

/A , U (Seg. 6 .kvAönSdU iH6)

PÖYTÄKIRJA

Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto — Fin-
lands Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y:n XII
varsinaisesta edustajakokouksesta, joka pidettiin
Helsingissä toukokuun 19—21 päivinä 1956

L I I T T E E N Ä

Kokoukselle esitetyt alustukset ja toiminta-
kertomukset

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO

-1290644025*

Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto — Finlands
Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y:n' kustantamana.

Kannan Työn Kirjapaino
Lappeenranta — IJS7

V?33)*>*:UW3AVÖYT
OTdAfcftt?!

**SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORI-
SOLIITTO — FINLANDS SOCIALDEMOK-
RATISKA UNGDOMSFÖRBUND r.y:n**

XII varsinaisen edustajakokouksen pöytäkirja.

Kokouksen avajaistilaisuus.

Kokous aloitettiin lauantaina toukokuun 19 päivänä kello 11.00 avajaistilaisuudella, joka pidettiin Helsingin työväenyhdistyksen talon juhlasalissa. Tilaisuudessa olivat läsnä kokousedustajat, koti- ja ulkomaiset kutsuvieraat ja lisäksi runsaasti nuorisoliittolaisia sekä puolueväkeä.

Juhla- ja kokoussali oli koristettu Suomen, Norjan, Ruotsin, Tanskan, liiton, Nuorten Kotkain ja puolueen lipuilla, kukkasin ja liiton merkillä. Parvekkeen reunaan oli kiinnitetty tunnuslause "Perinteet velvoittavat — eteenpäin — sosialismiin." Varsinaiset juhlallisuudet aloitti Helsingin Työväen Orkesterin esitykset.

Liiton puheenjohtaja *Antti Hietanen* piti tämän jälkeen kokouksen avauspuheen, jossa mainitsi seuraavaa:.

Kunnioitetut kutsuvieraat, kokousedustajat, liittotoverit!

Liittomme XII varsinainen edustajakokous on alkamassa. Olemme taas taittaneet kolmivuotisen taipaleen ja kokoon-tuneet maamme eri kulmilta tähän liikkeemme tärkeimpään tilaisuuteen.

Tämä kokouksemme osuu merkittävään ajankohtaan. Mehän vietämme koko tätä vuotta joulukuussa 1906 perus-tetun liittomme juhlavuotena, ja vaikka varsinaiset 50-vuotisjuhlallisuudet pidetäänkin vasta joulukuussa, niin an-

taahan tämä 50-vuotisuus tunnusta, väriä ja sävyä koko vuodenkin ajaksi ja niinmuodoin tälle kokouksellemmekin. Tässä mielessä lieene paikallaan muutamien ajatukjsin kosketella aikaa tästä taaksepäin.

Liittomme historiallista kehitystä silmäillessä toteaa helposti, että jokainen yleisesti kansaamme koskettanut murros, voimakkaasti vaikuttanut tapahtuma tai muu vastaava on kunkin ajankohdan työläisnuorison keskuudessa, eletty voimakkaasti, niin voimakkaasti, että aina kun jotkin järisyttävää on tapahtunut, tapahtuma heijastuu myös! työläisnuorison riveihin.

Vuotta ennen liiton perustamista käytiin lävitse suurlakon herättävät päivät. Muitakin syitä, jo vaihemmin heränneitä liiton perustamiseen tietysti oli, mutta snurlakon aikaansaama herääminen ne siivitti teoksi. Oma liitto perustettiin.

Kansalaissotaa seurannut kausi oli koko kansamme keskuudessa painostava. Etsittiin kokonaisuutta rakentavaa ulospääsytietä häikäilemättömän terrorin ja mielivallan sävyttämästä kaudesta. Työväenliike repesi Moskovassa perustetun Suomen Kommunistisen Puolueen toiminnan kautta. Ja kun liittomme edustajakokous vuonia 1919 kokoontui, saatettiin pian todeta, että aloitettu souutustyö oli kantanut hedelmänsä. Liiton siihenastinen suuntaus muutettiin. Maamme sosialidemokraattinen nuoriso oi vailla omaa liittoa. Se mitä oli ollut, oli muuttanut muotoaan. Ajan silloiset virtaukset koki työläisnuoriso vakavana tappiona.

Oma uusi liitto perustettiin kaksi vuotta myöhemmin. Vajaa viikko sitten siitä tuli kuluneeksi 35 vuotta. Tämä edustajakokouksemme saa tämän tapahtuman 35-yuotisen muiston viettämisen merkeissä ikäänkuin tuplaji hlinnan leiman.

Lapualaisvuodetkin koki työläisnuorisomme tavasti. Ponnekkaasti näitä fasistisia pyrkimyksiä vastustaen ja joutuen tietysti silloisten mielivallan harjoittajien tihutöit-

ten kohteeksi. Kerrotaan jostain Vallilan pommitapauksesta ja monesta muusta. Murrosyritys, joka silloin jäyti kansamme, osui työläisnuorisoonkin ja se nousi sitä vastaan.

Alkoi toinen maailmansota. Aseet käsissään puolustivat maamme työläispojat — tuntemattomat sotilaat — kansamme itsenäisyyttä ja sen kansanvaltaista yhteiskuntajärjestelmää. Silloiset tapahtumat ja asenne niihin loivat koko työväenliikkeeseemme uuden piirteen. Melkeinpä lapualaisittain hurmaantunut sotamies Salo tamperelaisen vasemistoradikaalin, vurnaavan ja herroja haukkuvan Lahtisen rinnalla, molemmat yhdessä ase kädessä Suomen puolesta, veriseen loppuun asti. Sodittiin ja muututtiin. Enemmän tai vähemmän oppositiossa olevista vastuuseen pyrkiviksi ja sitä ylväänä kantaviksi. Laajemmaltikin kuin eduskunta- ja hallitusportaissa. Tottakai työläisnuoriso tässäkin eli mukana. Muuttui ja eli mukana, joka solullaan.

Kun sota sitten päättyi, elettiin kummallista aikaa. Pinnalle pyrki ja pääsikin aineksia, jotka puolentoista vuosikymmen ajafi olivat olleet syrjässä. Työväenliike repesi julkisestikin, työläisnuorison oma toiminta sen mukana. Sisukas ja pieni Suomi oli jäänyt toiseksi. Sotakorvauksia maksettiin nyt muutenkin kuin rahassa. Sosialidemokraattinen työläisnuoriso etsi omankin järjestönsä piirissä tietään. Historian perspektiivi on liian lyhyt näistä ajoista johtopäätöksiä tehtäessä. Sen ainakin voi todeta, että koskivat silloiset tapahtumat toki työläisnuorisoakin. Nuoren mielen lujuttua ja ryhtiä kysyttiin silloinkin. Osin oman järjestönsä piirissä, osin 30-luvun nuorisoliittolaisina puolueen, ammattiyhdistysliikkeen, osuuskauppaliikkeen ja urheiluliikkeen lujasti ottelevina osina.

Tällaista on nuorisoliittolaisuus siis ollut kautta aikojen. Eläytymistä omaan aikaansa. Eläytymistä niin, että kukin merkittävä jakso on koettu perusteellisesti, ajan, kansan ja ennen muuta työväenliikkeen vaiheisiin ja kohtaloihin syvästi uppoutuen.

6

Tämä. on mielestäni se suuri linja, joka liittomme toiminnan historiallisessa tarkastelussa näkyy. Samalla (ie on se suuri oppi, joka meidän nykypolven nuorisoliittolaisien tulisi pystyä omaksumaan.

Me vietämme tätä juhlavuotta huomattavissa puitteissa. Toiminnan kohteita on kukkuramitoin. Yksiin vaaleihin on jo osallistuttu ja toiset ovat syksyllä edessämme. Maakunnalliset 50-vuotisjuhlat pidettiin maalis-huhtikuusissa. Nyt aloitamme parlamenttimme. Kesällä eletään mukana kansainvälisessä telttakaupungissa Tampereen Kissanifltyllä ja joulukuussa kokoonnutaan liiton varsinaiseen 50)-vuotisjuhlaan samoin Tampereelle. Tällä kenties ylenpalttiselta-kin juhlinnalta tuntuvalle menolle me haluamme psoittaa, missä arvossa me liittoamme todella pidämme ja ^iten me aikaisempien nuorisoliittolaispolvien työtä kiitollisinla muistelemme.

Myös poliittisesti on tämän edustajakokouksemrr e ajan-kohta merkittävä. Niinkuin toimintakertomukselta ji. omista havainnoistanne saatatte päätellä, on kuluneen kolmivuotiskauden aikana tapahtunut paljon. Poliittinen asemamme sekä uiko- että sisäpolitiikassa on nyt monin osin. täysin toinen kuin kolme vuotta sitten. Kansainvälinen kommunismi on nyt kuin jatkuvasti väriään muuttava kameleontti. Eiliset jumalat syöstään jo viimeistään huomenna lokaan. Ymmärtää hyvin, että sen aatteen pyhätön ulkopuolella olevien uskovien täytyy vähin erin tuntea itsensä iJDottorin kaltaiseksi. Tällä kommunistien nykyisellä joskus jopa naiivit piirteet saavalla toiminnalla on omat lumoamaan pystyvät puolensa. Todellisen olemuksen ja tarkoituksen havaitseminen on vaikeampaa ja taistelu sitä vastasin muodostuu siten monimutkaisemmaksi. Meidän tehtävl nämme on tässäkin asiassa pystyä työläisnuorison keskuudessa asiain oikea laita ja tila osoittamaan. Ehkäpä tässä cokouksessa käytävät keskustelut tuovat siinä suhteessa, esiin sellaista, jolla siinä mielessä on arvoa.

Toisaallekin on tilanne sitten viime edustajakokouksen muuttunut. Sen sai aikaan maaliskuinen yleislakko. Olkoonpa se joiltakin osin miten kiistelty tahansa, niin eräässä suhteessa se joka tapauksessa teki hyvää jälkeä. Lakon aikana ja varsinkin sen jälkeen kyetään monin verroin selvemmin tajuamaan, mihin karsinaan sosialidemokraattisen politiikan tulee kuulua. Ilmeisesti me yleislakon tuloksena saamme olla kiitollisia siitä, että se rönsyily, jota hálvenneiden luokkarajojen yli on tapahtunut, nyt on vähene-mässä ja työnväenliikkeemme yleinen asenne palaamassa tässä suhteessa kirkastetuimpiin uomiin. Nämäkin asiat tulevat tässä kokouksessamme puntaroitaviksi. Opiksi ja toivottavasti ojennukseksikin.

Kun silmäilee kokouksemme esityslistaa ja palauttaa mie-leen sen, jota hetki sitten koskettelin liiton historiallista puolta kolutessani, niin toteaa, että nykyisenkin polven nuorisoliittolaiset olemme uskollisia liittomme historian suu-relle linjalle. Mekin pyrimme pureutumaan aikaamme ja ennen muuta silloin yhteiskuntamme ajankohtaisiin tapah-tumiin. Ja mikäs pojan polvessa tai parissa olisi pahenta-nut, miksi me emme onnistuisi siinä kuin aikaisemmatkin nuorisoliittolaiset. Ponnistelutta me emme tietysti mitään saa aikaan, mutta olemmehan me siihen valmiit.

Jotenkin tämän tapaisiin ajatuksiin toivon pystyttävän tänä juhluvuotenamme ja tässä edustajakokouksessamme asettumaan. Niin osoitetaan kiitollisuutta oikealla tavalla ja vain niin menetellen ollaan oikeata nuorisoliittolaisainesta.

Nyt päättyvän liittokokouksen aikana on tuonen viika-temies tiheään vierailut maamme sosialidemokraattisen työnväenliikkeen riveissä. Moni työnväenliikkeemme veteraani on siirtynyt pois keskuudestamme. Heistä mainittakoon Iida Aalle-Teljo, Fiina Pietikäinen, J. E. Lillnix, Väinö Kivisalo ja Otto Marttila.

Sodanjälkeisessä poliittisessa elämässä keskeisillä paikoilla toimineista on heistäkin moni joutunut jättämään ponnis-telunsa kesken. Kaikkihan me tunsimme Unto Varjosen,

Yrjö Kilpeläisen eli Jahvetin, Aleksi Aaltosen *ft.* Penna Tervon. Jokainen heistä on jättänyt työväenliikkeeseemme vaikeasti täytettävän aukon.

Nuorisoliittolaisina meitä erityisesti järkytti vuoden 1954 lopussa tieto siitä, että liittomme monivuotinen sihteeri ja Työläisnuorison pitkäaikainen toimittaja, liittomme kunniajäsen, Kalle Kukkonen, oli siirtynyt ajasta ikuisuuteen. Liittomme monivuotinen sihteeri Sulo Manninen I kirjoitti Kalle Kukkonen muistokirjoituksessa näin:

"Kalle Kukkonen suureksi" elämäntehtäväksi muodostui 1920—1930-luvuilla toimia yhtämittaisesti lähes kahden vuosikymmenen ajan nuorisoliikkeemme keskeisimpänä hahmona, liiton toimihenkilönä ja lehden toimittajana sekä samalla koko liikkeemme henkisenä johtajana. Hänet kutsuttiin liittomme sihteeriksi vaikeana ajankohtana vuoden 1922 lopulla. Poliittisen hajaannuksen jälkeen liitto oli vasta edellisenä vuotena uudelleen perustettu ja oli yhä miltei alkutekijöissään. Niissä oloissa sen rakentajilta ja ertkoisesti sen vastuunalaiselta toimitsijalta vaadittiin lannistumattomaa rohkeutta, tarmoa ja voimaa käydä tehtäviin! käsiksi. Kalle Kukkoselta ei noita ominaisuuksia puuttunut. IHän oli taistelija ja otti jokaisen tehtävänsä, pienimmäkii), vakavasti ja perusteellisesti."

Vielä viime edustajakokouksessamme oli kokouksen puheenjohtajan nuijan varressa kiinni Simo Hakala Kokkolasta. Nyt hän ei enää ole keskuudessamme. Simo Hakala oli ennen muuta kokkolalainen ja Vaasan piirin [nuorisoliittolainen, mutta hänen työnsä ulottui koko liittammekin käsittäväksi eri yhteyksissä. Menetimme hänessä hyvän, puuhakkaan nuorisoliittolaisen, jonka kiinnostus toimintaamme kohtaan oli pysyvä ja syvä.

Meitä oli pieni pohjoismainen ryhmä nuorisoliittolaisia Helsingin linja-autoasemalla helmikuussa 1954. Iltapäivälehdet olivat juuri ilmestyneet. Yli etusivun ulottuviin otsikoin kerrottiin: Tanskan pääministeri Hans Hedj.oft oli kesken pohjoismaisen neuvoston kokouksen kuollet Tuk-

holmassa. Me olimme kaikki syvästi järkyttyneitä. Kansainvälinen sosialidemokratia, pohjoismaisuus ja nuorisoliittolaisetkin olivat menettäneet hyvän ihmisen ja pystyvän valtiomiehen. Hans Hedtoftin nimi liittyy läheisesti nuorisoliikkeeseemme. Aikanaan oli hän Tanskan liiton puheenjohtaja ja Sosialistisen Nuorisointernationaalin kantavimpia voimia.

Kunnioittakaamme vainajien muistoa.

Kokoustamme kunnioittaa läsnäolollaan edustava joukko kutsuvieraita. Ennen muita kiintyy huomiomme liittomme kunniajäseniin. Pyydän saada esitellä heidät:

Martta Salmela-Järvinen

Karl-August Fagerholm

Arvi Hautamäki

Vihtori Huhta

Kusti Kaukovaara

Pietari Salmenoja

Otto Toivonen

Vilho Viitanen

Tämä ,kukkatervehdys on tarkoitettu kiitollisuutemme osoitukseksi teille, hyvät kunniajäsenemme. Teissä me näemme kunkin kohdalla osan liittomme kunniakasta historiaa. Me lausumme teidät sydämellisesti tervetulleiksi keskuuteemme.

Kära nordiska kamrater.

Ni kanske tillåter att jag tar mej friheten att med några välvalda ord och skildringar presentera er för kongressdeltagarna. Jag försäkrar att jag skall hålla mej till sanningen, så långt det nu kan vara möjligt.

Pohjoismaista yhteistyökomiteaa ja samalla norjalaista veljesjärjestöämme edustaa näissä molemmissa puheenjohtajana toimiva Reidar Hirsti. Kun hänen nimensä ensimmäisen kerran kuulee, niin suomalainen tuntee siinä jotakin kotoista. Ja niin asia onkin. Reidar on syntynyt Pohjois-

Norjasta ja kertomansa mukaan hänen esivanhimpainsa juuret juontavat Suomeen. Suomenkielen taito an sukupolvien myötä tietysti jonkin verran ruostunut! mutta hyvä pohja hänellä siinä kuitenkin on. Kun hä^iet noin vuosi sitten valittiin Norjan liiton puheenjohtajaksi, niin eräässä pohjoismaisessa poppoossa välähti. Suomalaisten solutuskyky on viettänyt riemujuhlaansa. Lausummj; Reidar Hirstin tervetulleeksi keskuuteemme.

Tanskan Sos.-dem. Nuorisoliittoa edustaa DSTJ:n i puheenjohtaja Børge Jensen. Häneen liittyy paljon sellaista, jota kai sopii pitää tyypillisenä tanskalaisena. Neljä vuotta sitten pidettiin Oslossa Norjan liiton liittokokous. Norjan liiton silloinen puheenjohtaja Frank Andersen jätti siinä kokouksessa paikkansa, emmekä me ulkomaiset J vieraat tietysti olleet osanneet siihen ajoissa varautua. Ndkkelana kaverina Børge keksi hyvän tempun. Hän käveli kokoussalin rampin eteen. Nosti siitä komean ruukkukukan kainaloonsa ja ojensi sen Frankille. Jotain samantyylistähän tanskalaisiin yleensä on totuttu liittämään. Kertomani tapaus osoittaa, että DSTJ on saanut hyvin jäsenistöään edustavan puheenjohtajan. Lausumme Børge Jensenin tervetulleeksi edustajakokoukseen.

Runsaat kaksi vuotta sitten pidettiin pohjoismainen kurssi Kiljavalla. Pari päivää ennen kurssin • päättymisllä lähti kurssilta kaksi ruotsalaista pyrkimään Turkuun. ; Toinen heistä oli SSTJ:n silloinen ja nykyinenkin puheenjohtaja Bertil Löfberg. Osoitimme heille, mihin suuntaan heidän tulisi koululta lähteä ja kumppanukset vakuuttivat kyllä osaavansa ilman opastustakin. Noin tunnin kuluttua he palasivat takaisin ja kertoivat, ettei siihen suuntaani mitään bussia kulkenut. Me hiukan kummastelimme, mutti. äkkäsimme sitten. He olivat ruotsalaiseen tapaan seisoskelleet tien vasemmalla puolella ja bussi oli mennyt m«nojaan. Muista seikoista päätellen tämä tapaus ei ole aivan tyypillistä kokouksemme ruotsalaisille vieraille, Bertil Löibergille

ja hänen vaimolleen eikä liioin SSU:n sihteerialle Sture Hollmanille. Lausomme heidät tervetulleiksi kokoukseen.

Kära utländska gäster.

Er närvaro här på vår kongress utgör beviset på det goda och nära samarbete som har varit, och allt framgent är rådande mellan våra nordiska förbund. Er verksamhet har på många sätt utgjort en förebild och sporre för oss.

Jag förstår också att det kan bli både tröttsamt och arbetsdrygt att följa med våra kongressförhandlingar, eftersom ingen av er — förutom Reidar Hirsti — kan förstå detta vårt ädla världsspråk, finskan. Men jag hoppas dock att ni skall trivas tillsammans med oss under dessa dagar. Härmed vill jag också till er framföra såväl förbundets som dess medlemmars tack för gott samarbete under den gångna kongressperioden, och hälsar er på det hjärtligaste välkomna.

Kokouksemme on huomattu myös muiden työväenliikkeeseemme liittyvien keskusjärjestöjen taholla.

Suomen Sosialidemokraattista Puoluetta ja samalla sos.-dem. Eduskuntaryhmää edustaa puoluesihtööri ja eduskunnan I varapuhemies Väinö Leskinen. Puoluetoimistosta on edustajana lisäksi opintosihtööri Armas Salovirta.

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliittoa sihteeri Keijo Liinamaa.

Sos.-dem. Naisliittoa kansanedustaja Martta Salmela-Järvinen.

Kulutusosuuskuntien Keskusliittoa päätoimittaja Martti Larni.

Työväen Sivistysliittoa kouluneuvos Arvi Hautamäki.

Työväen Urheiluliittoa liiton III puheenjohtaja Pekka Martin.

Nuorten Kotkain Keskusliittoa kansanedustaja Veikko Helle

Väinö Voionmaan Opistoa opettaja Uuno Nokelainen.

Suomen Sos.-dem. Raittiusliittoa neuvoja Mauno Merilinna.

Työväen Matkailuliittoa liiton puheenjohtaja Pekka Railo.
Työväen Näyttämöiden liittoa ohjaaja Pentti Lähde ja
Suomen Työväen Musiikkiliittoa liiton puheenjohtaja Oiva
Hilden.

Kokouksemme puolesta lausun teidät, järjestöjen edustajat, tervetulleiksi kokouksumme seuraamaan. Perhi piiri on taas kokoontunut, tällä kerralla nuorisoliikkeemme merkeissä. Toivomme teidän viihtyvän keskuudessamme ja totta kai me toivomme, että me puolestamme pystymme kipuaamaan vähintään teidän suorittamanne työn rinnalle.[]

T-lehdistökin on kokouksessamme edustettuna.

Kokoukseemme on saapunut Pohjolan Työn **päätoimittaja** Taisto Honkanen. Suomen Sosialidemokraattia edustaa toimittaja Erkki Wiksten, Työn Voimaa päätoimittaja Olavi Hurri, Uusmaan Kunnallislehteä päätoimittaja Emil Saksala. Ja tietysti myös oma Vihurimme on täällä, koko poppoo, lehden vt. päätoimittajan Teppo Meriluodon johdolla. Mainittakoon tässä yhteydessä, että jääkäri Kalevi Sorsa ei ole täällä puolustusvoimain edustajana, vaan on hänejt syytä lukea tähän viimeksimainittuun ryhmään.

Lausun kokouksen puolesta nämä kolmannen valtiomahdin edustajat tervetulleiksi.

Kokouksessamme on luonnollisesti läsnä liittoneuvosto ja liittotoimikunta, liiton jaostojen jäseniä ja liiton ja kuorten Kotkain entisiä ja nykyisiä toimihenkilöitä. Ja sitten soke-rit pohjalla: osastojen ja piirijärjestöjen kokousecustajat. Liittotoimikunnan puolesta lausun teidät tervetulleiksi tärkeitä ratkaisujamme suorittamaan. Kaikkiahan me ä elähdyttää toive, että me tässäkin kokouksessamme pyityisimme tekemään rakentavia, mahdollisimman monet näkökohdat huomioon ottavia päätöksiä. Koettakaamme tehdä parhaamme kyetäksemme täyttämään tuonne parvekkeen reunan kiinnitetyn tunnuksen asettamaa päämäärää. I

Edustajakokouksemme esityslista on pitkä ja monin osin vaikea purtavaksi. Nykyinen ajankohta tekee niini monet kysymykset vaikeasti hallittaviksi ja tietysti se jyo lei-

mansa myös meidän harjoittamaamme toimintaan. Joskus on tuntunut siltä kuin kaiken viime vuosina tapahtuneen 50-vuotisuuden juhlinnan kautta olisi työväenliikkeen eri tahoilla jouduttu jonkinlaisen 50-villityksen pauloihin, linjaa ja linjattomuutta tuntuu syntyvän kuin sienä sateella. Ollaan jonkinlaisessa kurimuksessa, josta yleensä kaikki haluavat päästä, mutta ei vain onnistuta. Olkoon meidän kokouksemme tavoitteena pyrkiä tässä suhteessa esiintymään esimerkkinä muillekin tahoille. Jos ja kun me tämän ajatuksen pystymme näiden päivien aikana pitämään pinnalla, niin eiköpähän silloin tunneta tehdyn kunnollista ja hyvää työtä.

Vielä kerran, kaikille yhteisesti. Tervetuloa. Julistan Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton XII varsinaisen edustajakokouksen avatuksi.

Yhteisesti 'laulettu Työväen marssin jälkeen esitti Nuorisoliiton kunniajäsenten tervehdyksen pääministeri *Karl-August Fagerholm* lausuen seuraavaa:

Sosialidemokraattinen työväenliike meidän maassamme on nyt syntymästään lukien toisen ja kolmannen polven vastuulla. Monet teistä kuuluvat jo työväenliikkeen neljänteen polveen, joka puolestaan saa ottaa ohjat käsiinsä muutaman vuoden kuluttua.

Kolme ensimmäistä polvea on tehnyt valtavan työn. Viimeksi kuluneiden 50 vuoden aikana on meidän yhteiskuntamme kokenut muutoksia, joista minun vanhempieni aika tuskin osasi edes uneksia. Monet, kaikkein rohkeimmatkin yhteiskunnalliset tavoitteet on saavutettu ja ohitettu. Koko sosiaalinen ja taloudellinen ympäristö on muuttunut ja sen mukana on muovautunut kokonaan uusi yhteiskunnallinen ajattelutapa — kahleettomampi ja ennakkoluulottomampi kuin ennen.

Työväenliike ei ole tämän kehityksen ainoa aiheuttaja — monet työväenliikkeen ulkopuoliset teknilliset, taloudelliset ja poliittiset seikat ovat tietenkin olleet myötävaikuttamassa tulokseen. Mutta koko ajan on sosialidemokratia kanta-

nut aatteen lippua tämän kehityksen edellä — sen Jiuunnan-näyttäjänä. Lopputulos, tämän päivän yhteiskunta, ei ole sattuma, vaan ankaran ja määrätietoisen työn tulos.

Hyvätkään asiat eivät toteudu itsestään, vaani ne on taisteltava todellisuudeksi lukemattomia vääryyden voimia vastaan.

Tämän osoittaa kokemus todeksi kautta maailman Kaikki maat, jotka ovat pystyneet synnyttämään voimakkaan sosialidemokraattisen työväenliikkeen, ovat taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen kärjessä. Ne maat, joista viimakas työväenliike puuttuu, ovat miltei poikkeuksetta takapajuisia, alhaisen elintason ja sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden yhteiskuntia. Pidämme vain näitä tosiasioita niin itsestään selvinä, ettemme ehkä tarpeeksi usein huomaa niiden merkitystä omalle aatteellemme.

Sosialidemokratian saavutuksille meillä ja muualla ei ole mitään salaperäistä selitystä. Kaikki on loppujen lopuksi uskoa, uskallusta ja uurastusta. On pystyttävä näkemään määränpää ja mahdollisuudet sekä taisteltava hellittämättä sen mukaisesti. Tässä taistelussa työväenliikkeen toiminnan ytimenä on ollut jättiläismäinen kansalaiskasvatus järjestötoiminnan puitteissa. Vain siten on ollut mahdollista [voimien kokoaminen ja koossa pitäminen silloinkin, kun tavoitteet ovat näyttäneet ylipääsemättömän etäisiltä.

Työväenliikkeen kansalaiskasvatus demokratiaan ja sosiaaliin päämääriin on sekin viime vuosikymmeninä, muuttanut muotoaan. Käytännön vastuu kunnallisessa ja kansallisessa politiikassa sekä työväenliikkeen taloudellisissa, järjestöissä on työntänyt syrjään asiamme aatteellista puolta. Työväenliikkeen miehistä on monissa tapauksissa tullut työväen liikemiehiä. Tällä hetkellä saattaa monesta tuntua, että me olemme joutuneet aatteellisessa mielessä hapuilemaan. Meillä ei ole selviä päämääriä ja toimintaohjeita, joihin olemme tottuneet luottamaan monissa aikaise) vaiheissa.

Juuri tässä mielessä tulee esiin meidän aikamme aatteellinen murros. Sosialidemokraattinen liike aloitti toimintansa yhteiskunnallisesti ummehtuneena aikakautena, jolloin valta, varallisuus ja sosiaalinen arvonto säilyivät polvesta toiseen samalla pienellä ryhmällä.

Teknillisen ja taloudellisen kehityksen aiheuttamat yhteiskunnalliset ristiriitaisuudet kasautuivat silloin jatkuvasti yhä polttavammaksi pulmaksi, jolle sosialidemokratian ohjelma pyrki löytämään ratkaisun muuttamalla yhteiskunnan perusteitaan myöten toiseksi.

Nyt meillä on kokonaan toinen yhteiskunta kuin silloin — vaikkei se kaikilta kohdiltaan olekaan 50 vuotta sitten laaditun ohjelman mukainen. Olemme päässeet pitkälle demokratiassamme, jonka tavoitteena on yhteiskunnan jatkuva muuttuminen niin, että epäkohdat eivät pääse kasaantumaa, vaan ne poistetaan sitä mukaa kuin niitä tulee esiin. Tämä ei ole yhtä romanttista ja niin mielikuvitusta ruokkivaa kuin oli odottaa sitä suurta yhteiskunnallista tilintekoa, jota kohti sosiaalisesti jäykistynyt yhteiskunta meidän liikkeemme alkuaikoina näytti olevan kulkemassa.

Oman toimintamme tuloksena olemme joutuneet tilanteeseen, jossa on kyettävä sovittamaan toisiinsa puolueemme aatteellinen perintö ja sen käytännöllinen demokraattinen toiminta, johon meidän päiviemme yhteiskunta tarjoaa mahdollisuuden. Me tarvitsemme sekä käytännön että aatteen miehiä.

Mutta aate ei loppujen lopuksi ole käytännön vastakohta, se on vain saman asian toinen puoli. Ja se asia on jatkuva yhteiskunnallinen edistys tasa-arvoisuuden ja demokratian tunnusten alla. Meidän on saatava jokainen käytännön toimi tämän ajatuksen taakse.

Nuoriso on tässä tehtävässä avainasemassa vielä enemmän kuin ennen. Näin on jo siitä syystä, että nuoret usein tajuavat ajan hengen ja sen puutteet herkemmin kuin leipähuoliinsa hukkunut vanhempi väki. Mutta vielä enemmän nuoret ovat avainasemassa siitä syystä, että

demokraattinen yhteiskunta välttämättä vaatii klmalais-kasvatukselta paljon enemmän kuin sen, mistä työväenliikkeen veteraanit saattoivat päästä osalliseksi.

Näemme selvästi, kuinka ammattitaidon vaatimukset kasvavat jatkuvasti ja lähes kaikilla aloilla. Samaa sääntöä meidän on pakko soveltaa myös yksilöiden ja järjestöjen käyttäytymiseen demokraattisessa yhteiskunnassa. I

Demokratia ei ole pelkästään moraalimme mukaista hyvää tahtoa, vaan se on samalla ja yhtä oleellisesti myös kykyä ja taitoa toimia toisten yksilöiden kanssa yhteistyössä.

Meidän aikamme demokratia on järjestöjen yhteiskunta. Siksi on yhteiskunnallisen toiminnan vaatimaa ammattitaitoa niin ajatuksen kuin toiminnankin alalla myös of iskelta-va järjestöissä. Sosialidemokraattisella Nuorisoliit)lla on kasvatuksen tärkeällä saralla kunniakkaat perinte<t. Sillä on myös edessään jättiläismäinen tehtävä. Liitto täyttää 50 vuotta, mutta sen paikka on silti nuorten parissi — ja nuoret kuuluvat sen piiriin. Onnittelen Sosialidemokraattista Nuorisoliittoa ja toivotan sille menestystä.

Liiton v. 1953 lausuntamestari *Hilkka Jauhaiseni* esitetyä Eino Leinon: Virta venhettä vie, nousi **puhujakorokkeelle** Norjan Sos.-dem. Nuorisoliiton ja Pohjoismaisen Yhteistyökomitean puheenjohtaja *Reidar Hirsti*, joka esitt. skandinaavisten veljesjärjestöjen tervehdyksen lausuen m n.:

Suomalaiset toverit.

Minulla on erittäin suuri henkilökohtainen ilo olla itänään täällä joukossanne, sillä minulla on tunne, että oleji koti- maassani N:o 2, vaikka sosialistina hyväksynkin kotimaakseni vain koko maailman. Perustana sille, että tunnei juuri Suomessa olevani kotimaassani on se, että isoisäni k*hto on keinahdellut Tornionjokilaaksossa. Hän kuului niihin suomalaisiin, jotka muuttivat pois maasta. Hän muutti yli tuntureiden Norjaan, missä vieläkin löytyy laajoja seutuja, joissa suomenkieli ja sen kulttuuri elää. Minun kai pitäis tästä

syystä pitää koko puheeni suomeksi, mutta valitettavasti on kielitaitoni ruostunut liiaksi. Lupaen kuitenkin, että Tampereen leirillä pidän puheeni suomeksi.

Mutta minä en seiso täällä selvittääkseni sukhistoriaani. Sallikaa minun kiittää sydämellisesti kutsustanne kongressiin ja ottakaa vastaan samalla AUF:n (Norjan liiton) onnentoivotus. Haluan myös tervehtiä kokousta Ruotsin ja Tanskan liittojen puolesta, jotka toivovat kokoukselta myös menestyksellisiä päätöksiä.

Tuskin koskaan aikaisemmin on nähty niin selvästi kuin' tänään Pohjolan yhteistoiminnan suuri tarve. Pohjolassa on sosialidemokraattinen työväenliike demokratian pelisääntöjen mukaisesti eläen saavuttanut huomattavan sijan tämän päivän yhteiskunnassa. Se mitä me olemme saavuttaneet antaa uskoa myös niiden maiden sosialisteille, jotka tänään kamppailevat vaikeissa olosuhteissa. Olemme kuitenkin vastapuolitiessä. Vastaisessa kehityksessä on meillä laaja työ-sarka edessämme.

Antakoon tämä teidänkin kongressinne meille intoa muun ohella suoriutumaan siitä työstä. Minä kiitän vielä kerran kutsusta ja olen iloinen, kun saan olla nämä kolme päivää täällä. Toivotan onnea kokouksellenne.

Sos.-dem. järjestöväen tervehdyksen kokoukselle esitti puoluesihteerä *Väinö Leskinen* mainiten seuraavaa:

Minut on valtuutettu esittämään Sos.-dem. Nuorisoliiton kahdenneltoista liittokokoukselle, joka samalla on Nuorisoliittomme 50-vuotisjuhlakokous, sos.-dem. järjestöväen s.o. Sos.-dem. Puoluetoimikunnan, Sos.-dem. Eduskuntaryhmän, Sos.-dem. Naisliiton, Nuorten Kotkain ja Sos.-dem. Raittiusliiton yhteisen tervehdyksen ja sen toivomuksen, että kokous menestyksellä suoriutuisi vaativasta tehtävästään. Teen sen mitä suurinta iloa tuntien, sillä nimenomaan tämä järjestöväki on syvästi tietoinen poliittisesti valveutuneen sos.-dem. nuorison ratkaisevasta merkityksestä kaikelle muulle sosialidemokraattiselle toiminnalle.

Henkilökohtaisestikin haluaisin tähän lisätä muutamia ajatuksia. On usein puhuttu "aatteiden taistelusta?". Se on myös aina aikojen alusta ollut. Ei ole sen vuoksi ihmettelmistä, että se taistelu kymmenen vuotta suuren maailmansodan päättymisen jälkeen raivoaa kiihkeästi. Milloin maaperä olisi suotuisampi kuin väsyneen ihmiskunnan keskellä. Ihmiset kaipaavat rauhaa, vapautta, demokratiaa. Kuinka he eivät sitä kaipaisi, kun toinen toistaan jalompia! suunnitelmia tarjotaan.

Vain huolellisesti kasvatettu nuoriso voi seisoa horjumattomana ja edetä ja luoda uusia arvoja tässä aatteiden ristiaallokossa.

Nuorisossa on uskoa ja innostusta. Siinä on sitä vaikka jossakin maailman metropoleissa, Helsingissäkin, rennon välinpitämättöminä "savuke suupielessä" -ilme voi kin olla silmäänpiistävä tai "missi"-ihanteellisuus voi tuntua päällimmäisenä nuorten naisten pyrkimyksenä. Syy — Ijos sitä yleensä on — ei ole tämän nuorison. Se on meidän varttuneempien. Se on ajan hengessä tai paremminkin kantavien aatteiden ja kantavan toiminnan, selvien päämäärien ja selvien käsitysten puutteessa, ehkä siinäkin, että ohjelmat ja menettelytavat helposti unohtuvat arkistojen hyllyille.

Haluan mielelläni antaa Sos.-dem. Nuorisoliitolle vilpittömän tunnustukseni: — Se on tehnyt aloitteita hallitusta ja eduskuntaa myöten. Jos ne ovat huonosti toteutuneet, siihen ovat vaikuttaneet muut tekijät kuin Sos.-dem. Nuorisoliiton halun ja pyrkimyksen puute.

Kokouksen esityslistalla on paljon tärkeitä asioita. Iltoisen, että kasvatuskysymykset — liiton sisällä ja yhteiskunnassa yleensä — ovat etualalla. Lisäksi on keskustelua sosialidemokratian asemasta, ideologiasta ja toimintamuodoista.

On hyvä näin: Se osoittaa, että nuorisomme — nuolueen omatunto on hereillä.

Toverit! Jatkakaa näin pystyssä päin! Jatkakaa sillä uskolla ja vakaumuksella kuin juuri teillä olisi sociali-

demokratian ja tulevaisuuden avain, sillä teillä se on ja kuuluu teille.

Muiden kokoukseen kutsuttujen järjestöjen tervehdyksen esitti tuomari *Keijo Liinamaa* lausuen seuraavaa:

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton edustajana sekä Työväen Sivistysliiton, Työväen Urheiluliiton, Työväen Musiikkiliiton, Työväen Näyttämöiden Liiton, Työväen Matkailuliiton ja Voionmaan Opiston valtuuttamana tuon tervehdyksemme nyt alkaneelle juhluvuoden edustajakokouksellenne. Samalla kiitän Sos.-dem. Nuorisoliiton kutsusta tähän kokoukseen.

Nuorisoliiton sekä järjestöjemme pitkäaikaisen ja monipuolisen kanssakäymisen vuoksi me tunnemme liiton laajan työkentän sekä sen toiminnan merkityksen koko sosiaalidemokraattiselle työväenliikkeelle. Nuorisoliiton tärkeänä sekä samalla vaativana tehtävänä on koota siipiensä suojiin mahdollisimman laajat työläisnuorisojoukot sekä antaa niille ensimmäinen ja mahdollisimman positiivinen kuva sosiaalidemokraattisen työväenliikkeen päämääristä sekä toimintaperiaatteista. Niin ikään kuuluu liiton tehtäviin jäsenistönsä henkisen vireyden ja yhteiskunnallisen valppauden kehittäminen. Tämän työn onnistumisesta riippuu oleellisesti se, saammeko me muut työväenjärjestöt riveihimme toimintakykyistä ja toimintatarmoista jäsenjoukkoa.

Me voimme tarjota nuorisoliittolaisille lukuisia mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen niiden erilaisten kurssien ja oppilaitosten kautta, jotka ovat meidän käytettävissämme. Toisaalta Nuorisoliitto, ohjaamalla jäseniään näiden mahdollisuuksien piiriin, voi tukea meidän toimintaamme. Näin me joudumme jatkuvasti turvautumaan toisiimme ja muodostamme yhtenäisen kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on edistää työväenluokan oloja maassamme.

Tuntiessamme nuorisoliiton työn merkityksen on meidän muiden työväenjärjestöjen tärkeänä tehtävänä kaikin käytettävissämme olevin keinoin tukea liiton toimintaa. Vain

näin menetellen voimme olla vakuuttuneita työvä<nliikkeen tulevaisuudesta.

Tässä edustajakokouksessa te tulette punnitsemaan menneiden vuosien toimintaa sekä laatimaan **suuntaviitat** tulevaa kolmivuotiskautta varten. Teidän edessänne ovat suuret ja tärkeät ratkaisut ja ne edellyttävät teiltä rauhallista ja kiihкотonta harkintaa. Toivotamme näissä merkeissä kokouksellenne mitä parhaita onnea ja menestystä.

Puheenjohtaja Hietasen luettua Terttu Leivon, Rauha Livon ja Viljo Virtasen kokoukselle Pekingistä lähettämän kirjetervehdyksen päättyi avajaistilaisuus yhteisesti laulettuun Nuorten Vartioon.

Ensimmäinen kokouspäivä.

Kokous alkoi Helsingin Työväenyhdistyksen talc(n juhlasalissa <toukokuun 19 päivänä kello 12.30.

Kokouksen laillisuus.

Kokouksen avaaaja, liiton puheenjohtaja Antti Hietanen ilmoitti, että kutsu edustajakokoukseen on julkaistu liiton sääntöjen 14. §:n mukaisesti liiton äänenkannattajassa "Vihurissa" marraskuun 2 päivänä 1955. Kutsun saltiamuoto on seuraava:

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOLIITTO
— FINLANDS SOCIALDEMOKRATISKA UNGDOMSFÖR-
BUND r.y:n XII EDUSTAJAKOKOUS.

Liiton kahdestoista varsinainen edustajakokous pidetään Helsingissä toukokuun 19, 20 ja 21 sekä sitä seuraavina päivinä 1956..

Liiton sääntöjen mukaan on kukin osasto oikeutettu lähettämään kokoukseen yhden edustajan jäsenmääränsä kutakin alkavaa satalukua kohden. XII varsinaisen edustajakokouksen edustus on määrätty vuoden 1955 viimeisen neljänneksen liittoverotilityksen mukaan.

Edustajakokoukselle tarkoitetut esitykset ja alustukset on toimitettava liiton toimikunnalle kirjallisina helmikuun 19 päivään 1956 mennessä.

Lähemmät edustajakokousta koskevat tiedot lähetetään liiton osastoille kiertokirjeiden välityksellä.

Helsingissä marraskuun 2 päivänä 1955.

Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto — Finlands
Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y.
Toimikunta

Kutsu on saatettu liiton jäsenten tietoon myös kiertokirjeitse. Kokoukselle tehdyt alustukset ja esitykset postitettiin yleislakosta johtuen osastoille 3 päivää sääntöjen määräamästä ajankohdasta myöhästyneenä.

Koska kokouksen koollekutsuminen oli tapahtunut liiton sääntöjen mukaisesti, todettiin kokous yksimielisesti lailliseksi ja päätösvaltaiseksi Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto — Finlands Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y:n XII varsinaiseksi edustajakokoukseksi, siitä huolimatta, että esityksiä ei voittamattomista esteistä johtuen saatu aivan tarkalleen määräaikana toimitetuksi.

Edustajien valtuudet ja nimenhuuto.

(Kts. liite N:o 1).

Edustajavaltuudet todistavan pöytäkirjaotteen oli lähettänyt tai jättänyt ennen kokousta 134 osastoa, joiden yhteinen edustajamäärä on 141. Valtakirjojen tarkastukseen olivat suorittaneet liittotoimikunnan määrääminä Judith Lundman, Tenho Hovi ja Pentti Kymensalo. Valtakirjojen tarkastajien lausunnon mukaan hyväksyttiin täydet edustajavaltuudet kaikille muille paitsi : Euran, Haapajärven, Karjalaisten, Otamäen, Pietarsaaren, Saarikansan, Suotaalan, Sysmän ja Ylivieskan osastojen edustajille, joista ei ole tilitetty liiton sääntöjen edellyttämiä veroja. Luettelossa mainittujen osastojen edustajille myönnettiin vain läsnäolo- ja puheoikeus.

Liiton sihteerin Pekka Ylivuoren suoritettua kokousedustajien nimenhuudon, todettiin kokouksessa oleval: läsnä 120 varsinaista edustajaa 115 osastosta.

Kokousvirkaileijoiden valinta.

Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin yksimielisesti Antti Hietanen liittotoimikunnasta, Terttu Pylkkänen Kotkasta, Aaro Airas Mikkelistä ja Lauri Ukkola Haukiputaalta. Sihteereiksi valittiin yksimielisesti Juhani Hietanen, Kalevi Kallio, Pekka Lahtinen ja Aulis Leppänen sekä ylisirjeeriksi Pekka Ylivuori. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti Vappu Kallio Puistolasta, Kauko Niemi ja iLennart Ahlström Helsingistä.

Kokouksen esityslista.

(Kts. liite N:o 2).

Kokouksen esityslista hyväksyttiin yksimielisesti liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

Kokouksen järjestyssääntö.

(Kts. liite N:o 3).

Kokouksen järjestösääntö hyväksyttiin yksimielisesti liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

Valiokuntien valinta.

Liittotoimikunnan ehdotuksesta valittiin eri valiokuntiin seuraavat jäsenet:

Järjestävä valiokunta: Kokouksen puheenjohtajat ja sihteerit.

Äänetyvaliokunta: Martti Kalliokoski Veitsiluoto, Alpo Andrell Uotila, Tauno Hirvinen Isokangas, Kosti Vepsäläinen Imatra, Kalevi Tervonmaa Jokioinen ja kokoonkutsujana kokouksen ylis sihteeri Pekka Ylivuori.

Menettelytapavaliokunta: Veikko Randell Raunistula, Paa-vo Vihavainen Tapanila, Jaakko Minkkinen Kotka, Aarne Selin Tampere, Pentti Marjamäki Toijala, Lauri Korppi Joensuu, Pertti Tiihonen Tikkakoski sekä liittotoimikunnan edustajana Antti Hietanen ja Kalevi Vatanen, joista ensinmainittu kokoonkutsujana.

Ohjelmavaliokunta: Matti Kaasinen Viiala, Harry Väyrynen Juuka, Risto Ähs Kellokoski, Antero Friman Myllykoski, Pekka Peltonen Mänttä, Toivo Pihlajamäki Laihia, Jukka Siren Pansio ja liittotoimikunnan edustajana Olavi Hurri, Meeri Kalavainen ja Pentti Kymensalo, joista ensinmainittu kokoonkutsujana.

Järjestöasiain valiokunta: Per-Erik Ström Jakobstad, Pauli Hirvisaari Lauritsala, Martti Pöysälä Tapanila, Aimo Frondelius Oulu, Kauko Kruskopf Turku ja liittotoimikunnan edustajina Pekka Ylivuori ja Urpu Vihavainen, joista ensinmainittu kokoonkutsujana.

Ohjelmatoimintavaliokunta: Aaro Eloranta Napiala, Keijo Suksi Kuopio, Niilo Virkkunen Heinola, Keijo Ketola Nakkila, Niilo Puura Jyväskylä ja liittotoimikunnan edustajina Matti Kangas ja Tenho Hovi, joista ensinmainittu kokoonkutsujana.

Kokouksen puheenjohtajaksi siirtyi Terttu Pylkkänen.

LIITON TOIMINTAKERTOMUS VUOSILTA 1953J—1955.
(Kts. alustusvihon sivut 3—54).

Toimintakertomus käsiteltiin kohta kohdalta. Kohdät: Yleiskatsaus, Liittoneuvosto, Liittotoimikunta, Jaostot ja toimikunnat, Edustukset, Toimihenkilöt, Toimisto ja kirjeenvaihto, Suoritusmerkit ja Kunniamerkit, Piirijärjestöt ja Piirien edustajakokoukset hyväksyttiin keskusteluitta.

Piirien henkiset kilpailut:

Pentti Marjamäki: Osanottajamääräluvuissa esiintyy virheellisyyksiä, jotka olisi syytä tarkistaa.

Puheen johtaja: Koska Marjamäki ei tehnyt mitään muutosehdotusta, merkitään puheenvuoro pöytäkirjaan.

Piirien toimihenkilöt:

Keijo Suksi: Kuopion piirissä oli v. 1954 Marjatta Kangas sihteerinä vain alkupuolen vuotta, loppuvuodesta oli sihteerinä Pentti Stranden.

Puheenjohtaja: Merkitään

Kohdat: Valistus ja kasvatustyö, Vaalityö ja Leiritoiminta hyväksyttiin keskusteluitta.

Retkeily- ja urheilutoiminta:

Mauno Hirvisaari: V. 1955 Lauritsalassa järjestettyjen retkeilypäivien järjestelyistä vastasi myös Parjikarilan osasto.

Puheenjohtaja: Merkitään.

Henkiset kilpailut:

Keijo Suksi: Liiton henkisten mestaruuskilpailujen kisälli-
laulukilpailussa sijoittui Kuopion osasto 8 sijalle, mutta puuttuu luettelosta.

Puheenjohtaja: Painovirhepaholaisen aikaansaannos korjataan pöytäkirjassa.

Kohdat: Liiton näytelmäseurakilpailut, Suomen Nuorison III Kulttuuripäivät, Sosiaalipoliittiset kokoukset ja Suhteet muuhun nuorisotoimintaan hyväksyttiin keskusteluitta.

Kansainvälinen toiminta:

Kalevi Perho: On todettava, että osastojen lukumäärä on jatkuvasti pienentynyt, joka edellyttää suurimman huomion kiinnittämistä sisäisiin asioihin. Nuoriso tulee kyllä kongresseihin, mutta unohtaa peruskoulut. On hauskaa matkustaa, mutta se ei ole eduksi osastoillemme, jotka kaipaavat matkustamista kentällä. Osastotyö kaipaa eniten huomiota, sen teknillistä tasoa on nostettava. Kun saimme IUSY:n leirin Suomeen, olin pessimistinen, sillä se syö liiton voimia, jotka olisi keskitettävä enemmän osastotyöhön.

Sakari Kiuru: Totean, että kantani kansainväliseen toimintaan on päinvastainen kuin Perholla. Hän totesi, että liiton varoja uhrataan kansainväliseen toimintaan. Mielestäni saa liitto näille varoilleen täyden korvauksen niistä uusista ajatuksista, joita kansainväliseltä kentältä saadaan. Valitettavasti on kansainvälinen toiminta liitossamme jäänyt aivan liian vähäiseksi. On välttämätöntä olla yhteydessä muihin maihin. Olisi välttämättä saatava enemmän nuoria mukaan kansainväliseen toimintaan.

Antti Hietanen: Kun olemme tehneet päätöksen liittymisestä IUSY:n ei ole oikein, että jääme sen kokouksista ja muista tilaisuuksista pois. Ei ole johdonmukaista, että jätämme kansainväliset suhteemme hoitamatta. Kongressimatkoihin menevät summat ovat loppujen lopuksi hyvin pieniä. Ilman matkoja emme voi toteuttaa kansainvälistä toimintaamme.

Puheenjohtaja: Mitään muutosehdotuksia ei ole tehty. Kohta hyväksytään.

Kohdat: Vihuri, Nuorten Puolesta ja Julkilausumat hyväksyttiin keskusteluitta.

Taloudellinen toiminta:

Aaro Airas: Kysymys valtiollisista ja kunnallisista määrärahoista on erittäin tärkeä. Sos.-dem. Eduskuntaryhmän on näitä asioita käsiteltäessä muistettava paremmin nuorisoa.

Puheenjohtaja: Kohta hyväksytään. Keskustelu Toimintakertomuksesta on päättynyt.

P ä ä t ö s : Toimintakertomus hyväksytään.

TILIKERTOMUKSET VUOSILTA 1953—1955.

(Kts. alustusvihon sivut 55—63).

Matti Kangas: Kiinnitän huomiota siihen, että talous on ollut epävarmalla pohjalla. Tulot ovat olleet aivim liian paljon sattumanvaraisia. Tuotoissa kiintyy huomio jäsenveroihin, joiden tuotto on vuosi vuodelta pienentynyt. Osastojen on syytä kiinnittää verojen maksamiseen entilätä suurempi huomio. Ennen jäsenmaksut muodostivat tulolähteen, nyt olemme joutuneet sattumanvaraisen rahoituksen tielle. Ilahduttavana merkinä on todettava valtion avustuksen kohoaminen vuodesta 1954 alkaen. Avustusten suurentuminen vuoden 1955 tulotaseen kuluissa joutuu piireille, maksetuista avustuksista. Avustus jatkuu kuluvana vuonna, mutta piirien olisi pyrittävä omatoimisesti tapahtuvaan suurempaan varojen hankintaan.

Pekka Ylivuori: Esitti tilintarkastuslausuntojen alkupe-räiskappaleet puheenjohtajan kehoituksesta.

P ä ä t ö s : Tilikertomukset vuosilta 1953—1955 hyväksyttiin.

TILIVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN TILIVELVOLLISILLE.

(Kts. alustusvihon sivu 63).

Tilintarkastajien lausunnon perusteella myönnettiin yksimielisesti tili- ja vastuuvapaus tilivelvollisille.

I

PUHEENJOHTAJA- JA MUUT VAALIT. I

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta ehdottaa, että esityslistan kohdat 10.—15. siirretään myöhemmin käsiteltäviksi ja kirjalliset ehdotukset ehdokkaista jätetään tänään

klo 15.00 mennessä menettelytapavaliokunnan kokoonkutsujalle Antti Hietaselle. Ehdotuksiin pyydetään kirjoittamaan myös ehdottajan nimi.

P ä ä t ö s : Järjestävän valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

SOSIALIDEMOKRATIAN TULEVAISUUDEN NÄKÖALOJA.

Alustavan puheenvuoron asiasta käytti liittotoimikunnan kutsumana puolueen kunnallisasiain sihtööri *Aatto Väyrynen*, joka lausui seuraavaa:

Jos kansakuntamme suurten kuusien alla lepäävä Snellman saisi palata takaisin maan pinnalle radikaalisen nuorukaisen hahmossa, hän olisi varmaan valmis meidän kansamme toteamaan, että olemme joutuneet merkillisen ajan kuvan ja merkillisen vaiheen eteen yhteiskuntien poliittisessä historiassa. Maailma on täynnä revisionisteja, entisten oppien ja ideologioitten tarkistajia. Toimivat voimat kaikkien maitten sosialistisissa leireissä esimerkiksi ovat aivan ilmettyjä revisionisteja. Me demokraattiset sosialistit olemme revisionisteja suhteessamme marxilaiseen yhteiskunta-analyysiin. Neuvostoliiton vallitsevan suunnan ideologiset edustajat ovat revisionisteja suhteessaan staliniseen yhteiskunta-analyysiin jne. Ilmassa leijailee uudentyyppisen yhteiskuntavallankumouksen tuntua, revisionistisen vallankumouksen tuntua. Tämän humussa me nykypäivinä elämme. Olemme vakuuttuneita siitä, että kauan haudassaan maannut uranuurtaja Karl Marx nyökkää meille rajan takaa hyväksyvästi — saamme nimittäin edellyttää, että niin suuri hengenmies ja taistelija on hankkinut elämällään erioikeuden siihen samaan taivaan esikartanoon, jossa muinaisen Rooman suurten klassikkojen on arveltu elämänsä jatkoa viettävän. Ja kunhan Stalinikin on ollut vainajana tarpeeksi useita vuosikymmeniä, niin varmaan myöskin hän alkaa

hyväksyen nyökätä oman perikuntansa sosialistisille kansan-revisionisteille.

Minusta tuntuu, että tämän revisionistisen vallankumouksen, joka pyritään toteuttamaan rauhanomaisin menettelytavooin ja niin kansanvaltaisesti kuin itse kunkillL maan sisäiset edellytykset myöten antavat, mahdollisuudet ovat suorastaan aavistamattomat, aavistamattomat sekä ideologisesti että myöskin käytännön yhteiskuntapolitiikkaa ajatellen.

» * •

Mitä nyt ensinnäkin ideologisiin mahdollisuuksiini tulee, niin on huomattava, että revisionistinen perusasennl; tekee mahdolliseksi vapaan perustelujen etsimisen, vapaan käsityskantojen vertailun ja vapaan virhepäätelmien arrostelun myöskin meidän sosialistien leirissä, sosialistien, jotka pyrimme — kuten Sosialistisen Internationaalin julistuksessa 3. päivältä heinäkuuta 1951 sanotaan — sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, korkeamman hyvinvoinnin, raulian ja maailmanrauhan perustalle rakentuvaan yhteiskuntajärjestykseen. Meitä sitoo tämä suuren sosialistisen päämäärän yhteisyys, mutta meitä eivät sido mitkään kertakaikkiaan virheettöminä lukkoon lyödyt vanhat tai vähemmän vanhat yhteiskunta-analyysit, vaan me olemme vapaat ammentamaan sosialistisen vakaumuksemme joko marxilaisista tai fabiolaisista yhteiskunta-analyyseistä taikka uskonnollisista, eettisistä tai ihmisrakkauden yleisistä periaatteista. Mutta kun näin on, me olemme tavattoman lujassa asemasiä vastustajiamme vastaan käytävässä taistelussa. Päämiäärämehän on mitä hyökkäyksiä tahansa kestävä linnoitus. Ken sen päämäärän kieltää, julistautuu tietien tahtoen enemmän tai vähemmän yhteiskunnanvastaiseksi tyyppiksi. Täasä valossa ei meikäläisellä taholla ole mitään ihmettelemibtä siinä, että jopa valtionyliopistomme porvarillinen rehtori lausuu tyytyväisyytensä sen johdosta, että on päästy tai i (kuten oikeastaan pitäisi sana asettaa) ollaan vähin erin pää]semäs-

sä ns. luokattomaan yhteiskuntaan, joka juuri on sosialistisen katsomuksen varassa rakennettu yhteiskuntarakenteen tavoite. Tässä valossa me emme ihmettele liioin sitä, että joku Granzin yliopiston kristillisen filosofian professori — Johnn Fischl — tarttuu marxilaisen yhteiskunta-analyysin kritiikissään viimeisenä keinona edellä mainittuun Sosialistisen Internationaalin ohjelmakohtaan ja tyydytyksellä toteaa, miten siinä myönnetään täysi vapaus sosialistisen tavoitteen monityyppiselle käytännölliselle perustelemisselle, näin itse teossa hänkin tunnustaen, että tässä nykyisessä revisionistisessa muodossa demokraattisen sosialismin katso-
mus on vastustamaton.

Päämäärän yhteisyys — perustelujen vapaus: siinä meidän sosialistista katsomusta edustavien revisionistien vetoava sanoma tämän kokoushuoneen sosialistiselle nuorisolle, tämän maan sosialistiselle nuorisolle, koko demokraattisen ja demokratisoituvan maailman nuorisolle!

* * *

Kuten tiedetään, vanhemman polven sosialistit arvostavat kovasti tiedollisen pääoman merkitystä sosialistisessa taistelussa ja henkilökohtaisen katsomuksen rakentamisessa. Tieto on valtaa, kuultiin heidän usein sanovan. He tekivät kaikkensa kohottaakseen kansansivistystä, kehittääkseen aikuiskasvatuksen muotoja jne. Meidän on jatkettava heidän työtään. Meidän on lähdettävä siitä, että kun itse demokraattisen sosialismin päämäärä on maahan nujertamaton linnake, niin meidän täytyy tehdä kaikkemme myös sen mahdollisimman päteväksi ja monipuoliseksi perustelemiseksi, mihin meillä on, kuten edellä olen tähdentänyt, täysi vapaus. Jotta ainoakaan teoreettinen lahjakkuus ei jäisi kansan hyväksi käyttämättä, lapsille on turvattava 8—9 vuoden pituinen yhteinen koulutie sellaisessa yhtenäiskoulussa, jossa voidaan saada riittävä selko siitä, kenellä oppilaista on teoreettista lahjakkuutta, kenellä taas käytännöllistä lahjakkuutta. Kun teoreettista lahjakkuutta on kaik-

kialla suhteellisesti pienempi määrä kuin käytännöllistä lahjakkuutta, niin edellisen "talteen ottamisessa" on oltava vielä tarkempi kuin jälkimmäisen talteenottamisessa. Sosialistinen suunnitelmallisuus yhteiskunnan kaikinpuolisessa rakentamisessa tarvitsee entistä enemmän erikoistuntijoita, tiedollisen pääoman kerääjiä ja sen ammattisäästäjlä. Meille kelpaa tässä suhteessa esikuvaksi äskettäin manalle mennyt suuri tiedemies ja suuri sosialisti Albert Einstein, joka itsestään todisti, miten mielellään hän olisi omistajtiut kykynsä ja taitonsa yhteiskunnan hyväksi kunnon putkimiehenä, jos olisi voinut. Mutta hän ei voinut, hänen tiedolliset harrastuksensa olivat niin ylivoimaiset, että hänen oli purettava kaikki energiansa matemaattisten teorioitten ja uuden fysikaalisen maailman kuvan kehittämiseen. |

Tiedollisen etsinnän kiihko on tavattoman arvokas käyttövoima sosialistisen yhteiskuntarakentelun palveluksessa, arvokas siinä suhteessa, että sen tuloksena keräytyvä henkinen pääoma jää kokonaisuudessaan talteen eikä mene yksityisten konnain salaojiin, kuten osa kapitalistien keräämästä voittopääomasta valitettavan usein menee.

Minä puolestani olen niin radikaali, että sallin mielelläni tiettyjen teoreettisten lahjakkuuksien tiedollisen etsinnän kiihkon pyrkiä täyttymykseensä silläkin uhalla, että he sattuisivat sen johdosta kadottamaan Jumalan. Minä nimitäin toivon voitavan lähteä siitä, että jos Jumala on olemassa, niin ei vielä siitä, että jokin yksityinen ihminen on tiedollisen etsinnän kiihkossaan kadottanut Jumalan, tarvitse lainkaan olla seurauksena, että Jumala myös olisi menettänyt hänet, joksikin ajaksi omille teilleen poikenneen tiedemiehen. Kaukana siitä. Kunnon tiedemiehet ansaitsevat aina ihmisystävällisen kohtelun vaikka eivät ehkä kuuluisikaan Punaisen Ristin etsittäviin ja hoivattaviin avuntarvitsijoihin!

i

Jo tuosta, mitä edellä olen sanonut, voitaneen päätellä, miksi minä pidän tämän kokouksen tärkeimpänä asiana

kysymystä siitä, miten meillä vihdoinkin päästäisiin sanoista tekoihin ns. yhtenäiskoulu-uudistuksen tiellä. Tässä on kysymys, jonka tie täytyy nopeasti tasoittaa ja jossa jos missään "kivenraivauspalkkiot" olisivat tarpeen.

Mutta vielä tähdellisemmäksi tämän ongelman pohtiminen ymmärretään, kun siirrytään pohtimaan kysymystä, miten suuri huomispäivän yhteiskunnan suunnitelmallisessa rakentamisessa on käytännöllisten lahjakkuuksien hyväksikäyttämisen tarve, käytännöllisten lahjakkuuksien, joihin meistä täällä olevistakin tietysti suurin osa kuuluu.

Ruotsin veljespuolueemme äskettäin pidetylle puoluekokoukselle esitettiin noudatettavan "edistyksen politiikan" tämänhetkiset näköalat muutamina yhteenvetoina, joista ehkä tärkein käsittelee pääomanmuodostuksen ongelman, tämän sanan laajimmassa yhteiskuntataloudellisessa merkityksessä. Siinä todetaan, että ainakin Ruotsissa lasketaan maan taloudelliset voimavarat voitavan kaksinkertaistaa tulevan 20 vuoden kuluessa. Tekniikan edistyminen, koneistojen automatisoituminen ja atomivoiman käytäntöön otto merkitsevät vallankumousta tuotantokoneistossa. Uusi aika tarvitsee uudet työmiehet, uudet teknikot, uudet toimihenkilötyypit jne. Ammattikasvatusta tarvitseva nuoriso jouuu toivottomuuden valtaan, jos sen näissä oloissa täytyy sijoittua valmentamattomana tuotantokoneiston työntekijäyksiköiksi tai palveluselinkeinojen toimihenkilöiksi tai kunnanvirkailijoiksi jne. Ei riitä, että he saavat hyvän pohjakoulutuksen yhtenäiskoulussa. Lisäksi he tarvitsevat tulevaa työalaansa vastaavan pätevän ammattikoulutuksen. Sopeutumispulmien ennakolta ehkäiseminen edellyttää pätevää ammatinvalinnanohjausta. Ammatinvalinnanohjaus edellyttää ajan tasolla olevia ammattipsykologeja. Jos jollakin tämän polven nuorella Einsteinilla ei ole edellytyksiä teoreettiselle alalle, mutta hyvät taipumukset putkityömiehen ammattiin, niin hänet on osattava oikeana ajankohtana kouluttaa putkityömiesteknikoksi — tulevan yhteiskunnan jokseenkin kaikki työmiehet ovat teknikkoja! — eikä esimer-

kiksi miespuoliseksi lapsenpäästäjäksi. Yhteiskunnan suuri orkesteri ei voi päästä pitkälle yksityisillä sooloesityksillä. Yhteisesiintyminen tarvitsee kaikkien instrumenttien yhtäaikaista hyväksikäyttöä. Kuta pitempi suunnitelmataloudellinen tahtipuikko on, sitä pelottavampi jonkin tai joidenkin instrumenttien väärinsoiton seuraukset. Tai toisen vertauskuvan avulla sanottuna: monimutkaiset kellot lovat hyviä, mutta herkkiä häiriöille. Jos kellosepät, isäntäväki, palvelijat jne. ovat yksinkertaisten kellojen aikakauden lapsia, niin heille ei tule olemaan iloa monimutkaisten kellojen palveluksista. Heidän käsissään ne yksinkertaisesti aina seisovat.

Vaikka tiedämmekin, että suunnitelmatalouden! avulla luotava huomispäivän yhteiskunta on monessa suhteessa mutkikas ja häiriöille herkkä koneisto, niin siitä htuolimatta meidän on siihen pyrittävä, koska me emme muutoin saa turvatuksi täystyöllisyyttä, työajan asteittaista lyhentämistä, eläketurvaa sairauden ja vanhuuden päiviksi, lyön tai ammatin vaatimia jatko-opintoja ja opintomatkoja, vapaa-ajankäytön monipuolistumista jne. Minusta me nuor* t sosialistit teemme vain viisaasti, kun avoimesti myönnämme, että huomispäivän suunnitelmataloudellinen sosialistinen yhteiskunta ei ole teknillisessäkään katsannossa mikään joropeukaloiden yhteiskunta.

Mutta jos huomispäivän yhteiskunta ei ole teknillisessä katsannossa joropeukaloiden yhteiskunta, niin sitä se ei myöskään voi olla poliittisessa katsonnassa. Demokratian säilyttäminen ja jatkuvan ymmärrettävyyden takat.va perusteleminen eivät ole helppoja tehtäviä siinä intressiryhmien vellomassa ristiaallokossa, jossa suunnitelmallisuutta joudutaan toteuttamaan. Kovia antidemokraatteja r/astaan täytyy olla kova. Heilahteleville demokraateille täylyy antaa vakavuutta. Pehmeitä on vahvistettava demokraattisilla kalkkitapleteilla. Tulonjaon tasoittumisesta ja yhteiskunta-

taloudellisen pääoman riittävästä kerääntymisestä on pidettävä huolta rinta rintaan. Eikä enää riitä, että promootioihin marssitaan juhlaturkki päällä. Lakkomielenosoitukseen myös marssitaan kunnon kansalaisten pukimissa. Luokatonta yhteiskuntaa eivät pysty ahtaat poropeukalot ohjaamaan, olkoonpa että se on heiltä vielä vanhan luokkayhteiskuntamme aikana onnistunutkin.

Joka ei myönnä, että jo meillä tämän päivän sosialisteilla tulee olemaan edessämme paljon tehtäviä ja jokseenkin yhtä paljon vaativia tehtäviä, hän ei ole vielä saanut kosketusta siihen revisionistisen vallankumouksen alkuhumuun, josta alussa mainitsin. Me kaikki täällä olevat olemme siihen jo jonkinlaisen kosketuksen saaneet. Siksi meidän on pyrittävä sosialisteina kasvamaan päivä päivältä niiden tehtävien mukana, joihin me itse kukin toimisarallamme joudumme. Meidän sosialidemokratiallamme pitäisi olla toimintakykyisiä kuudensia kolonnia poistamassa joukkoköyhyyden viimeisiäkin rippeitä sieltä, missä sitä vielä on, taistelemassa mielisairaiden ja muiden kovaosaisten arvostelunkestävän hoidon puolesta, pystyttämässä asuntoja asunontarvitsijoille, turvaamaan kaikkien työtätekevien kunnollisia palkkoja, varmistamassa laajojen kansankerrosten elintason tasaista nousua, taistelemassa nuorille henkisesti ja aineellisesti avarampia elintiloja jne.

Jos meille sosialisteille luetaan viaksi se meidän paras ominaisuutemme, että me näemme yhteiskunnan jatkuvasti keskeneräisenä, jopa räikeiden joukkoepäkohtien kouristamana, niin 'ottakaamme syytös vapaaehtoisesti ja mahdollisimman viimeistä piirtoa myöten vastaan. Sillä juuri meidän kuulumme niihin, joiden asiana on naulata huomispäivän yhteiskunnan ja demokraattisen sosialismin teesit niin kirkkojen kuin koulujen, niin kunnantoimistojen kuin valtioneuvostonkin ovelle ja voimiemme mukaan myös niitä toteuttaa. Tässä tehtävässämme joudumme tietysti antamaan myös lupauksia. Ja tällöin joudumme, jos olemme arvostamme kiinni pitäviä sosialisteja, alati varomaan kah-

ta vaaraa (joita aina ei meilläkään ole tarpeeksi varottu): toisaalta tyhjiä sanoja ja toisaalta itseensä pakahtuvia ylisanoja.

Näitä kumpiakin meidän on varottava, sillä se revisionismi, jota tämän päivän demokraattinen sosialismi edustaa, on käytännöllisessä rakennustyössään vielä todellisuuspohjaisempaa kuin oli sotia edeltäneen vaiheen sosialistin»n revisionismi!.

Puheenjohtaja: On valitettavaa, että näin hyvää jti paljon sisältävää alustusta ei ole jaettu etukäteen kokousedustajille. Liittotoimikunta on kutsunut muiksi keskustelijoiksi Väinö Leskisen, Hannes Tiaisen, Jaakko Rantaseni ja Sakari Kiurun. Luovutan puheenvuoron Väinö Leskiselle.

Väinö Leskinen: Ruotsin puolueen edusta jakokouksessa sattui samoin, että alustus esitettiin vasta kokouksessa, mutta on paikallaan ottaa kysymyssarja käsiteltäväksi. Kaikkialla maailmassa ovat sosialidemokraatit tilanteessa, missä asema on punnittava. Ruotsissa on esitetty konkreettinen tavoite elintason kohottamiseksi kaksinkertaiseksi lähimmän 20 vuoden aikana. Edellytyksenä on sen pääoman muodostaminen, jonka turvin ajatus voidaan toteuttaa. Ruotsikin on suurempien tarpeiden edessä samoin kuin me. Porvarit ovat ampuneet pahasti harhaan väittäessään, että sosialidemokraatit rajoittavat yksilön vapautta. Aktiivinen sosiaalipolitiikka on merkinnyt parhainta perustaa myös yksityisen ihmisen vapaudelle. Joukkotyöttömyys on hävitettävissä, elintaso on kohotettavissa todetaan Ruotsissa.

Me olemme sijoittaneet ohjelmiamme hallitusohjelmiin, mutta samalla on ollut pakko tehdä kompromisseja, kuten tänä keväänä on nähty. Pyrimme olemaan johdonmukaisia, mutta se ei ole aina mahdollista. Uudistusten toteamiseen nähden pätee sääntö olla mukana niissä leivissä, joilla niitä toteutetaan. Voitamme uusia kannattajia, jos voimme osoittaa olevamme johdonmukaisia. Jos saamme riittävästi varoja, saamme asiantuntijoita töihin ja pääsemme lähemmäksi ihmisiä. Tällä tavoin sosialidemokraattien käytän-

nöllinen politiikka tulee ihmisten tietouteen. Ammattikasvatus tulee tärkeämmäksi sitä mukaan kun tekniikka kehittyy. Sitä on parannettava ja kehitettävä.

Kun kykenemme keskustelemaan ja todistamaan — jottamalla keskusteltua — me voitamme pysyvällä tavalla uusia ihmisiä. Alustaja sanoi, että meidän on kasvettava uusien tehtävien mukana. Se koskee meitä kaikkia jäseniä ja ennen kaikkea nuorisoliikettä. Se asettaa suuren vaatimuksen. Liikkeessämme on tullut aika viedä suuret keskustelut kentälle jäsenistön piiriin. Asioista keskusteleminen johtaa puolue-elämän piristymiseen ja aktiivisuuden lisääntymiseen. Sitä kaikki odottavat. Se vahvistaa asemaamme suurena joukkopuolueena.

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta ehdottaa, että kokous ottaa 15 min. tauon ja jatkaa työskentelyään klo 14.45.

P ä ä t ö s : pidetään tauko.

Hannes Tiainen: Porvarit ja kommunistit väittävät, ettei sosialidemokratialla ole tulevaisuutta. Täällä on osoitettu, että äärimmäisyyksistä paetaan. Sosialidemokratia toteutuu meidän aikanamme joko omalla nimellään tai muilla. Meistä riippuu saammeko sille oikean nimen, joka on tullut tai on tulossa.

Aatteilla ei meidän aikanamme ole samaa sisältöä kuin aikaisemmin, mutta me tarvitsemme aatteellisuutta enemmän kuin aikaisemmin. Sosialidemokraatit ovat tulleet laiskoiksi käymään juhliissa. Ne työväentalot, jotka aikoinaan rakennettiin, ovat harvoin täynnä yleisöä. Sosialidemokratia on siirtynyt juhla-aatteesta käytännön aatteeksi. Runsaan miespolven ajan on toteutettu sosialidemokratiaa käytännössä ja saatu hyviä tuloksia. Ihmiset ovat tulleet yhdenveroisiksi. Me emme myy tavaraamme, ihmiset saavat ottaa sen nimiinsä. Meidän merkkimme yhteiskunnan uudistamisessa on pysyvä. Sitä on yritetty ja yritetään muiden taholta pestä pois.

Miksei työväentaloissa käy ihmisiä? Onko noussut elintaso riistänyt puoluejärjestöiltä massat? Ei ollut 50: vuotta takaperin sitä mitä on nyt. Nykyään on helppo liikkua paikasta toiseen, on mukava kuunnella kotona radiota. Meidän on näytettävä miten sosialidemokraatit ovat olleet asioissa mukana. Jokaiselle on tehtävä selväksi, että hänen asianajajansa on juuri sosialidemokratia. On tehtävä selväksi mikä on osuutemme esim. tehtaiden ym. rakentamiseen. Ihmiset ovat herkimmillään silloin kun he saavat elämänsä sisältöä. Sosialidemokratia ilman tekoja on kuollut, se on kuollut elleivät teot tule tunnetuksi.

Jaakko Rantanen: Kysymys osoittaa, että sosialismi on käytännön ongelma. Päämäärä on selvä, mutta sitä ei ole tuotu esille niin hyvin kuin olisi pitänyt. Sos.-dem. Puolue on työväenpuolue ja sitä ei saa koskaan unohtaa. Kun sosialismin toteuttaminen on keskeinen kysymys on meillä työvälineenä puolue ja sen ohjelma. Vuonna 1903 hyväksytty ohjelma oli loistava ihmismieliin vetoava. Nykyiseen ohjelmaan on tullut suuren puolueen tiettyä varovaisuutta. Periaateohjelmamme saisi olla iskevampi kuin se on.

Elintason nostaminen on kysymys, jota on hoidettava, teollisuuspolitiikan avulla. Eräs tulevaisuuden **ongelmia** on määriteltävä maatalouskysymyksiin. Niin kauan kuin isä on pirstoutunut, on siinä kehityksen vakava jarru. Siltä on saatava selvyys.

Sosialismi ei ole juhlapuhekysymys, vaan se on toteuttamiskysymys. Organisation merkityksen tunnustaminen on eräs seikka. Mitään asiaa ei voida toteuttaa ilman taistelukykyistä organisaatiota, mutta organisaatiosta ei saa koskaan tulla itsetarkoitusta.

Meillä on sivistyspoliittinen ohjelma. Meidän on osoitettava, että se pyritään myös toteuttamaan. Lähtökohtana on — tieto on valtaa — siinä ydin. Kun uutta sosialistisia yhteiskuntaa rakennetaan merkitsee paljon kuinka suuri on sosialistisen aatteen läpitunkemien rakentajien joukko. On tärkeätä, että yhteiskuntaa johtavat henkilöt, jotka ovat

todella omaksuneet sosialistisen aatteen. Eräässä Englannissa ilmestyneessä kirjassa sanotaan sikäläisen Labourin olevan ikäänkuin metsään eksynyt, joka ei löydä polkua ulos. Meillä suomalaisilla on oltava konkreettiset ohjelmat, jotta me löydämme polun. Me olemme tällä hetkellä eräänlaisessa ympyrässä maailman katseiden ollessa kohdistuneina sosialidemokratiaan. Me pyrimme kohti sosialistista yhteiskuntaa. Kun me etsimme suuntaamme, niin sen suunnan on oltava kallellaan jonkun verran oikealle ja jonkun verran vasemmalle.

Sakari Kiuru: Kunniajäsenten tervehdyksessä sanoi pääministeri Fagerholm, että sosialidemokraattien on poistettava epäkohtia yhteiskunnasta. Mielestäni meidän on pyrittävä estämään epäkohtien syntyminen. Sen vuoksi meidän on ryhdyttävä todenteolla tarkastamaan missä olemme ja mihin pyrimme. Pitkän tähtäimen ohjelman sijasta meidän on rakennettava lähiajan ohjelma ja ratkaistava mitä lähimmässä tulevaisuudessa teemme. On etsittävä, ei sanoja, vaan tekoja. Esim. Tshekkoslovakiassa, mistä äskettäin kotiuduin, on työmies kynitty niin tyhjiin ettei hänellä ole mitään. Se on surkeaa. Jotta me pystymme vastustamaan kommunistien yhteistyöpyrkimyksiä — Tshekkoslovakian tietä — on meillä oltava voimakas ohjelma. Tähän pyrkisämme on tärkeätä iskeä kommunisteja, mutta samalla porvareita. Se vaatii tehokasta kasvatustyötä. Sosialidemokratian tulevaisuutta ajatellen on tärkeätä ohjelmallisuus, jossa otetaan kanta ei vaan vasemmalle vaan myös oikealle. Porvarillinen politiikka on täyttänyt tehtävänsä. Ottakaamme vaarin kokouksemme tunnuslauseen loppuosa — Eteenpäin — Sosialismiin.

Heimo Taskinen: Kiinnitän huomiota yhteiskunnan erikoistumiseen. Myös työväenliike erikoistuu. Se huomataan eri haarojen jakaantumisessa. Mikä on työväenliikkeen tehtävä yhdyssiteenä? Kun tulee paljon ammattimiehiä on olemassa vaara, että kokonaisuus kärsii ja syntyy ristiriitoja. Sos.-dem. liikkeen tehtävänä olisi säilyttää yhtenäisyys

siten, että ei olisi esim. ammattiyhdistysmiehiä, vaan sosialidemokraatteja, jotka toimivat ammattiyhdistysliikkeessä. Kakki mitä yhteiskunnassa tapahtuu koskee myös nuoria. Sanotaan, että nuorisoliikkeen täytyy specialisoitua,! mutta jos me ryhdymme rakentamaan sisältä päin liittoa niin se avartuu, ulkoapäin rakentaen suppenee.

Aaro Airas: Jokaiseen tilaisuuteen ei riitä yleisöä! riittävästi sen takia, että työväenliike on niin laaja. Toimintaamme on saatava enemmän aatteellisuutta. Kasvatustyölä nuorien keskuudessa kaivataan. Täällä käsiteltävät kysymykset eivät saisi tulla vain kokouksen päätöksiä, vaan ne on toteutettava kentällä.

Olavi Hurri: Sosialidemokratia ei voi olla tyytyväinen nykyiseen olotilaan. Sosialidemokratian asema ei ole kuitenkaan niin huono kuin monet väittävät. Monella muulla puolueella ovat asiat paljon huonommin. Kuitenkin onn hyvin aiheellista keskustella tilanteesta ja etsiä vikaa.

Socialidemokratian pitäisi ottaa käyttöön "Käytännöllinen uudistuspolitiikka". Keskustelusta huolimatta me emme vielä päässeet tälle tielle.

Otto Toivonen: Ei sosialidemokraattisen liikkeen tulevaisuus ole vaarassa. Meidän nykyiset tehtävämme yhteiskunnassa vaan usein erottavat meidät sosialismista. Tänä tulee ehkä parhaiten näkyviin kunnallisessa elämässä.

Liikkeemme tehtävät nykyisessä yhteiskunnassa kasvatavat alan asiantuntijoita keskuuteemme, eikä niinkuin aikaisemmin työväenliikkeen taistelijoita. Me uskomme liian paljon lukeneita emmekä ota itse asioista selvää. Vianhaa työväenliikkeen miestä hirvittää se porvarien ystävällisyys, mitä he tällä hetkellä meikäläistä työväenliikettä kohtaan tuntevat. Uskon, että tähän ystävällisyyteen kätkeytyy päämääränä työväenliikkeen kaataminen.

Kalevi Sorsa: Nykyisessä tilanteessa meidän olisi i setettava komitea, joka laatii puolueelle ns. "Lyhyen tähtläimen ohjelman". Me emme voi luoda kannattajillemme kuvaa siitä yhteiskunnallisesta asemasta, johon liikkeemme iyrkii.

Meillä olisi erittäin tärkeätä kokonaiskuvan antaminen suomalaisesta sosialidemokraattisesta yhteiskunnasta. Mahdollisesta kirjasesta olisi syytä tehdä sellainen, että sen jokainen ymmärtäisi.

Ihmisiä ei nykyisin kiinnosta yksityiskohtainen keskustelu jostakin asiasta, vaan sellainen, joka aatteena toisi sisältöä heidän elämäänsä. Tähän täytyisi pyrkiä siten, että johtajien taholta käytäisiin keskustelemassa rivimiesten kanssa, eikä yksinomaan pitämässä puheita kuten nykyisin on tapana.

Antti Hietanen: Ei tunnu mukavalta, että puhumme kahdesta niin erilaisesta asiasta kuin poliittisesta ja ammatillisesta liikkeestä siten kuin nykyisin tehdään. Mielestäni meidän pitäisi esiintyä näissä asioissa enemmän yhtenäisinä. Ei tunnu myöskään hauskalta, että eduskunta- ja hallitusryhmä käyvät sanomalehdistössä sen sävyistä keskustelua, mitä viime aikoina olemme saaneet lukea. Kuvaava esimerkki siitä, mihin tämä johtaa saadaan Tanskan lakko- taisteluista. Tanskalaiset itse sanovat tilanteen olleen vaikeimman mihin sosialidemokraattinen liike on Tanskassa koskaan joutunut. Tämä on painavasti sanottu, kun muistamme Tanskan sodan aikaisen saksalaismiehityksen.

Työväenliikkeen erikoistumisesta en ole samaa mieltä kuin Taskinen. Pidän ihannetilana sitä, että työväenliik-
Keemme jakaantuu erikoisaloihin, jolloin minkään tahon ei tarvitse toimia ylivoimaisen laajalla alueella. Tälle rakentuu myös se ajatus, että nuorisoliikkeemme tulisi keskit-
tyä ennen muuta nuorisopolitiikan käsittelyyn. Jo siinä on meillä yllin kyllin tehtävää. Miksi siis hajoittaa voimamme niin, että emme kykene mitään kunnolla suorittamaan.

Onni Mikkola: Sosialidemokraattinen organisatio ei ole ajan tasalla. Lapissa esim. kommunistien ja maalaisliiton
OrgdllaUO Oli meidän vastaavaan suhteessa 1—15. Tä-
«STI Vlinksi Oli sosialidemokraattien vaikea nostaa siellä
SLA. V* ..s.a.idemokraateilU, oli, käytössään

spesialisteja, voitaisiin tehdä paljon. He voisivat tällöin oman palkkatyönsä ohella tehdä puoluetyötä, niinhuin nyt on asianlaita maalaisliiton organisatiossa. Meidän pitäisi saada myös johtajamme liikkeelle ja esimerkkinä iässäkin voitaisiin pitää maalaisliittoa. Pitäisi saada aikaan maaseudulla keskustelutilaisuuksia, joissa johtajat kesiiustelisivat varsinaisen kansan kanssa.

Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto ei ole kiinnittänyt minkäänlaista huomiota keskiluokan nuorisoon. Tähän asiaan pitäisi mielestäni kiinnittää suurempaa huomiota, sillä tämän opiskelevan nuorison vetäminen liikkeemme piiriin on tärkeää.

Pentti Kymensalo: Yhdyn nuorisoliiton keskiluokkakysymyksessä edelliseen puhujaan. Haluan kuitenkin huomauttaa, että Nuorisoliitto kutsuu toimintaansa kaikkia nuoria.

Nykyaikana emme mielestäni kiinnitä tarpeeksi huomiota porvarilliseen ryhtiliikkeeseen. Porvarien nykyisin toimeenpanemat muistoristien jakotilaisuudet himmentävät luokkarakoja. En tarkoita, että meidän sosialidemokraattiefy pitäisi esiintyä fanaatikkoina tämän vuoksi, tai kasvattaa jkannattajiamme sellaiseksi, vaan että meidän tulisi entistä, enemmän esiintyä tietoisina sosialidemokraatteina, eikä ^soittaa teoissamme ja otteissamme hapuilua. On esim, hyvin vaikeaa sanoa olemmeko toimineet yleislakon jälkeen njin, että sosialidemokraattinen työväenliike on kaikessa menestynyt. Hallituskompromissit on tehtävä, mutta niissä olisi puistettava enemmän ihmistä. Hallituksessa olo tuo tullessaan vastuuta, mutta onko sosialidemokraattien aina pakkip yksin ajatella koko maan etua, kun muutkaan samassa asemassa olevat eivät sitä tee.

Nykyisessä yhteiskunnassa tapahtuvassa toiminnjssa on tehtävä päätökset nopeasti, mutta periaatekeskustelut voitaisiin hyvällä tahdolla käydä suurten ratkaisujen edellä. Keskustelut eivät ehkä antaisi lopullista ohjetta, mutta niiden avulla saataisiin joukot mukaan.

Aimo Frondelius: Jos nykyistä puolueorganisatiota vertaa 50 vuotta sitten olleeseen, niin huomaa valtavan kehityksen. Mutta tulevaisuus ei silti näytä hyvältä, jos sitä taas vertaa porvareiden vastaaviin saavutuksiin. Pahin vika meillä on voimien hajoittaminen. Ei ole mitään järkeä siinä, että meillä on kaksi varhaisnuorisotyötä tekevää järjestöä. Niiden yhdistämiseksi on tehtävä kaikki mahdollinen.

Väinö Leskinen: Keskustelu, mikä täällä on käyty on ollut erittäin hyvä. On sanottava vain, että meillä on liian paljon ohjelmia. Jos nyt puhutaan lyhyen tähtäimen ohjelmasta, niin aikaa myöten, kun keskustelua jatketaan, ne muuttuvat pitkän tähtäimen ohjelmiksi. Nykyisestä tilanteesta on sanottava, että puolueen johto ei kykene asioita kaikilta osin hoitamaan, omat erimielisyydet ovat liian suurena hättänä.

Hallituskysymykseen mennäkseni on sanottava, että hallituksessa oltaessa on aina ratkaisua tehtäessä valittava ja siinä on paras silloin kompromissi. Keskustelu näistä asioista on hyvää, mutta niissä pitäisi löytää ratkaisu ja linja, eikä käydä keskustelua sen itsensä vuoksi. Käytäköön jäsenistön kanssa keskustelua, että kanta saadaan selville ja vietäköön se niin pitkälle, että siitä tulee puolueen kanta.

Puheenjohtaja: Keskustelu asiasta on päättynyt. Sakari Kiurun tekemä ehdotus toimikunnan perustamisesta voitaneen jättää edelleen liittotoimikunnan kehitettäväksi.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunta saa tehtäväkseen kehittää edelleen Kiurun ehdottamaa toimikunta-ajatusta.

Antti Hietanen: Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto on lähettänyt kokouksellemme seuraavan sisältöisen sähkösanoman: Yhtyen edustajakokouksenne tunnukseen "Perinteet velvoittavat — Eteenpäin — Sosialismiin" toivotamme menestystä edustajakokouksellenne ja liitollenne. Toveriterveisin. Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto.

Ensimmäinen kokouspäivä päättyi kello 17.30.

TOINEN KOKOUPÄIVÄ.

Kokous jatkui 20. 5. kello 9.00. Puheenjohtajana Aaro Airas.

NIMENHUUTO.

Pekka Ylivuoren suorittamalla nimenhuudolla todettiin kokousedustajien läsnäolo.

SSN:N LÄHIAJAN KOULUTUSTAVOITTEISTA.

(Kts. alustusvihon sivuja 65—74).

Urpu Vihavainen totesi alustavassa puheenvuorossaan, että esityksen ajankohta on mitä sopivin. Valistustyöllä tarkoitetaan valmiiden totuuksien antamista, siis piopagandatyötä. Esityksen yhteydessä ei tarkoiteta sanalla aivan tätä.

Liitossamme on kolme eri koulutusporrasta: osagto, piiri ja liitto. Esityksessä on tehtävät näiden kesken jaettu siten, että osastoissa suoritetaan alkeiskoulutus ja henätystyö, piirin tehtävänä on osastotoimitsijoiden alkeiskoulutuksen antaminen ja liiton tehtäväksi jää jatkokoulutus sekä erikoisalojen vaatima koulutustyö.

Me emme ole kuitenkaan valmiit yhfäkkiä siirtymään tällaiseen koulutusjärjestelmään ja siksi on liiton slirryntävaiheen aikana pidettävä huolta myös alkeiskoulut!aksesta. Tähän asti on koulutustyö ollut liitossamme hajanaisia, mutta toivomme esityksessä kaavailulla tavalla päästäjän järjestelmälliseen työhön.

Terttu Pylkkänen: Tämä esitys on ensimmäinen, missä tarkemmin määritellään liittomme koulutustyö ja sen päämäärät. Minun sosialidemokratiani käsittää, että toimintamme on tapahduttava lain mukaan. Myöskin meidän oman järjestötoimintamme on tapahduttava demokratian puitteissa. Olisin sitä mieltä, että meidän johtajamme ja toimitsijamme olisi laitettava koulun penkille suorittamaan lutkinto

siitä, että he järjestötoiminnassa pystyisivät demokratiaa toteuttamaan.

Hyväksyn tämän esityksen tällaisenaan ja toivon, että toimitsijat seuraavan 3-vuotiskauden aikana tämän mukaan koulutetaan.

Arvi Hautamäki: Se keskustelu, mikä täällä eilen suoritettiin, kosketteli varman, tietoisien kuvien ja päämäärän luomista. Minun mielestäni silloin kun arvostelua suoritetaan ei pidä tehdä sitä siten, että vanha ruoditaan kerta kaikkiaan ja se mitä siitä jää jäljelle hyväksytään. Uutta on pyrittävä luomaan uuden ja vanhan muokkauksella.

Ennen oli käytäntö ja aate eri asia. Silloin hyväksyttiin ponsia ja hyvin vähän kiinnitettiin huomiota käytännön ja teorian rajoihin. Luulen, että Nuorisoliitto on oikeassa, kun se tavoittelee sellaisia päämääriä, jotka ovat nuorelle polvelle tärkeitä. Kasvatus yhteiskunnalliseen elämään tapahtuu Nuorisoliiton toiminnan piirissä niin järjestöllisesti kuin yhteiskunnallisestikin.

Vilho Asmela: Nuoria ei saa mukaan kursseille, joista alustuksen pohjalla käydään keskustelua. Tämä on todettu ainakin Hämeenlinnan piirissä. Kurssit on saatava elävimmiksi.

Valo Varjola: Suunnilleen kymmenen vuotta sitten puhuin liittotoimikunnassa aiheesta, jolla oli suunnilleen sama otsikko. Nuorisotoiminnan luonteessa ei ole tapahtunut muutoksia. Minusta ei nykyinen tilanne ole erikoisen miellyttävä. Kasvatustyössä olisi kiinnitettävä erityinen huomio sen jatkuvuuteen. Sosialidemokraattisen nuorisotyön olisi pysyttävä kehityksen edellä. Innostus toimintaan korvaa paljon siitä mikä muuten saadaan aikaan ainoastaan suurella työllä.

Kalevi Perho: Asiaa on tarkasteltava siten, että huolehdimme omien joukkojen koulutuksesta, eikä paljoakaan kiinnitetä huomiota liikkeemme ulkopuolella olevaan nuorisoon.

Kasvatustyössä pidän tärkeänä merkki järjesteli nää. Esi-
merkkinä voidaan pitää Kotkaliikettä. Tällainen yksityis-
kohtainen koulutusjärjestelmä meidän pitäisi saada aikaan.

Omni Mikkola: Ensiksi kiinnittäisin huomiota siihen, että
piiritoimikuntien jäsenet eivät ole perillä koulutustoiminnas-
ta. Meidän pitäisi liiton puitteissa kouluttaa piiritoimikun-
nat, jotta ne voisivat suunnitella osastojen koulutustoimin-
nan. Pidän myös erittäin tärkeänä havaintovälinjeiden hy-
väksikäyttöä. Mahdollisuudet niiden saantiin pitäisi var-
mistaa.

Matti Lindholm: Osastojen johtokuntiin saadaan jäsenet
tällä hetkellä vain puoliväkisin. Tärkeänä pitäisin, että
koulutustoiminnan avulla voitaisiin kasvattaa vastuuntun-
toisia johtokunnan jäseniä ja toimitsijoita.

Puheenjohtaja: Keskustelu asiasta on päättynyt

P ä ä t ö s : Edustajakokous hyväksyy yksimielisesti va-
listusjaoston esityksen.

KOULULAITOKSEN JA AMMATTIKASVATUKSEN UUDISTAMINEN.

(Kts. alustusvihon sivuja 75—81).

KOULULAITOKSEN UUDISTAMISESTA.

(Kts. alustusvihon sivuja 82—84).

Meeri Kalavainen (alustava puheenvuoro): Puolijeen kan-
ta koulutustoimintaan on ollut melko johdonmuka nen. Ny-
kyisin on ajankohtaisena kysymyksenä koululaitoksen uu-
distamista koskeva laki, mutta sitä ei ole lopullisesti käsi-
telty edes valiokunta-asteella. Samoin kunnallinen keski-
koulu on tämän hetken kysymyksiä. Yksityinen aho kui-
tenkin on pyrkinyt jarruttamaan asian käsittelyä. Nykyisen
keskikoulun kohdalta voidaan todeta, että se *lm* aivan
liian teoreettinen. Se pitäisi saada muuttumaan memmän
ammattiin ohjaavaksi.

Sosialidemokraatteina meidän tulisi suosia ennen kaikkea yhtenäiskouluaatetta, koska tällaisessa koulussa voidaan kasvattaa eri yhteiskuntaluokista lähtöisin olevia oppilaita oikeaan ja läheiseen sosiaaliseen näkemykseen.

Erityisesti on syytä kiinnittää huomiomme opettajiin ja niihin laitoksiin, joissa opettajiksi valmistaudutaan. Toivonkin, että täällä kokouksessa mukana olevat toverit, jotka ovat opiskelleet tai parhaillaan opiskelevat niissä, käyttäisivät puheenvuoroja runsaasti.

Tunnuslauseemme "Perinteet velvoittavat" sopii varsin hyvin tämän kysymyksen yhteyteen.

Arvi Hautamäki: Esityksen tekijän — Matti Kaasinen — laudaturityössä on oikeaa kritiikkiä suhtautumisessamme koululaitokseen. Tätä kritiikkiä vastaan voidaan kyllä puolueen taholta puolustautua liian monen raudan tulella. Minä toivoisin, että nuorisoliitto toisi voimakkaasti lisää aktiivisuutta koulu-uudistuskysymyksiin. Samalla toivoisin koko sosialidemokratialta suurempaa aktiivisuutta kulttuurikysymyksiin.

Mitä tulee koulutuskysymyksen yksityiskohtiin, niin tärkeintä on yhtenäiskoulu ja sen luominen. Täytyy päästä pois tästä järjestelmästä missä nyt olemme. Sosialidemokraattisen puolueen olisi saatava "lyhyen tähtäimen" sivistyspoliittinen ohjelma.

Pentti Mikkonen: On ilo, että tällainen asia on edustajakokouksen esityslistalla. Nykyisin on koulun ohjelmassa paljon sellaista, mikä ei lainkaan nuoria kiinnosta ja tämän vuoksi on nuorison suhtautuminen kouluunsa varsin sekava. Kun tarkastelee miten koulunuoriso suorittaa kursinsa, niin tulee pakostakin siihen käsityksen, että koulussa on jokin vika, koska nuoriso niin huonosti selviytyy kursista.

Meidän on saatava koululaitokseemme enemmän demokraattista henkeä, jotta koulua käyvä nuoriso hakeutuisi paremmin järjestöimme piiriin.

Pauli Burman: Tähän mennessä on kiinnitetty | huomiota ainoastaan koululaitoksen puutteisiin, mutta mitään yhtenäisyyttä ei vielä ole olemassa uudistuskysymyksestä. Pahimmat esteet vähävaraisen opiskelijan tiellä ovat! vieläkin taloudellista laatua.

Kauko Tiihonen: Kun on kysymys ammatinvalinnanohjauksesta niin keskustelua ei todella ole herätetty liian aikaisin. On paljon nuoria, jotka joutuvat valitsemaan elämänuransa aivan liian puutteellisissa oloissa. Tuloksena tästä on suuri joukko ammatinvalinnassa epäonnistuneita. Pidän tätä epäkohtaa myös suurena kansantaloudellisena tappiona.

Tahtoisin kiinnittää huomiota myös ammattikoulujen opettajistoon. Heissä on liian paljon entisiä aktiiviupseereita, jotka koettavat luoda kouluihin entisen ammattinsa mukaista henkeä.

Mielipiteeni on, ammattikouluissa vähemmän opetuksessa teoriaa enemmän käytäntöä.

Antero Friman: Esitän joitakin näkymiä Kajaanin opettajaseminaarista. Opiskelijoita siellä on n. 300 ja heistä 5—6 tunnustautuu sosialidemokraateiksi. Huomio kiintyy myös oppilaiden vanhempien ammattiin, sillä heistä ei edusta tavallista työmiestä kuin 2—3. Sama linja on myös muissa seminaareissa, joten lopputulos on meille sosialidemokraateille murskaava. Mielestäni pitäisi liiton vaikuttua siten, että Väinö Voionmaan Opistoon saataisiin seminaariin valmistava kurssi, kuten on monessa porvarillisessa: kansanopistossa.

Hyväksyn tämän esityksen ja alustuksen.

Marta Salmela-Järvinen: Lausun iloni, että kysymys on tässä kokouksessa esillä. Valitan vain, että ne | henkilöt eivät ole paikalla, jotka voisivat asiaan vaikuttaa|

Keskusteluista huolimatta ei ole päästy täyteen selvyyteen minkälaisen uuden koulun tulisi olla. Tämän vuoksi meidän täytyy vain purnata. Mielestäni ei nykyisessäkään koulussa

meikäläisten lapsien tarvitse muuttua porvareiksi. Tämä on sellainen kysymys, joka riippuu hyvin paljon vanhemmista.

- Meillä oli ennen ammattikoulutuksessa se vika, että se ei ollut tarpeeksi lähellä elämää. Ei kiinnitetty minkäänlaista huomiota oppilaan taipumuksiin, nyt on tässä asiassa päästy hivenen eteenpäin.

Meeri Kalavainen: Erittäin suurta hankaluutta koulun uudistukselle tuottavat lisääntyneet menot. Kunnallispolitiikan alalla voidaan tehdä paljon asian hyväksi.

Opettajien taso, varsinkin ammattikouluissa, on jäänyt jälkeen kehityksestä. Tämä vaara on myös kunnallisen keskikoulun kohdalla. Koulun kehityksen eteen nousee myös määrärahakysymys.

Näkisin myöskin nykyisessä puoluetoimikunnassa virheenä sen, että tuomarit ja insinöörit ym., jotka hakeutuvat puolueemme piiriin perustavat omia yhdistyksiä. Pitäisin tärkeänä, että he työskentelisivät yhdessä muun puolueväen kanssa ja täten he voisivat toiminnallaan nostaa muunkin puolueväen tasoa.

Puheenjohtaja: Keskustelu asiasta on päättynyt.

P ä ä t ö s : Edustajakokous hyväksyy molemmat esitykset.

TYÖAJAN LYHENTÄMINEN.

(Kts. alustusvihon sivut 85—88.)

Pentti Kymensalo (alustava puheenvuoro):

Hyvät Toverit.

Työajan lyhentämistä on vaadittu kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen piirissä jo vuosikymmenien ajan. 1930-luvulla esitettiin Amerikassa vaatimus siirtymisestä 30-tuntiseen työviikkoon. Samantapaisia vaatimuksia esitettiin lukuisissa muissa maissa. Meidän SAK esitti 1934 vaatimuksen 36 tuntisesta työviikosta. Näihin vaatimuksiin on varmasti osaltaan vaikuttanut silloin yleismaailmallinen

talouspula, työviikkoa lyhentämällä haluttiin suoda mahdollisimman monelle tilaisuus työntekoon edes osan viikosta.

Uudessa Seelannissa, Englannin kaivosteollisuudetpa sekä eräillä aloilla USA:ssa ja Neuvostoliitossa ollaan siirretty jo 40 tuntiseen työviikkoon." Kysymystä on mas ssamme eniten käsitelty työväenjärjestöjen piirissä. Vuonna 1951 SAK:n VI edustajakokoukselle tehtiin kymmenkunta esitystä työajan lyhentämisestä. Esitykset noudattivat iäuuressa määrin samaa linjaa. Yleisenä vaatimuksena oli siirtyminen nykyisestä 47 tunnin työviikosta 40 tuntiseen ja 5 päiväiseen työviikkoon. Kiiireellisimpänä pidettiin työajai. lyhentämistä raskaissa ja terveydelle vaarallisissa ammateissa. Nämä esitykset ovat myöhemmin johtaneet SAK:m esityksestä siihen, että valtioneuvosto asetti lokakuussa 1954 "komitean tutkimaan mahdollisuuksia lyhentää työaikaa, teollisuudessa ja muilla aloilla, joilla työaikalakia noudatetaan huomioonottaen erityisesti lyhentämisen vaikutuksen työllisyyden turvaamiseen ja tekemään siitä johtuvia esityksiä," Työajan lyhentämistä käsiteltiin myös Sos.-dem. puolueen vuonna 1952 pidetyssä puoluekokouksessa. Hyväksytyssä ponnassa kehoitetaan puoluetolimikuntaa viipymättä, tutki-
maan asiaa.

Nuorisoliittolaisten parissa on kysymystä myös johdittu. Karlstadin pohjoismaisen kongressin eräs ryhmä pohti asiaa melkoisen perusteellisesti. Laajimmin SSN:n piirissä työajan lyhentämisestä on keskusteltu vuosi sitten pidetyissä sosialipoliittisissa kokouksissa. Liitolla ei kuitenkaan olle' ollut selvää kannanottoa puolesta eikä vastaan, siksi on varmasti paikallaan, että kysymystä pohditaan nyt ja hyväksytään asiasta selvät ponnet. On selvää, että meidän kannanottomme ei suoranaisesti voi ratkaista asiaa puoleen tai toiseen. Tärkeintä lienee kuitenkin se, että me näin olemme omalta osaltamme muokkaamassa mielipiteitä myöi teiseksi työajan lyhentämiselle. Tällä tavoin tuemme varmaisti ammattiyhdistysliikettä, jonka tehtäviin työaikaa käskevien uudistusten esittäminen varsinaisesti kuuluu.

Työajan lyhentämisen puolesta puhuvat monet seikat.. Nykyisin on monilla aloilla siirrytty kesäkausiksi 5 tuntiseen lauantaihin. Kannattaa kysyä, onko edes taloudellisesti kannattavaa laittaa raskasta teollisuuskoneistoa käyntiin näin lyhyeksi ajaksi. Lyhennetty työaika pakottaa työnantajat kehittämään teollisuuslaitoksia ja työmuotoja. Lyhennetty työaika vaikuttaa myös jossakin määrin työttömyyden torjuntaan, tosin ilmeisesti vain palvelusammateissa, joten sitä ei kannattane ottaa varsin vakavana perusteluna työajan lyhentämiseksi.

Työaika lyhennettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että maamme teollisuuden kilpailukyky ulkomaisilla markkinoilla ei sen vuoksi huonone. Tätäkin uudistusta toteutettaessa meidän on syytä pyrkiä yhteistoimintaan Skandinaavian maitten kanssa. On tärkeitä, että saman aikaisesti suunnitellaan myös toimenpiteitä tuotannon jatkuvan kohenemisen lisäämiseksi. Ehkä on myös syytä pyrkiä eteenpäin ns. hitaan kiihuhtamisen linjaa, jolloin työaika lyhennettäisiin ensinnä esimerkiksi sekä raskaissa tai muuten terveydelle vaarallisissa ammateissa.

Ruotsissa on suoritettu melkoisen laaja gallupp-tutkimus, jolloin vastaajilta on tiedusteltu millä tavoin he haluaisivat saada lisääntyvästä tuotannosta työntekijöille tulevan hyödyn itselleen. Yleisenä piirteenä oli, että vanhemmat ikäluokat pitivät parhaimpana ratkaisuna eläke- ja muun sosiaalisen turvallisuuden lisäämistä. Nuoret sensijaan asettivat ensitulalle työajan lyhentämisen.

Ainut vastaavanlainen tutkimus Suomessa lienee keväällä 1955 sosiaalipoliittisten kokoustemme yhteydessä suoritettu tiedustelu, jossa 176 vastaajaa on lausunut mielipiteensä samoista asioista. Tavallaan hämmästyttävää on, että vain 9 % halusi palkankorotuksia. Työajan lyhentämistä ehdotti 45 % vastaajista. Eläketurvallisuuden lisäämisen asetti ensisijaiseen asemaan 17 %. Suoritettu tutkimus osoittaa meillä vallitsevan saman tapaisen suuntauksen kuin Ruotsissakin. Nuoremmat ikäluokat eivät ajattele vielä eläkettä eikä

niin suuressa määrin kuin vanhemmat myöskään sosiaalisen turvallisuuden lisäämistä muulla tavoin. Niistä jotka kannattivat työajan lyhentämistä vain vajaa 9 % piti parempana vuosiloman lisäämistä. Työviikon lyhennettäväksi 40 tuntiin ja 5 päivään viikossa ehdotti 91,1 %. En ole esitellyt näitä tietoja siinä mielessä, että ne edustaisivat ehdottoman tarkasti Suomen kansan mielipiteitä. Mutta nuorisoliittolaisten käsityksiä ne mielestäni kuvaavat melkoisen tarkasti. Uskoisin myös niiden vastaavan kaikesta huolimatta melko yleistä mielipidettä laajemmissakin kansalaispiireissä. J

Meidän kannattaa varmasti käsitellä asiaa ja pyrkiä mahdollisuuksiemme mukaan taistelemaan työajan lyhentämisen puolesta, jota on joka tapauksessa pidettävä turvallisuustoimenpiteenä yhä lisääntyvää työtahtia ja rationalisoinnin mukanaan tuomia vaaroja vastaan. Se on myös kaitsottava lisätyn vapaa-ajan antamiseksi, sosiaalisesti ja kulturelliseksi eduksi, sekä yleensä tavoiteltavaksi toimenpiteeksi.

Otto Toivonen: Kysymys työajan lyhentämisestä on laaja ja vaikea toteutettavaksi. Tärkeänä pitäisin kysymystä maataloustyöntekijäin työajan säännöstelystä. He ovat työntekijöinä suoraan verrattavissa tehdastyö väkeen. Epäkohtana on se, että tätä kysymystä ei pidetä tärkeänä muiden työläisten ja järjestöjen taholta. Toivon, että Nuorisoliitto kiinnittäisi asian tähän puoleen entistä enemmän huomiota.

Heimo Taskinen: Juuri tämän kysymyksen hoidossa me tarvitsemme kansainvälistä yhteistyötä.

Väitän, että työajan lyhentäminen ei vähennä tuotantoa, sillä tämä on entisillä työajan lyhentämisillä todistattu. Ihmettelenkin vain, että on kulunut 40 vuotta eikä Ityöajan lyhentämistä ole tapahtunut. En myöskään usko, että työajan lyhentäminen vaikuttaisi alentavasti elintasoon! Mielestäni työajan lyhentäminen vähentää nuorison kilpailukykyä muihin ikäluokkiin nähden. Tästä ei kyllä ole massassa mitään esimerkkiä.

Keijo Liinamaa: Kysymys työajan lyhentämisestä on

kansainvälinen kysymys. Työajan rajoittaminen metsä- ja maataloudessa on hyvin vaikeaa. Työajan yleinen lyhentäminen on asia, joka sietää harkintaa. Se on myös kysymys, joka astuu esille ammattiyhdistysliikkeessä hyvin pian.

Ensimmäisenä tarvittaisiin mielestäni lyhennettyä työaika ruumiillisen työntekijäin kohdalla, koska fyysillinen rasitus heidän kohdallaan on suurempi kuin konttorialalla. Parhain tie asian ratkaisemiseksi olisi lain aikaansaaminen. Toinen tie on työehtosopimustie, jonka kautta jo on päästy usealla alalla lyhennettyyn työaikaan kesällä, mutta 40 tunnin työviikko on vaikea saada aikaan tätä tietä kulkien.

Todettakoon tässä, että mitään yhfäkkistä mahdollisuutta lyhennettyyn työaikaan ei ole, vaan siihen on päästävä asteittain.

Väinö Sinervo: Myös liiketyöntekijät ovat nykyisin työ-ajan rajoitukseen nähden epäoikeutetussa asemassa. Monet työntekijät ovat tällä alalla joutuneet eroitetuksi, kun ovat järjestäytyneet ja ryhtyneet vaatimaan lyhennettyä ja säännösteltyä työaika. Kysymys on näin ollen sitä suuruusluokkaa, että sitä ei voida sivuuttaa. Esitänkin, että tehty esitys hyväksytään ja liiketyöntekijäin kohdalta asiaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Mauno Hirvisaari: Yhtyisin Liinamaahan siinä, että etenkin kemiallisen puunjalostusteollisuuden kohdalla siirryttäisiin 6 tuntiseen työpäivään, koska tällä alalla tuottaa vaikeuksia lisätyn vapaa-ajan saaminen lisävapaapäivien avulla.

Esitän sivulla 88 olevaan 2 ponteen lisättäväksi sanat: . . . muodostuu työntekijäin realiansiota alentavaksi eikä . . .

Pentti Kymensalo: Yhdyn Liinamaahan siinä, että työajan lyhentäminen on tapahduttava asteittain.

Puheenjohtaja: Koska esitykseen on tehty kirjallinen muutosehdotus, lähetetään asia ohjelmavaliokuntaan. Koska ohjelmavaliokunnan jäsen Matti Kaasinen ei ole saapunut kokoukseen voitaneen hänen tilalleen valita Rauni Virtanen, i — Valitaan.

MUUTOS TYÖJÄRJESTYKSEEN.

Puheenjohtaja: Koska menettelytapavaliokunta on saanut valmiiksi ehdotuksensa liiton puheenjohtajaksi, sihteeriksi ja toimikunnaksi, ehdottaa järjestävä valiokunta, ettil työjärjestykseen tehdään muutos ja tämä asia käsitellään nyt.

P ä ä t ö s : Järjestävän valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

LIITON PUHEENJOHTAJAN, SIHTEERIN JA TOIMIKUNNAN VALINTA.

Kalevi Vatanen (menettelytapavaliokunnan ehdotuksen esittäjä):

Menettelytapavaliokunnassa käytiin keskustelua puheenjohtajan viran muuttamisesta luottamustoimeksi, mutlla ehdotus ei saanut kannatusta. Liiton puheenjohtajaksi >n ehdotettu Antti Hietanen ja Erkki Wiksten. Menettelytapavaliokunta ehdottaa liiton puheenjohtajaksi Antti Hietasta.

Sihteerikysymyksessä oli asetettu ehdokkaiksi Pentti Kymensalo, Pekka Ylivuori, Heimo Taskinen ja Martti Pöysälä. Nyt kokousedustajille jaetussa listassa on menettelytapavaliokunnan asettamaksi sihteriehdokkaaksi mainittu Pentti Kymensalo.

Muiksi liittotoimikunnan jäseniksi on ehdotettu: Sigurd Normen, Judith Sundman, Veikko Ruuskanen, Aarne Selin, Meeri Kalavainen, Kalevi Vatanen, Urpu Vihavainen, Tenho Hovi, Kirsti Tuominen, Matti Verho, Pirkko Värtinen, Kalevi Perho, Olavi Hurri, Juhani Hietanen, Pentti Sulonen, Pekka Ylivuori, Keijo Liinamaa, Heimo Taskinen, Erkki Wiksten, Eino Tammilehto, Jouko Lehtovaara, Lasse Wallenius, Jaakko Minkkinen, Tapio Virtanen, Viljo Virtanen, Unto Laitila, Paavo Karvonen, Kauko Niemi, Marjatta Kangas, Laila Lindberg, Holger Pelin, Esko Soininen, Jyrki K. Erkamo, Terttu Pylkkänen, Osmo Mäkinen, Antero Tahvanainen, Pertti Rae ja Aimo Halonen.

Menettelytapavaliokunta ehdottaa muiksi toimikunnan jäseniksi: Vakinaisiksi: Meeri Kalavainen, Kalevi Vatanen, Urpu Vihavainen, Eino Tammilehto, Tenho Hovi, Pentti Sulonen, Keijo Liinamaa ja Sigurd Normen sekä varajäseniksi: Kalevi Perho, Pekka Ylivuori, Erkki Wiksten, Heimo Taskinen, Lasse Wallenius, Juhani Hietanen ja Judith Sundman.

Menettelytapavaliokunta pitää asiaa tärkeänä ja ottaa sen uudelleen käsiteltäväksi jos kokouksessa ei saavuteta yksimielisyyttä.

Terttu Pylkkänen: Kymenlaakso yhtyy menettelytapavaliokunnan kantaan ja ryhtyy kannattamaan Antti Hietasta liiton puheenjohtajaksi. Ennenkuin jatkan puheenvuoroani toivon, että Antti Hietanen ilmoittaa kantansa sihteerikysymykseen.

Antti Hietanen: Pidän hyvin tärkeänä, että työtovereiden välillä on yhteisymmärrys ja luottamus. Kolmen kuluneen vuoden aikana työskennellessäni yhdessä Pekka Ylivuoren ja Pentti Kymensalon kanssa voin sanoa, että me työssämme tämän saavutimme ja uskon, että näin tulee jatkumaankin. Mutta sitä samaa en voi sanoa mahdollisesta työskentelystä Heimo Taskisen kanssa.

Mauno Hirvisaari: Kun me etelä-saimaalaiset lähdimme edustajakokoukseen, niin pidimme kokouksen, jossa oli esillä myös henkilökysymykset. Yhdyimme jo silloin kannattamaan Antti Hietasta liiton puheenjohtajaksi. Sihteeriksi ehdotamme Pekka Ylivuorta, jolla on ollut hoidettavanaan tärkeä koulutustyön sarka, eikä ole olemassa mitään syytä vaihtaa häntä toiseen. Pyydän, että menettelytapavaliokunta ottaisi asian uudelleen harkittavaksi.

Pentti Marjamäki: Tuntuu siltä, että kokoukseemme on tullut sellainen sävy, jota me useimmat kokousedustajat emme hyväksy. Täällä on tuotu Kymenlaakson piirin taholta esille, se, että kun puheenjohtaja on valittu, niin siinä samassa ratkeaisi myös sihteerikysymyskin. Tätä me Hämeenlinnan piiriläiset emme hyväksy, vaan yhdyimme kannat-

tamaan menettelytapavaliokunnan ehdotusta, että 'Pentti Kymensalo valittaisiin liiton sihteeriksi. Ehdotan, että menettelytapavaliokunnan ehdotus hyväksytään.

Terttu Pylkkänen: Meidän täytyy tällaisessa kokouksessa saada keskustella vapaasti, ilman sellaista kannanottoa, että täällä ratkaistaan kysymykset ilman linjoja. Kun asla sihteerikysymyksen kohdalta viedään uudelleen menettelytapavaliokuntaan, niin Kymenlaakso ehdottaa sihteeriksi edelleen Heimo Taskista. Kuulimme täällä äsken Antti Hietasen kannan tästä kysymyksestä ja kun ei hänelläkään ollut mitään Heimo Taskisen kykyjä vastaan, niin en ymmärrä miksi hän ei kelpaa sihteeriksi siinä kuin joku näistä kolmesta. Me siellä Kymenlaaksossa olemme tulleet tuntemaan Heimo Taskisen sellaisena tosi nuorisoliittolaisena, joka» osaa itsenäisesti sanoa ja arvostella asioita, kuten Heimon esiintymisestä Vihurin palstoilla on voitu havaita. Näini ollen en ymmärrä Antti Hietasen kantaa, kun hän sanooj ettei tiedä tuleeko toimeen Heimo Taskisen kanssa jos Heimo valitaan sihteeriksi.

Ehdotan lisäksi, että Jaakko Minkkinen ja Viljo virtanen valitaan liittotoimikuntaan varsinaisiksi jäseniksi maaseudun edustajina.

Erkki Ikäheimonen: Olen hämmästynyt siitä, että täällä on asiat henkilövalinnan kohdalla menneet tähän pisteeseen. Mikkelin piiriläisenä ehdotan, että liittotoimikuntaan valittaisiin Viljo Virtanen.

Eero Niemelin: Eilen puhuttiin siitä, että työväenliikkeen muodostuu yhä enemmän "liikemiehiä" ja toimitsijoita. En tiedä onko tässä olemassa suurta vaaraa työväenliikkeelle. Uskoisin, että meidän liikkeemme tulee joustavammaksi, kun siellä on näitä "toimitusjohtajia". Kunhan iheillä vaan on päämääränään liiton ja työväenliikkeen paras. Tässä yhteydessä pitäisi saada syntymään "toimintakilpailu", jossa voitaisiin kontrolloida se mitä johtajat tekevät. Tällainen tekisi heidän asemansa ja työnsä entistä varmemmaksi. Me valitsemme nyt liitolle uusia toimihenkilöitä.

Uskon, että ehdokkaita esille tuovat ovat tarkoin harkinneet asiansa, mutta en usko, että tällainen asteettainen vaihto on liitolle hyväksi.

Erkki Wiksten: Helsingin piirillä ei ole mitään sitä vastaan, että Jaakko Minkkinen «asetetaan vakinaiseksi jäseneksi liittotoimikuntaan ja Tenho Hovi ensimmäiseksi varajäseneksi.

Keskustelun alkupuolella tuli esille se, että jos joku henkilö valitaan liiton toimihenkilöksi, niin on vaikea mennä sanomaan sitä kuinka hänen kanssaan tullaan toimeen. Mielestäni tällaiset arvostelut eivät saa vaikuttaa ko. henkilön sopivaisuuteen ko. paikalle.

Antti Hietanen: Tiedän, että Pekka Ylivuori ja Pentti Kymensalo pystyvät täyttämään liiton sihteerin paikan. Heimo Taskisesta en tiedä sanoa samaa. Me jokainen tiedämme sen, että on olemassa ihmisiä, joiden kanssa ei voi tulla toimeen ja näin me heidät jaamme jokainen mielesämme. Tiedämme myös sen, kuinka vaikeaa on viedä asioita eteenpäin tällaisten henkilöiden kanssa. Siksi on sihteerikysymystäkin katseltava tältä puolen..

Terho Lehto: Turun piirin ehdotus on liiton puheenjohtajaksi Antti Hietanen ja sihteeriksi Pekka Ylivuori. Kun me Turusta lähdimme ja valmistelimme edustajakokoukseen lähtöä ei meidän keskuudessamme ollut henkilökysymykset esillä, ennenkuin liiton edustaja Meeri Kalavainen ne oma-aloitteisesti hyvin kummallisella tavalla otti esille piirimme edustajakokouksessa.

Niilo Virkkunen: Pyydän saada kannattaa Pylkkäsen ehdotusta.

Onni Mikkola: Täällä taitaa olla kysymys vain linjoista: Lapin piiri ehdottaa liiton puheenjohtajaksi Antti Hietasta ja sihteeriksi Heimo Taskista.

Pentti Mikkonen: Kannatan edellisen puheenvuoron käyttäjän ehdotusta, ja toivon ettei tämän asian tähden enää edustajakokouksen työtä pitkitetä. Valitan myös sitä, että tällainen keskustelu henkilökysymyksistä on syntynyt.

Meeri Kalavainen: En kertonut Turun piirin «edustajakokouksessa muuta kuin sen mitä tiesin asioista. Mielestäni siinä ei ole mitään kummallista jos kerron mitä liittotoimikunnassa on tapahtunut.

Olavi Hurri: On hyvä, että nuoriso keskustelee rohkeasti, mutta se ei saa mennä yli äyräiden, jota se hepoai tekee. Toivon, että asia lähetetään menettelytapavaliokuntain, joka varmasti löytää asialle hyvän ratkaisun.

Oiva Hakolinna: Haluan tuoda kantamani esille, aen, että kun eilen valitsimme yksimielisesti kokoukselle menettelytapavaliokunnan, niin kyllä meidän pitäisi voida hyväksyä tämän menettelytapavaliokunnan ehdotukset. Ehdotun, että yksimielisesti hyväksymme menettelytapavaliokunnan ehdotuksen.

Onni Mikkola: Korjaan äskeistä sanontaani, sillä, esitykseni liiton puheenjohtajaksi ja sihteeriksi ei ollut Lapin piirin vaan osastoni ehdotus.

Puheenjohtaja: Keskustelu asiasta on päättynyt.

P ä ä t ö s : Asia lähetetään takaisin menettelytapavaliokuntaan.

Puheenjohtajaksi siirtyi Lassi Ukkola.

ASEVELVOLLISTEN OIKEUSTURVA JA VAHAAJANVIETTO.

(Kts. alustusvihon sivut 89—92.)

Pekka Ylivuori (alustava puheenvuoro):

Haluan ensimmäiseksi todeta saman mikä sisältyy käsiteltävänä olevan esityksen ensimmäiseen kappaleeseeni nim. otteen liiton viime edustajakokouksessa hyväksytystä periaateohjelmasta, jonka mukaisesti liiton päämääräin kuuluu sotalaitoksesta luopuminen ajankohtana, jolloin valtiollisen vapautemme ylläpitäminen tai maamme tekemät sitoumukset eivät edellytä sen olemassa oloa.

Tämä armeijan romuttamisvaatimus on aina ollut ja on myös oleva liittomme päämaalina, mutta siitä huolimatta on SSN:n jatkuvasti seurattava nuorten oloja myös heidän suorittaessaan asevelvollisuuttaan ja pyrittävä käytettävissä olevin keinoin vaikuttamaan niiden jatkuvaan parantamiseen.

Tällä hetkellä on asevelvollisten oikeusturva asia, joka ehkä kipeimmin kaipaa korjausta. On riittävän paljon hätkähdyttäviä esimerkkejä siitä, että Suomi nimisessä oikeusvaltiossa ei asevelvollisilla ole sellaista oikeusturvaa takanaan mitä pitäisi olla. Esimerkit ovat kaikille siksi tuttuja, että minun ei enää niitä tarvinne ryhtyä kertomaan.

Ei kuitenkaan tarvitse kummastella, että tällaista pääsee tapahtumaan, kun tarkastelee armeijassa käytössä olevaa järjestyssääntöä, johon kurin pito ja melkein olemattomat asevelvollisen oikeudet nojautuvat. Järjestyssääntö on peräisin 1800 luvulta Suomen Suuriruhtinaan nimissä annettuna. Pieniä korjauksia siihen on tehty välittömästi kansalais sodan jälkeen, jolloin se uusittuna astui voimaan toukokuun 1 p:nä 1920. Kun taas tietää sen hengen, joka silloin vallitsi, niin ei sovi tulosta ihmetellä. Sen jälkeen ei järjestyssääntöön ole tehty muita muutoksia, kuin poistettu — täysin epäonnistunut — pääkatselmus. Ainoastaan puolustusvoimien päällikölle on jätetty oikeus pitää pääkatselmus tarpeelliseksi katsomissaan tapauksissa.

Kantelujärjestelmän suurin heikkous on siinä, että se on kytketty siihen esimiesporrastukseen, joka samalla käyttää käskijän asemaa hyväkseen. Samalla sen alin aste on pulonkaula, jonka lävitse ei asevelvollisen ole helppo päästä ja jos sen lävitse pääsee, niin jokainen seuraavista portaista voi todeta kantelun aiheettomaksi ja keskeyttää sen etenemisen ja useimmin voi olla seurauksena vain kantelun tehneen rankaisu epäkohtien jäädessä ennalleen. — Kantelujärjestelmän epäonnistuneisuutta kuvaa ehkä parhaiten se, kun armeijankin edustajat ovat esityksen tehneen toimi-

kunnan kuultavina ollessaan myöntäneet sen vanhenituneeksi ja aikansa eläneeksi.

Esityksessämme ehdotetaan kantelujärjestelmän tilalle siviilivirkamiesjärjestelmää, jonka kaltaisia on käytössä eräissä maissa mm. Ruotsissa. Siellä saadut kokemukset ovat olleet erittäin myönteisiä. Meillä tämän kaltaista järjestelmää tunnutaan vastustavan ennen kaikkea määrärahojen puutetta moittien, mutta käsityksemme mukaan joa mihinkään niin tällaiseen toimintaan on löydyttävä valtion budjetissa varoja. Jätettäköön muutama ase hankkinjatta ja käytettäköön näin säästyneet varat asevelvollisten Oikeudellisten olojen parantamiseen.

Toimikunta ei ole työssään vielä ehtinyt niin [pitkälle, että se voisi täsmällisesti määritellä mielipiteensä ehdotetun siviilivirkamiesjärjestelmän alistussuhteessa. Oh kaksi mahdollisuutta. Toisen mukaan olisivat uudet toimihenkilöt puolustusministeriön alaisia ja toisen mukaan eduskunnan oikeusasiamiehen tai hänelle määrättävän apulaisen alaisia. Koska pyrkimyksenä on irroittaa uusi järjestelmä njahdollisimman tarkoin upseeriporrastuksesta lienee viisainlta pyrkiä saattamaan se eduskunnan oikeusasiamiehen alaisuuteen, jolloin puolustusministeriössäkin toimivien upseerien vaikutusmahdollisuus on eliminoitu pois. ,

Näiden ja esityksessä olevien perustelujen mukaan; toivoo toimikunta, että sen esittämät ponnet 1 ja 2 voitaisiin hyväksyä ehdotetussa muodossa, jolloin ponsi 2 jättäisi mahdollisuuden hoitaa asiaa myöhemmin parhaaksi I: itsottavalla tavalla.

Esityksen toinen osa käsittelee asevelvollisten va; > a-ajan viettomahdollisuuksia ja niiden järjestämistä. Tähiir osaan ei ole kovin paljon lisättävää, sillä esityksessä esille tuodut seikat kertovat jo omaa korutonta kieltään riittävästi.

Esityksestä on tahallisesti jätetty pois sellainen seikka kuin asevelvollisten päivärahakysymys, joka oli esi! ä mm. viime edustajakokouksessa. On katsottu tarpeettomaksi toistaa silloin esille tuotuja seikkoja ja toisaalta on pidetty

aivan luonnollisena, että liitto tulee jatkuvasti kiinnittämään tähän ja muihin asevelvollisten sosiaalisiin oloihin kaiken huomionsa, niin kauan kuin maassamme sotalaitos on olemassa.

Erkki Wiksten: Esittäisin, että kolmanteen kohtaan lisättäisiin lausunto huomion kiinnittämisestä varusmiesten keskuudessa suoritettaviin korotuksiin siten, että korpraaleiksi ja alikersanteiksi ei korotettaisi sellaisia johtajatyyppejä, jotka saisivat varusmiesten elämän armeijassa ikäväksi.

Puheenjohtaja: Koska Wiksten ei ole jättänyt ehdotustaan kirjallisena eikä sitä ole liioin kukaan kannattanut, voitaneen esitys N:o 5 hyväksyä.

P ä ä t ö s : Esitys hyväksyttiin muutoksitta.

SOS.-DEM. NUORISOLIIKKEEN JA NUORTEN KOTKAIN SUHTEET.

(Kts. alustusvihon sivut 93—100).

Pentti Sulonen (alustava puheenvuoro):

Aikaisemmin on ollut tapana, että SSN:n edustajakokoukselle on esitetty yleisluontoinen katsaus kotkatoiminnassa tapahtuneeseen kehitykseen. Tällaista esitystä on pidetty tarpeellisena, jotta nuorisoliikkeen ja kotkaliikkeen välillä tietynlainen vuorovaikutus, ja jotta nuorisoliiton korkeinta päättävävaltaa käyttävällä elimellä olisi mahdollisuus esittää käsityksiään kotkatyöstä. Varsinaisten päätösten tekoon ei sillä kotkaliikkeen osalta enää ole mahdollisuuksia sen jälkeen, kun Nuoret Kotkat v. 1951 muodostettiin itsenäiseksi keskusliitoksi.

Kun Nuorten Kotkain Keskusliiton keskustoimikunnalle jälleen tarjottiin mahdollisuus tuoda kotka-asioita esille Nuorisoliiton edustajakokoukselle, harkitsi keskustoimikunta tällä kertaa parhaaksi esittelymuodoksi alustuksen, joka koskettaa Nuorisoliiton ja Nuorten Kotkain keskinäisiä suhteita. Pidettiin todennäköisenä, että täällä olevat edustajat ikäänkuin paremmin voisivat lausua ajatuksiaan tästä kuin

jostakin puhtaasti kotkatyölle ominaisista yksityisistä työmuodoista. Tuskin erehtyy, jos väittää että useimmilla tässä kokouksessa mukana olevilla on omat käsityksiinsä siitä, mitä kotkaliikkeen nuorisoliikkeen näkövinkkelistä katsoen pitäisi olla ja millä tavoin sen tulisi palvella Nuorisoliiton tarpeita. Luulisi niinkään, että jo alustus sinänsä on voinut herättää tätä koskevia ajatuksia, mikäli siihen on syvennyt. Kun tämän päivän kotkaliikkeen vaikutus Nuorisoliitossa tuntuu tai on tuntumatta — riippuen siitä, miten siihen nyt suhtaudutaan — vasta joidenkin vuosien jälkeen, on tältäkin kannalta asiaa tarkastellen paikallaan tuoda kotkaliike esille nimenomaan tällaisen alustuksen puitteissa.

Nuoriso- ja kotkaliikkeen suhteissa tapahtunutta kehitystä voidaan eräällä tavoin tarkastella myös tilastojen valossa. Tällöin käy ilmi, että vuoden 1945 loppuun mennessä oli kaikkiaan 129 nuoriso-osastoa perustanut alaisuuteensa kotkaosaston. Saman ajan sisällä työväenyhdistysten toimesta perustettujen kotkaosastojen lukumäärä oli vain 19. Vuonna 1946 perusti 39 nuoriso-osastoa itselleen Ijokkaosaston, vuonna 1947 viisitoista, vuonna 1948 ainoastaan 7 ja seuraavana vuonna ei yksikään. Vuodesta 1950 lukien on nuoriso-osastojen vuosittain perustamien kotkaosastojen lukumäärä ollut yleensä alle viiden. Kuluva vuodelle aikana perustetuista kotkaosastoista ei yksikään toimii nuoriso-osaston alaisena. Kehitys työväenyhdistysten kohdalla on ollut huomattavasti tasaisempi. Niiden perustamien kotkaosastojen lukumäärä on vuodesta 1948 lähtien jatkuvasti noussut yhdellä tai kahdella edelliseen vuoteen verrattuna. Kuluva vuodelle ovat puolueosastot perustaneet jo viisi kotkaosastoa.

Eräänä syynä tällaiseen kehitykseen lienee se, että nuoriso-osastojen oman jäsenistön keski-ikä viime vuosina on huomattavasti laskenut. Nuoriso-osastoille on siten aiheutunut pulmia oman toimintansa ohjauksen järjestämisessä. Nuorisoliitto puolestaan on joutunut järjestämään osastonohjaajakursseja oman järjestönsä tarpeita silmällä pitäen.

Nuorisoliiton jäsenistön keski-ikäen alentuminen merkitsee kuitenkin toisaalta sitä, että kysymys nuoriso-osastojen ja kotkaosastojen yhteistoiminnasta ja yhteistyömuodoista on tullut entistä tärkeämmäksi. Ennen kaikkea on välttämätöntä, että jo useita vuosia puheena ollut Nuorisoliiton junioritoiminta ja kotkaliikkeen senioritoiminta järjestetään yhtenäiseksi ja kummankin osapuolen tavoitteita vastaavaksi. Samalla on tietysti nähtävä, miten tällöin tehtävät ratkaisut vaikuttavat muun jäsenistön kasvatukseen ja koulutukseen. Emme pidä tarpeellisena, että luodaan joitakin yhtenäisiä koulutus- ja kasvatusohjelmia, mutta sitä tärkeämpää on, että nuoriso- ja kotkaosastojen keskinäiset suhteet saadaan toimenpiteille suotuisiksi. Ja siihen on ymmärtääkseni kaikki mahdollisuudet olemassa, jos nuoriso-osastot oikein tajuavat kotkaliikkeen merkityksen.

Eräänä kotkatoiminnan onnistuneisuuden lopullisena kriteeriona on pidettävä sitä, missä määrin nuorisoliike saa uutta jäsenistöä kotkaosastoista. Tämä sanonta ei suinkaan ole keksitty ainoastaan tätä kokousta varten, vaan on se todettu kotkaliikkeen omassa keskuudessa muissakin yhteyksissä. Kotkatyön tuloksellisuus tässä mielessä ei suinkaan riipu yksinomaan kotkaliikkeestä, vaan ainakin yhtä paljon Nuorisoliiton osuudesta kotkatoiminnan toteuttamisessa. Alustuksessa esitettyjen toimenpiteitten tarkoituksena onkin saada nuoriso- ja kotkaliikkeen suhteissa tapahtunut kehitys muutetuksi myönteiseen suuntaan kulkeväksi. Jos alustuksessa esitetty ponsi tulee hyväksytyksi, antaa se liiton toimikunnalle valtuudet suorittaa yhdessä Nuorten Kotkain Keskusliiton kanssa tutkimuksen niistä syistä, jotka tällä hetkellä haittaavat nuoriso- ja kotkaosastojen välisten suhteitten suotuisaa kehitystä. Tutkimuksen johdonmukaisena seurauksena on esille tulleiden syiden poistaminen.

Olisi toivottavaa, että edustajat puheenvuoroissaan esittäisivät niitä käsityksiään, joita heillä nuorisoliittolaisina on paitsi alustuksessa esitetyistä ajatuksista myös nuoriso- ja kotkaliikkeen suhteitten tulevasta kehittämisestä.

Puheenjohtaja: Puheenvuoropyyntöjä ei ole. Keskustelu päättynyt.

P ä ä t ö s : Kokous hyväksyi esityksen ponsir een yksi-
mielisesti.

MUUTOS TYÖJÄRJESTYKSEEN.

Puheenjohtaja: Koska menettelytapavaliokunta »n saanut uudelleen esityksensä henkilövalinnoista valmiiksi ehdottaa järjestävä valiokunta, että, asia käsitellään tällä kohdalla.

P ä ä t ö s : Järjestävän valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

LIITON PUHEENJOHTAJAN, SIHTEERIN JA TOIMIKUNNAN VALINTA.

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta on koettanut etsiä uusia ratkaisuja tehtyjen esitysten pohjalla, mutta ei ole löytänyt. Menettelytapavaliokunta ehdottaa, että valinnat suoritetaan sen aikaisemmin tekemän esityksen pohjalta.

Puheenjohtaja: Voiko kokous hyväksyä menettelytapavaliokunnan aikaisemmin tekemän ehdotuksen?

Terttu Pylkkänen: Ellei menettelytapavaliokunnalla ole mitään uutta esitettävänä, pysyn aikaisemmissa ehdotuksissani. Käsitellään kohta kohdalta.

Aaro Airas: On paras ryhtyä suorittamaan äänestyksiä.

Mauno Hirvisaari: Ehdotin liiton sihteeriksi Ppkka Ylivuorta. Koska hän on minulle ilmoittanut, että eil ota vastaan tehtävää, luovun ehdotuksestani.

Pekka Ylivuori: Haluan toistaa sen, minkä ilmoitin jo kuukausi takaperin liittotoimikunnan kokouksessa, että en ole uutta kolmivuotiskautta liiton sihteerinä. Tähän kokoukseen on tullut vierasta verta joukkoon. Meidän on syytä esiintyä kaikkien rehtinä nuorisoliittolaisina] nyt kun

käymme asiaa ratkomaan. Puheenjohtaja on löytynyt, menettelytapavaliokunta on löytänyt sihteerin, toivottavasti tämä kokous löytää yksimielisyyden. Tässä yhteydessä käytän tilaisuutta hyväkseni kiittääkseni jokaista nuorisoliittolaista niistä vuosista, jotka olen saanut tehdä työtä sosialidemokraattisen nuorison hyväksi. Toivon kokousedustajien vievän terveiseni perille kaikille nuorisoliittolaisille. Erityisesti haluan kiittää Anttia ja Penttiä loistavasta yhteistyöstä. Se ei ole ollut työtä — se on ollut sosialidemokratian toteuttamista arkipäivän käytössä. Tämä aika on ollut elämäni parasta aikaa. Kiitos.

Kalevi Vatanen: Ilmoitan, että menettelytapavaliokunta ei ollut sihteerikysymyksessä yksimielinen. Jos tehtyä listaa ei hyväksytty, on menettelytapavaliokunnan toisena sihteeriehdokkaana Heimo Taskinen.

Antti Hietanen: On ikävää, että olemme joutuneet tällaiseen tilanteeseen. Olemme keskustelleet pitkän aikaa siitä, että virkailijoiden yht'aikaista vaihtamista ei saa tapahtua. Olen kokenut kolme vuotta takaperin sen, enkä toivo sen toistumista. Määrätyltä taholta on esitetty aikaisemmin, että Ylivuorta ei enää hyväksyttäisi liiton sihteeriksi, vaan hänen tilalleen tulisi valita Kymensalo. Asia tuli esille liittotoimikunnassa ja Ylivuori totesi, että hän ei uutta kolmi-vuotiskautta ole liiton sihteerinä. Kysymyksestä neuvoteltiin ennen edustajakokousta pyrkimyksenä päästä yksituumaisuuteen. Olavi Hurri, joka ensin oli Kymensalon kannalla, antoi ymmärtää lopuksi, että olisi hyvä jos Heimo Taskinen tulisi sihteeriksi. Vakuutan, että liitto ei ole sotkeentunut riitakysymyksiin, ja siksi kysymys on luottamuskysymys minulle. Kokouksessa on ollut ikävä ilmapiiri. Kaikki piirit ovat jostakin tinkineet, paitsi Kymenlaakson piiri. En käsitä mihin te pyritte.

Olavi Hurri: Minulla ei ole aihetta olla sanomatta, että jonkun aikaa ennen edustajakokousta on asioista keskusteltu. Toimihenkilöiden ei tulisi vaihtua yht'aikaa. Jos Ylivuoren tilalle tulee Taskinen ei se kuitenkaan merkitse kuin

yhden henkilön vaihtumista. Ei ole olemassa mitään rikkeitä toimihenkilöitä vastaan, mutta ei myöskään Taskisba. Liittokokouksen arvo ei laske jos äänestetään. Korostan, että on parempi päästä yksimieliseen ratkaisuun, muttj ei ole huonompi jos äänestetään.

Terttu Pykkänen: Kymenlaaksolaisista on maala .tu Hietasen avulla kokouksen peikot. Pekka tyydytti meitj. aluksi, mutta ei tyydytä silloin, jos me saamme pirteämrnän sihteerin. Esiinnyimme yhtenäisesti siksi, että meillä pn ollut neuvottelukokous. Tiedämme, että kokouksella on kauaskantoinen merkitys. Tiedämme, että kokouksella on vastuu henkilövalinnoista. Mielestäni Meeri Kalavainen on c lustanut enemmän Helsinkiä liittotoimikunnassa. Emme ole syyllistyneet mihinkään mielipidemuokkaukseen. Meillä or oikeus keskustella henkilökysymyksistä. Liittokokouksella ck siihen arvovalta.

Erkki Wiksten: Meeri Kalavainen on kuulunut helsinki-läiseen Kallion Sos.-dem. Nuorisoseuraan vuodesta 1949.

Ossi Ronkainen: Ehdotan lippuäänestystä.

Onni Mikkola: Kannatan edellistä.

Tenho Hovi: Pyydän kokousedustajia huomioimaan, että liittotoimikuntaan saadaan myös todellisten työläisnuorten edustus. Ehdokkaita on SAK:sta ja kaikista järjestöistä, mutta ei työläisiä.

Kalevi Vatanen: Ei pidä unohtaa, että työväenliikkeen eri piireissä työskentelevät henkilöt ovat myös työläisiä

Puheenjohtaja: Ronkainen on Mikkolan kannattamana ehdottanut, että suoritetaan lippuäänestys. Koska puheenjohtajaehdokkaita on kuitenkin vain yksi — Antti Hie'anen — voitaneen hänet valita yksimielisesti.

P ä ä t ö s : Antti Hietanen valittiin yksimielisesti liiton puheenjohtajaksi. (suosionosoituksia)

Antti Hietanen: Kiitän luottamuksesta. Tilanne on vaikea, joten ei ole helppo'ottaa tehtävää vastaan. Toivpn, että päästään tulokseen, joka takaa liitollemme parhaan manoolg lisen työskentelymahdollisuuden. Toivon, että koko liiton

tuki on takanani, ja että täällä sanotut sanat voidaan elää ylitse ja työskennellä yhteisymmärryksessä. Kiitoksia.

Puheenjohtaja: Menettelytapavaliokunta on ehdottanut liiton sihteeriksi Pentti Kymensaloa. Terttu Pylkkänen on ehdottanut Heimo Taskista, jota ehdotusta on myös kannatettu. Ossi Ronkainen on ehdottanut lippuäänestystä, joka suoritetaan.

Lauri Korppi: (puheenvuoro työjärjestykseen): Sihteeriksi on myös ehdotettu Martti Pöysälää.

Martti Pöysälä: Ehdotuksen tekijä on todella omannut valtavan annoksen huumorintajua. Kieltäydyn ehdottomasti.

Puheenjohtaja: Pyydän äänestysvaliokuntaa saapumaan tänne puheenjohtajakorokkeelle. Pöysälän kieltäytyttyä ovat ehdokkaina Pentti Kymensalo ja Heimo Taskinen.

Pekka Ylivuori: Äänestys suoritetaan siten, että kukin edustaja pudottaa äänestyslippunsa uurnaan piireittäin aakkosjärjestyksessä nimenhuudon mukaisesti. (Suoritettiin äänestys).

Puheenjohtaja: Menettelytapavaliokunnan ehdotus liittotoimikunnan jäseniksi on jaettu kokousedustajille. Voidaanko hyväksyä?

Antti Hietanen: Ehdotan, että asian käsittely keskeytetään siksi kunnes sihteerin vaali on selvä.

P ä ä t ö s : Asian käsittely keskeytetään ja siirrytään seuraavaan asiaan.

KANTAMME KANSANKIRKKOON JA KRISTILLISYYTEEN.

(Kts. alustusvihon sivu 101).

Otto Toivonen: Tämä on eräs tärkeä kysymys. Liittotoimikunta ehdottaa, että pysytään entisellä kannalla. Varoitan kansankirkosta. On esitetty kanta, että kirkkomme olisi kansankirkko, mutta niin ei ole, se on valtionkirkko. Olen uskonvapauden kannalla, sillä se on oikein ja riittää mielestäni Nuorisoliitollekin. Kirkko on meillä politiikan teko-

paikka työväenliikettä vastaan pääoman puolesta, Eiksi en hyväksyisi Nuorisoliiton kannan muutosta. Toivon kokouksen hyväksyvän liittotoimikunnan kannan.

Väinö Sinervo: Suhteemme kirkkoon on asia, jota, ei voida yliarvioida. Nuoret kaipaavat myös uskonnollista sisältöä elämäänsä. Sitä emme voi väheksyä. Turun esitys in hyvä, mutta jätän muutosesityksen joka sisältää pikkukorjauksia.

Puheenjohtaja: Koska äänestysvaliokunta on saanut laske-
tuksi sihteerin vaalin tulokset, ehdottaa järjestävä vali-
okunta nyt käsiteltävänä olevan asian käsittelyn keskeytet-
täväksi ja jatkettavaksi valintoja.

P ä ä t ö s : Hyväksyttiin järjestävän valiokunnan ehdotus.

SIHTEERIN JA TOIMIKUNNAN VAALI.

Pekka Ylivuori: Sihteerin valinnassa jätettiin kfiikkiaan
110 äänestyslippua, joista Pentti Kymensalo sai 64 ,läntä ja
Heimo Taskinen 46 ääntä.

P ä ä t ö s : Pentti Kymensalo on valittu liiton sihteeriksi,
(suosionosoituksia).

Puheenjohtaja: Suoritetaan liittotoimikunnan valiKta. Voi-
daanko menettelytapavaliokunnan ehdotus liittotoimijikunnan
jäseniksi hyväksyä?

— Voidaan.

P ä ä t ö s : Yksimielisesti valittiin liittotoimikunnkn vaki-
naisiksi jäseniksi: Meeri Kalavainen, Kalevi Vatanan, Urpu
Vihavainen, Eino Tammilehto, Tenho Hovi, Pentti Sulonen.
Keijo Liinamaa ja Sigurd Normen.

Puheenjohtaja: Voidaanko menettelytapavaliokunjan eh-
dotus liittotoimikunnan varajäseniksi hyväksyä? —¹ Voidaan.

P ä ä t ö s : Yksimielisesti valittiin liittotoimikunniin vara-
jäseniksi: Kalevi Perho, Pekka Ylivuori, Erkki Wiksten,
Heimo Taskinen, Lasse Wallenius, Juhani Hietanen jja Judith
Sundman.

Puheenjohtaja: Asia loppuunkäsitelty. Palataan työjärjes-
tyksen kohtaan 22.

KANTAMME KANSANKIRKKOON JA
KRISTILLISYYTEEN.

Kauko Kruskoff: Valitan, ettei liittotoimikunta ole käyttänyt asiantuntijaa lausuntoaan antaessaan. Kun tarkastelemme asiaa, toteamme viimeisen sitä koskevan kannanmäärittelyn tapahtuneen v. 1931 edustajakokouksessa. Eikö mitään ole tapahtunut sen jälkeen? Aika on muuttunut ja myönteisempi kannanmäärittely on aiheellista. Siksi Turun Yhdistys on tehnyt ehdotuksensa. On paljon työläisnuoria, jotka kristillisinä haluavat tulla mukaan. Mehän pyrimme laajentamaan toimintamme sektoria. Jos ehdotuksemme ei tule hyväksytyksi, ehdotan seuraavan lausunnon hyväksymistä. Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan tutkimaan asiaa ja tuomaan sen esille liittoneuvostossa.

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta ehdottaa, että puhe-aika rajoitetaan 5 minuutiksi.

P ä ä t ö s : Hyväksyttiin yksimielisesti järjestävän valiokunnan ehdotus puheajan rajoittamiseksi 5 minuutiksi.

Erkki Hautamäki: Nuoriso ei hyväksy kirkon ohjailemistä. Kokouksellamme ei ole mahdollisuuksia muuttaa uskonnon vapauslakia. Kirkkovaltuustovaaleissa käy usealla paikkakunnalla vain 300—400 äänestäjää. Meidän on saatava enemmän äänestäjiä muuttamaan kirkkovaltuustojen kokoonpanoa. Yhdyn liittotoimikunnan lausuntoon.

Kalevi Perho: Jos on oikein, että 1931 päätettiin taistella kirkkoa vastaan, niin sen ei enää 1956 tarvitse olla paikalleen osunutta. On sopimatonta nuorisoliikkeelle olla vastaanottamatta kirkon yhteistyötarjousta. Emme voi taistella kirkkoa vastaan. Eri puolilla maata mm. Joensuussa ja Jyväskylässä tunnetaan myötätuntoa tätä kysymystä kohtaan. Meidän pitäisi puuttua myös valtionkirkon asemaan. Ateisteja ei liikuta meidän kantamme. Puolueen kanta kirkkoa kohtaan on muuttunut. Meidän olisi hyväksyttävä Turun yhdistyksen esitys. Liittotoimikunnan lausunto on ristiriitainen. Asia on syytä lähettää valiokuntaan.

Lauri Korppi: Turkulaisten esityksen mukaan me pyydämme valtionkirkon siunausta. Joensuun piiritoimikunta hyväksyi liittotoimikunnan kannan, joka merkitsee sitä, että kirkko on erotettava valtiosta.

Arvi Hautamäki: Sos.-dem. liike ei taistele kristillisyyttä vastaan, vaan esim. sallii perustettavan kristillisiä yhdistyksiä. Kristillisuus on eettinen periaate, joka vaikuttaa koko länsimaiseen sivistykseen. Työväenliike on tuonut myös kristillisyyteen uutta. Jos Kristillinen liike sulattaa, minkä työväenliike on siihen tuonut, meillä ei ole mitään sitä vastaan. Työväenliike ei saa kokonaisuudessaan muuttaa periaatettaan ja langeta loveen. Emme tarvitse uusia päätöksiä.

Pentti Mikkonen: Ei voida , puhua uskonnonvapaudesta, kun sitä ei todellisuudessa maassamme ole. On väärä, että määrätään rukouslauantai ja suljetaan eräitä paikkoja kappakojen ollessa avoinna. Kun valtionkirkko todella asennetaan voidaan ajatella nuorisoliikkeen lähentymistä. Kannatan liittotoimikunnan lausunnon hyväksymistä.

Hannes Uksila: Ei ole syytä tehdä uusia päätöksiä, Jokainen ottakoon kantansa oman harkintansa mukaisesti. Kannatan liittotoimikunnan lausuntoa.

Matti Lindholm: Kirkko ja valtio on erotettava toimistaan. Ketään ei saisi lapsena viedä kirkon jäsenyyteen. Pakko-verotus on lopetettava.

Kalevi Vatanen: Liittotoimikunnan puolesta huorkautan, että viime edustajakokous hyväksyi uskonnon vapauden.

P ä ä t ö s : Asia lähetetään menettelytapavaliokuntaan.

NUORISOTYÖLAKI

(Kts. alustusvihon sivut 102—105).

Antti Hietanen (alustava puheenvuoro):

Hyvät Toverit.

Alustusviikkoseen painettuun esitykseen ei tällä hetkellä vielä ole paljon lisättävissä. Korostan vain muutamia tärkeitä seikkoja.

Vaikka esityksen tekstissä jo tällä hetkellä näyttää olevan koko paljon asiaan liittyviä yksityiskohtia, ei tämä kysymys olettamukseni mukaan tule vielä pitkiin aikoihin olemaan kypsä ratkaistavaksi, vaan tulee aikaa kulumaan vielä pitkälti ennenkuin laki nuorisotyöstä saadaan aikaan. Esi-tyksessä ilmeneviin tähän ajankohtaan nähden kenties asemaamme heikentäviin seikkoihin ei siksi pitäisi kiinnittää perin suurta huomiota, vaan ottaa asia niin, että koetamme lähivuosina reivata omaa toimintaamme niin, että asemamme tulevaisuudessa on tässäkin suhteessa parempi.

Ajankohta asian käsittelylle on edullinen. Koko kenttämme ääni pääsee tämän kautta vaikuttamaan asian kulkuun hyvin merkittävässä vaiheessa. Mitään sellaista ratkaisua tai kannanottoja ei ole tehty, joita ei vielä voitaisi hyvinkin reippaasti muunnella.

Nuorisotyömme tämän hetken ylivoimaisin kiistakysymys on kuntien avustusten jako nuorisotyölle ja porvarien harjoittama poliittisten nuorisojärjestöjen -syrjintä. Käsitykseni mukaan tämä kiista saadaan päättymään vasta sitten, kun selvä määritelmä jossakin laissa jättää ulkopuolelle kaikki tulkintahienoudet, joihin porvarillisella taholla nyt turvaututaan.

Tältä pohjalta toivon keskustelua käytävän ja siitä muodostuvan perusteellisen.

Terttu Pykkänen: Kunnallisissa puitteissa on nuorisotyötä tehty jo 10 vuoden ajan, mutta edelleen olisi syytä edetä hyvin varovasti. Lautakuntien työhön olisi syytä kiinnittää erityinen huomio. Nuorisolautakunnasta voitaisiin käsitteäkseni hyvin kehittää lautakunta, joka antaisi lausuntoja erilaisissa nuorisoa koskevissa kysymyksissä. Erityinen huomio olisi syytä kiinnittää myös meikäläisten nuorisohjaajien koulutukseen. Nykyisin ei ole mahdollisuuksia saada ohjaajapulan vuoksi sellaisiinkaan kuntiin meikäläisiä ohjaajia, joissa se muuten olisi mahdollista.

Lautakuntien työtä ei olisi syytä liiaksi kahlia, kuten on

käynyt raittiuslautakuntien. Ellei laista saada tarkoitusmukaista on nykyinen "laiton" tilanne parempi.

Aaro Airas: Kuntien nuorisotyölautakunnilla on erittäin suuri merkityksensä. Läänien nuorisotyölautakunnit olisi myös saatava tekemään jotain todellisen nuorisotyön hyväksi.

Mauno Hirvisaari: On hyvä, että laki ei tule aiheen kätti voimaan. Meillä ei ole tällä hetkellä nuoriso-ohjaaja siinä kuin porvarillisilla piireillä. Nuorisoliiton on syytä kiinnittää tähän kysymykseen enemmän huomiota. Tärkeätä on myös määrärahakysymyksen pikainen ratkaisu. Nykyinen epävarma tilanne poliittisten nuorisojärjestöjen kohdalla on jatkunut jo riittävän kauan. Siihen on saatava meille myönteinen ratkaisu.

Antti Hietanen: Lakikomitea ei ole päässyt vielä täyteen selvyyteen, olisiko lautakunnille määriteltävä myöskin aloitteentekooikeus nuorisoasioissa. Nuorisopoliittiset kysymykset saisivat monta kertaa ratkaisunsa, jos nuorisolautakunnilla olisi oikeus tehdä jotakin. Aloitteentekovelvollisuus pitäisi käsittääkseni sisällyttää nuorisotyölautakuntien työhön. Täten tulisi lautakunnista hyviä kouluja, joissa meidän pitäisi voitaisiin vetää esille. Samalla tällainen tilanne toisistaan poliittiset kysymykset paremmin esille, kun niitä jouduttaisiin käsittelemään ja todella pohtimaan lautakunnissa.

Laki lain itsensä vuoksi ei ole tarkoituksenmukainen. Lain täytyy olla avuksi järjestöille ja niiden tarpeita tyydyttävä. Läänien nuorisotyölautakunnat ovat toimineet niin vähän aikaa, että niiden työstä on vaikea sanoa mitään. „Hun nyt on osastoporrasta vastaavana kunnallinen nuorisotyölautakunta ja liittoporrasta vastaavana valtion nuorisotyölautakunta, niin läänien nuorisotyölautakunnista olisi kehitettävä vastaava elin piirejä silmällä pitäen.

Puheenjohtaja: Koska aika on vähissä ehdotan, että puheenvuorot rajoitetaan nyt pyydettyihin.

P ä ä t ö s : Rajoitetaan.

Aaro Airas: Nuorisotyölautakunnat ovat velvollisia tukemaan myös piirijärjestöjä.

Kalevi Perho: Miksi lakia ei ole aikaisemmin vaadittu? Kiinnitän huomiota raittius- ja nuorisotyölautakuntien työjakoon. Raittiusjärjestöt kuuluvat nuorisotyölautakunnan alaisuuteen Turussa. Meidän on saatava nuorisotyölautakunnat itsenäisiksi joka kunnassa.

Puheenjohtaja: Keskustelu päättynyt. Koska ei ole tehty muutosehdotuksia voitaneen esitys hyväksyä.

P ä ä t ö s : Esitys hyväksyttiin yksimielisesti ja liittotoimikunta velvoitettiin tarkoin seuraamaan lain kehitystä ja edistämään sen käsittelyä.

NUORISON EDUSTUS KUNNALLISISSA LAUTAKUNNISSA.

(Kts. alustusvihon sivut 106—107).

KUNNALLISTIEDON OPISKELU.

(Kts. alustusvihon sivu 108.)

Erkki Wiksten: Ehdotan, että kohdan "Nuorison edustus kunnallisissa lautakunnissa" yhteydessä käsitellään myös kohta "Kunnallistiedon opiskelu".

Puheenjohtaja: Koska Wikstenin ehdotusta on kannatettu käsitellään molemmat kysymykset yhdessä.

Erkki Wiksten: On pidettävä suurena puutteena, että kunnallistiedon opiskelu on liitossamme melkein olematonta. Tästä johtuen ei nuoria yleensä voida valita lautakuntiin ja kun heitä valitaan he ovat aivan liian kauan tuppisuina. Ehdotan liittotoimikunnan lausunnon hyväksymistä ja toivomuksen esittämistä, että asiaan tartutaan nopeasti.

Eira Sund: Kunnalliset asiat eivät saa olla vanhempien yksinoikeutena, vaan nuorison on myös sanottava sanansa. Ensi syksynä ratkaistaan nuortenkin asiat neljäksi vuodeksi

eteenpäin. Kunnallisvaaleihin on nuorison asetettava oma ehdokkaansa. Osastomme jäsenistä on 6 kunnallisvaaliehdokkaana.

Esitän, että liittokokous kehoittaa nuoriso-osastoja ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin nuorison edustuksen lisäämiseksi kunnallisvaltuustoissa. Samalla on pidettävä huoli syksyllä, kun valitaan henkilöitä erilaisiin kunnallisiin lautakuntiin, että nuorison edustus tulee mahdollisimman voimakkaasti huomioiduksi.

Lauri Korppi: Viime puoluekokous päätti asettaa liomitean tutkimaan nuorison osuutta kunnallisasioissa. Liittoi on pidettävä huolta, että tämä komitea myös toimii.

Arne Selin: On todettava, että varsinkin maalaiskunnissa on lautakuntiin pyrkiviä niin paljon, että siellä suoritetaan usein pikku nahinoita asian tiimoilta. Tampereen yhdistys yhtyy esitykseen ja toivoo sen kiireellistä toteuttamista.

Aaro Airas: Jokaisessa osastossa tulee entistä enemmän opiskella kunnallistietoa.

Kirsti Tuominen: Kannatti Eira Sundin tekemäli ehdotusta.

Mauno Hirvisaari: Se että nuorille pyritään saamaan kunnallisissa asioissa vaikutusvaltaa on aivan oikein. I

Pekka Ylivuori: Puoluekokouksessa asetettavaksi päätetty komitea on jo pitänyt ensimmäisen kokouksensa. Komitean työ ei kuitenkaan voi valmistua kädenkäänteessä, mutta alulla ollaan. Ensimmäiseksi selvitettäväksi kysymykseksi otti komitea nuoriso-osastojen jäsenten osallistumismahdollisuuden järjestämisen kunnallis- ja eduskuntavaaliehdokkaista suoritettavaan puolueäänestykseen.

P ä ä t ö s : Esitys "Nuorison edustus kunnallisissa lautakunnissa" lähetetään menettelytapavaliokuntaan. | Esitys "Kunnallistiedon opiskelu" hyväksyttiin yksimielisesti! Liittotoimikunnan lausunnon mukaisesti.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOTALO.

(Kts. alustusvihon sivut 109—110).

Wiksten: Esitystä on käsitelty myös piiritoimikunnassamme. Ehdotan, että asia annetaan liittotoimikunnan käsiteltäväksi velvoituksella pyrkiä löytämään sopivia toteuttamistapoja — (Paikalliset mahdollisuudet huomioonottaen) Oulunkylän osaston esittämälle ajatukselle.

Voitto Vuorinen: Kannatan Wikstenin tekemää ehdotusta.

Kalevi Perho: Alustuksen laatija on osunut asian ytimeen, sillä työväentalomme eivät pysty tyydyttämään nuorisotoiminnan tarvetta. Yht'aikaisesti olisi kiinnitettävä huomiota myös työväentalojen kehittämiseen.

Matti Kangas: Liiton puitteissa meillä on tuskin mahdollisuuksia ryhtyä rakentamaan taloja eri paikkakunnille, sillä se on niin suuri taloudellinen kysymys, että liiton varat eivät siihen riitä. TK:n taholta on kiinnitetty huomiota työväentalojen kuntoon ja erilaisten kerhohuoneistojen rakentamiseen niiden yhteyteen. Tämän alan kehittämiseksi on meidän pyrittävä tukemaan TK:toa.

Aimo Frondelius: Useimmilla paikkakunnilla nuoret vaativat vanhemmilta talojen kunnostamista. Meillä tulisi olla enemmän oma-aloitteisuutta tilanteen parantamiseksi.

Kalevi Vatanen: Työväentalojen kunto on usealla paikkakunnalla kaiken arvostelun alapuolella. Meidän olisi ryhdyttävä tukemaan aktiivisesti niiden kunnostamisessa. Esityksessä mainitunlaiset kerhotilat ovat taloudellisesti liian raskaita ja suuria uhrauksia vaativia.

Matti Lindholm: Ei ole syytä rakentaa uusia kerhotaloja, koska usealla työväentalollakin on liian vähän käyttöä.

P ä ä t ö s : Esitys lähetetään menettelytapavaliokuntaan. Puheenjohtajaksi siirtyi Terttu Pylkkänen.

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO
VUODELLE 1957.

(Kts. alustusvihon sivu 111).

Pekka Ylivuori (alustava puheenvuoro): Puheenvuoronsa alkuosan käytti alustaja kokousedustajille jaetun leiriä koskevan P.M:n — liite 4. — selostamiseen, siirtyen sen jälkeen käsittelemään syksyn toimintaa mainiten mm seuraavaa:

Siirtyäkseni seuraaviin toimintakohteisiin, voimme todeta kolmen tärkeän tehtävän sattuvan suunnilleen samaiin ajankohtaan. Nämä tehtävät ovat: 1. Oppilaiden hankinta VVO:n kansanopistokurssille, joka alkaa 23. 9. 2. Oppilaiden hankinta syyskuussa järjestettävälle osasto-ohjaajakurssille sekä 3. Syystoimintakauden aloittaminen osastoissa mahdollisimman varhain. Pitkää lepoaikaa ei leirin jälkeänsä toiminnassamme voi olla, vaan tilanne kertakaikkiaan pakottaa meidät takomaan juuri silloin kun rauta on kuuma eli välittömästi leirin jälkeen on tartuttava käsiksi näihin asioihin. Melkein samanaikaisesti on myös aloitettava valmistautuminen kunnallisvaalikamppailuun. Erityisesti on meidän tehtävänäme pitää esillä nuoria ehdokkaita.

Syksyn muihin tehtäviin kuuluu luonnollisesti Viipurin leikkihoito, josta tarkemmin Vihuria koskevan altistuksen yhteydessä. Juhlavuotemme päätepiteeksi muojostuvat Tampereella joulukuun 8.—9. p:nä pidettävät liittojuhlat. Päivien ohjelmassa on mm. liiton henkiset mestaruiskilpailut ja liittoneuvoston juhlakokous.

Vuoden 1957 toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksymisen esittää liittotoimikunta siirrettäväksi liittoneuvoston hyväksyttäväksi, koska näin aikaisessa vaiheessa ei vielä tiedetä tulevia rahoitusmahdollisuuksia.

P ä ä t ö s : Hyväksyttiin keskustelutta yksimielisesti vuoden 1956 loppuosan toimintasuunnitelma ja siirrettiin vuoden 1957 toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksyminen liittoneuvoston tehtäväksi.

NUORISOPIIRIJÄRJESTÖN SÄÄNTÖJEN MUUTOS.
EHDOTUS.

(Kts. alustusvihon sivut 112—113).

Aimo Frondelius: Olemme Oulussa tyydytyksellä panneet merkille, että liittotoimikunta on lausunnossaan siirtänyt piirien edustajakokoukset pidettäväksi ennen toukokuun 1 päivää. Osastoni puolesta ilmoitan, että olemme valmiit hyväksymään tämän.

Lauri Korppi: Joensuun Sos.-dem. Nuoret r.y:n kokouksessa on päätetty esittää, että piirittoimikunnissa edelleen pidetään varajäsenet. Tämän vuoksi jätän kirjallisen esityksen, jossa vastustetaan säännön 6 §:n muuttamista.

Ossi Ronkainen: Kannatan Korpin tekemään ehdotusta.

Pentti Mikkonen: Kannatan liittotoimikunnan esitystä.

Aaro Eloranta: Varajäsennimitys on turha. Kannatan liittotoimikunnan lausunnon hyväksymistä.

P ä ä t ö s : Asia lähetetään järjestöasiain valiokuntaan.

SSN:n HENKISTEN KILPAILUJEN OHJESÄÄNTÖ.

(Kts. alustusvihon sivut 114—127).

SSN:n PIIRIJÄRJESTÖN HENKISTEN KILPAILUJEN
OHJESÄÄNTÖ.

(Kts. alustusvihon sivut 128—132).

Matti Kangas (alustava puheenvuoro):

Kun edustajakokoukselle liittotoimikunnan taholta on tehty esitykset liiton ja piirien henkisten kilpailujen uusiksi ohjesäännöiksi, on haluttu kajota ja kiinnittää huomiota toiminnan alaan, joka hyvin näkyvästi esiintyy ulospäin.

Niissä ohjesäännöissä, joita tähän asti olemme liiton ja piirien henkisissä kisoissa noudattaneet, on ilmennyt useita joko alunperin niissä olleita tai muuttuneiden olosuhteiden myöhemmin tuomia epäkohtia. Epätietoisuutta ja tulkinnan-

varaisuutta ohjelmaesitysten arvostelussa ei ole välttämättä. Kilpailijat ovat, useissa tapauksissa tietämättöminä niistä perusteista, joiden mukaan pitäisi esiintyä ja arvostella. Lisäksi ovat eri piireissä noudatetut säännöt liiton ja toisten piirien sääntöihin verraten huomattavasti eri aisia, ja suurelta osalta epätäydellisiäkin.

Näistä syistä johtuen on katsottu olevan syytä tiydentää ja täsmentää sekä osalta myös muuttaa henkisten kilpailujen ohjesääntöjä. Samassa yhteydessä on päätetty esittää edustajakokouksen hyväksyttäväksi myös piirien kilpailujen ohjesääntö, joka noudattaa mahdollisimman pitkälle liiton vastaavia sääntöjä.

Esitys liiton henkisten kilpailujen ohjesäännöksi «i sisällä mitään mullistavaa muutosta siihen käytäntöön, joka aikaisemmin on noudatettu ja jonka mukaan kilpailut edelleen tulotisiin järjestämään joka kolmas vuosi. Kilpailulajien keskinäisiä rajoja on tarkistettu, jonka johdosta kklpailulajeihin on tullut muutamia uusia lajeja ja aikaisempi kiinnostava kilpailulaji "huumori" on jätetty pois. Tämä ei merkitse sitä, että huumori kokonaisuudessaan jätettäisiin pois kisoistamme, vaan sitä, että huumorin eri tapaiset esitykset joutuisivat esityksen mukaan kilpailemaan muiden lajien yhteydessä. Tarkoitus on tällä järjestelyllä päästä täysipainoisempaan huumorihjelmistoon.

Esitys piirien säännöiksi poikkeaa jo enemmän aikaisemmasta käytännöstä. Ensiksikin se, että liittokokouksissa ei ole vastaavia sääntöjä käsitelty. Toiseksi moraet piirit ovat vielä kokonaan vailla k.o. ohjesääntöä. Ja kolmanneksi piirien säännöt ovat tässä esityksessä saman sisältöiset liiton sääntöjen kanssa.

Näissä säännöissä on erikoisesti laajennettu eri liijien arvosteluperusteitten määritelmiä. Tällä halutaan pyrkiä siihen, että esiintyjille sekä tuomaristollekin voitaisiin antaa tällä tavoin mahdollisimman täydellinen ja täsmällinen kuva k.o. lajin arvostelutavasta ja vaatimuksista. Mjitemaattista taulukkoa, jota kuka tahansa kykenisi arvostelussa

käyttämään, ei henkisten kilpailujen ollessa kyseessä luonnollisesti voida laatia, mutta toivottavasti näitten ohjesääntöjen perusteella voidaan saada yhtenäinen taso niin esityksiin kuin arvosteluunkin.

Kun nämä esitykset nyt ovat käsiteltävinä, ei ole syytä paneutua tarkastelemaan yksinomaan sääntöjen määräyksiä ja pykäläiä. On täysi aihe samalla muistuttaa mieliin koko meidän ohjelmaharrastustoimintamme asema. Ne päämäärät, joihin meidän on ohjelmatoiminnallammekin pyrittävä, ne rajat missä me voimme sitä harrastaa vaikeuttamatta ja rajoittamatta mutta kuitenkin riittävästi täydentäen osastojen toimintaa, ne puitteet, joissa kilpailutoimintamme voi edistävasti palvella sitä, j.n.e. Nämä kaikki on syytä nyt muistaa ohjelmaharrastustoiminnastamme keskusteltaessa. Meidän on kyettävä käyttämään ohjelmaharrastusta entistä paljon enemmän erinomaisena välikappaleena pyrkiessämme niihin päämääriin, jotka liitossamme yksityisen ihmisen ja nuoren ihmisen kasvatuksessa arvostetaan. Eräässä pari vuotta sitten liitolle valmistuneessa mietinnössä, joka käsittelee ohjelmatoimintamme oikean linjan määrittelemistä, on käsittääkseni hyvin selvästi tuotu esiin niitä päämääriä ja näkökohtia, jotka ohjelmatoimintamme on otettava huomioon. Niistä esitettäköön tässä yhteydessä esimerkiksi seuraavia:

Ohjelmatoiminnan tarkoitus on liiton toiminnassa olla kaikkia muita toimintamuotoja kokoava ja täydentävä tekijä. Sen tarkoituksena ei ole yksinomaan ajanvietteen tarpeiden tyydyttäminen, vaan myös jäsenistön kasvattaminen yksilöinä ja ennenkaikkea yhteisön jäseninä. Ohjelmatoiminta antaa mahdollisuudet kaikille siihen halukkaille osallistua aktiivisesti osastojen toimintaan. Se ei silti saa olla osaston ainoa toimintamuoto ja sen itse tarkoitus, vaan sitä on kehitettävä rinnan muun toiminnan kanssa.

Ollakseen tehokasta on ohjelmatoiminnan kyettävä vetämään puoleensa jokaista. Perusajatuksena on, että ohjelmatointa muodostaa yleisen kasvatustyön ensimmäisen por-

taan, jonka kautta kaikkien on kuljettava riippumatta niistä ominaisuuksista, joita heillä on nimenomaan ohjelman suorittajina. Tarkoituksena ei ole saada mahdollisimman suurta ohjelmansuorittajain joukkoa, vaan luoda mahdollisimman suuri ohjelmatoimintaa harrastavien nuorten joukko, josta on ohjelmatoiminnan suomen peruskoulutuksen avulla kehitetty toimivaa jäsenistöä opintotoiminnaksi ja poliittisen aktiivisuuden palvelukseen.

Ohjelmatoiminnan rungon muodostavat erilaiset esiintymisryhmät, joihin jokaiselle on varattava vapaa pääsy. On pyrittävä siihen, että ohjelmaryhmät ylläpidetään koulutusta ja ohjausta harjoitetaan jatkuvasti, vaikka epäedulliset sijoitukset kilpailuissa tai julkisiin esiintyryhmät ole lukuisat.

Pentti Marjamäki: Muuten hyvässä esityksessä on epäkohtana haitarin poisjättäminen. Pidän haitarimusiikin mukanaottoa välttämättömänä. Esitän, että kappaleen H" Yleisiä määräyksiä" III kohta muutettaisiin näin kuuluvaksi: "Tässä kappaleessa mainituilla töillä voidaan .."

Aimo Frondelius: Puhetaidon kilpailussa esittäji Oulun osasto, että extemporepuhe jätetään alle 21 vuotiaiden osalta pois. K.o. kappale säännöissä: "Kukin kilpailija esittää 6-minuutin valmistetun puheen, jonka aihe ilmoitetaan ennakkoilmoittautumisen yhteydessä. Ne osanottajat, jotka ovat yli 21 vuotiaita pitävät lisäksi 3—5 minuutin extempore puheen. . . . jne.

Pertti Koskinen: Esitän, että ohjesäännön kohdan. "Yleisiä määräyksiä" kolmas kappale siirretään ensimmäisen kappaleen yhteyteen. Sen tilalle ehdotan lausetta: 'samalla ryhmäesityksellä ei saa kilpailla kaksilla perättäisillä piirijuhlilla."

Mauno Hirvisaari: On oikein, että sääntöjä tarkastetaan. Nyt on kuitenkin jätetty huumori pois. Sitä pidän huononuksena. Ehdotan, että huumori otetaan mukaan kilpailulajiksi.

Aaro Airas: Ehdotan, että kuorolaulua koskeva otsikko muutetaan kuuluvaksi: Kuoro- ja kvartettilaulu.

Pauli Hirvisaari: Kannatan Hirvisaaren tekemää ehdotusta.

Lauri Korppi: Ehdotan seuraavien lajien ottamista ohjelmaan: I Henkilökohtaisena: huumori, yksintanssi, haitari ja kirjallisuuteen pakinat. II ryhmä- ja yhtyekilpailuun: ryhmätanssi.

Thelma Nyman: Ohjesääntöehdotuksen laatinut toimikunta on pannut merkille, että eräissä piireissä sama kilpailija esiintyy perättäisinä vuosina samalla ohjelmanumerolla. Tällainen tapa ei vie kehitystä eteenpäin ja tästä syystä on määräykset uudessa ehdotuksessa. Puhetaidon kehittämiseksi olisi erittäin tarpeellista ottaa extempore puheet ohjelmaan kaikkien osalle.

Urpu Vihavainen: Näytelmissä ei lavastusta saisi mennä rajoittamaan. Extempore puheet pois piirien kilpailuista.

Matti Lindholm: Huumori on ehdottomasti pidettävä mukana.

P ä ä t ö s : Esitykset lähetetään ohjelmavaliokuntaan.

RIITAIKUDET LIITTOMME ULKOPUOLELLA.

(Kts. alustusvihon sivu 133).

Erkki Ikäheimonen: Ihmettelen, että Kallion Nuorisoseura on tehnyt tällaisen esityksen. Ehdotan, että esitys ja ponsilauselma kokonaisuudessaan hylätään tarpeettomana.

Sakari Kiuru: Liittotoimikunnassa emme katsoneet tällaisen esityksen olevan lainkaan pahasta. Puhutaan linjoista, mutta kun kysytään linjojen otsikkoa niin kaikki vaikenevat. Ei ole kysymyksessä asiat, vaan henkilöt. Sosialidemokratia elää murroskauttaan ja sen mukana ovat syntyneet ohimenevät linjakysymykset. SSN:n päättävät elimet ovat olleet ehkä liiankin pidättyväisiä näissä asioissa. Meidän tulee pysyä henkilökysymysten ulkopuolella, mutta tu-

lee kuitenkin seurata kaikkia sosialidemokratian tehitysvaiheita.

Aaro Airas: Toivon, että liittona pysytään edellisen naiden kysymysten ulkopuolella. Kannatan liittotoimikunnan lausunnon hyväksymistä.

Onni Mikkola: Liitto on pidettävä ulkopuolella.

Erkki Wiksten: Liiton ponsi on se mihin on pyjitty.

Erkki Kuoppala: Linjakysymykset vievät suotti, aikaa puolueelta.

Lauri Ukkola: Me olemme liittona pystyneet pjsymään erillään linjakysymyksistä ja se on taannut meille työrauhan. Siinä on meidän suuri voimamme. Sitä tietä on jatkettava.

Kalevi Perho: Kannatan Ikäheimosen esitystä k^lko esityksen hylkäämiseksi.

P ä ä t ö s : Esitys" lähetettiin menettelytapavalioMuntaan.

Kokous keskeytyi klo 21.55.

KOLMAS KOKOUPÄIVÄ.

Kokous jatkui 21. 5. kello 10.00 Puheenjohtajani* Aaro Airas.

NIMENHUUTO.

Pekka Ylivuoren suorittamalla nimenhuudolla todettiin kokousedustajien läsnäolo.

I

VIHURIN LEVITYSTYÖTÄ.

(Kts. alustusvihon sivut 134—135).

Onni Mikkola: Lehti ei tyydytä nuorisoa, ei sosialidemokraattista saatikka sitten ulkopuolella olevaa nuorisi a. Mielestäni tämä johtuu siitä, että lehti on huonosti toimitettu. Vuodesta vuoteen esiintyvät sen palstoilla samat ijenkilöt. Tällainen ei kiinnosta nuorisoa.

Osastomme on tehnyt esityksen levikin hoitamiseksi entistä parempiin tuloksiin tähdäten, mutta mielestäni liittotoimikunta lausunnossaan on ampunut pahasti yli. Väestön poliittinen rakenne ei vaikuta lehden levitykseen.

Lehden ilmestyminen on viime aikoina ollut aivan liian epäsäännöllistä. Missä on vikaa? Olkoon missä tahansa, mutta korjaus on saatava aikaan.

Erkki Ikäheimonen: Tärkeintä on lehden säännöllinen ilmestyminen. Mitkään järjestelyt levikkikilpailun sarjajaoissa eivät edistä samalla tavalla lehden menekkiä. Jos lehti tulee niin epäsäännöllisesti kuin viime kuukausien aikana, niin loputkin lehden ystävistä kaikkoavat pois. Tästä johtuen ehdotan esityksen lisäponnaksi: "Edustajakokous toteaa, että liiton äänenkannattaja Vihuri on viime ja kuluvan vuoden aikana ilmestynyt erittäin epäsäännöllisesti. Tämä epäkohta heikentää huomattavasti lehden tehoa aatteellisena kasvatustekijänä sekä vaikeuttaa suuresti sen levitystyötä. Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin Vihurin säännöllisen ilmestymisen takamiseksi."

Teppo Meriluoto: Toimituksen puolella olemme hyvin tietoisia nykyisestä olotilasta. Periaatteenamme on ollut muodostaa lehdestä itsensä kannattava nuorisolehti ja samalla liiton äänenkannattaja. Toimitus myöntää, että se ei ole tässä täysin onnistunut.

Lehden kustantaja on vastahakoinen luovuttamaan varoja lehden käyttöön niin kauan kun lehti tuottaa tappiota. Tämä on se seinä, johon toimituksen esitykset useimmin kilpistyvät. Toimituksen syynä ei ole lehden epäsäännöllinen ilmestyminen, vaan syy on kustantajan. Koska kustantajalle ei lehden painatus ole taloudellisesti kannattavaa, otetaan painoon usein Vihurin ohittavia kannattavia töitä.

Valo Varjola: Mielestäni liittotoimikunta on löytänyt hyvän tavan, millä saatetaan osastot tasavertaiseen asemaan lehden levityskilpailussa.

Lehden sisältö on saanut osakseen kirpeätä arvostelua. Lehden pitäisi olla teoreettinen, käytännöllinen, järjestöllinen ja kaupallinen. Nämä kaikki vaatimukset ovat summana mahdoton lehden täytettäväksi.

Toivoisin, että tässä keskustelussa ja tuleva liittotilimikunta löytäisi ne suuntaviivat, joilla lehti saataisiin sisj-llöltään kiinnostavaksi ja entistä enemmän leviäväksi.

Johannes Rautsiala: Tuollaiset seikat, kun lehdei huono painoasu ja epäsäännöllinen ilmestyminen vaikuttavat huonontavasti levikkiin. Kustantaja ei kuitenkaan halua ryhtyä niihin taloudellisiin uhrauksiin, joita nämä asiat parantukseen vaatisivat.

Levitystyössä on vanhemman puolueväen osuus jatkuvasti noussut, kun osastolaisten on yht'aikaisesti laskenut. Tähän kohtaan on saatava parannus tulevana levityskautena.

Puheenjohtaja: Esitän, että puheenvuorot rajoitetaan pyydettyihin.

P ä ä t ö s : Puheenvuorot rajoitetaan pyydettyihin.

Alpo Andrell: Kannatan Ikäheimosen esitystä.

Kalevi Sorsa: Vastaan Mikkolalle, että Vihurini toimittajat eivät ole kuvien palvelijoita. Toimittajat joutu/at kirjoittamaan paljon, koska kustantaja ei anna varoja, kirjoitusten ostamiseen, ja jäsenistö lähettää selostuksia ja kirjoituksia hyvin vähän.

Onni Mikkola: Levitystyössä kannattaisi noudattaa T-lehdistön esimerkkiä kunnianuijien muodossa. Teen I seuraavan muutosehdotuksen: Vihurin levikkikilpailussa jaetaan kunnialiput osastoille, jotka levittävät lehteä I harjassa osastot, joiden lukumäärä on 10—30 jäsentä kaikilli-jäsenperheille. II 30—40 jäsentä 95 % jäsenperheistä, III 40—60 jäsentä 80 % ja 60—100 jäsentä 60 % jäsenperheistä.

Puheenjohtaja: Asia lähetetään järjestöasiain valiokuntaan.

MUUTOS TYÖJÄRJESTYKSEEN.

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta ehdottaa, että työjärjestykseen tehdään muutos ja nyt otetaan käsiteltäväksi työjärjestyksen kohta 36. "Nuorison työllisyys ja suurten ikäluokkien kysymys", koska kysymyksen alustaja ministeri Tiainen on saapunut kokoukseen ja hänellä on muiden tehtävien vuoksi syytä kiirehtiä.

P ä ä t ö s : Hyväksyttiin yksimielisesti muutos työjärjestykseen.

NUORISON TYÖLLISYYS JA SUURTEN IKÄLUOKKIE KYSYMYS.

Puheenjohtaja: Kokouksen osanottajille on jaettu asiaa koskeva muistio, johon kaikki lienevät tutustuneet. (Muistio liitteenä N:o 5.) Luovutan puheenvuoron ministeri Tiaiselle.

Ministeri Hannes Tiainen:

Tämän vuoden aikana on kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriössä, sen työvoima-asiaain osastolla, laajennettu työalaa. Aikaisempien työhön sijoitustehtävien lisäksi on otettu ohjelmaan työmarkkinatutkimus, sekä ammatinvalinnan ohjaus. Näitä tehtäviä varten suostui edesmennyt toverimme Penna Tervo valtiovarainministerinä ottamaan määrärahan valtion menoarvioesitykseen ja eduskunta on tämän hyväksynyt. Vuosikausia on näistä asioista puhuttu ja asioiden hoidon tähdellisyyttä korostettu. Meidän on syytä olla iloisia siitä, että sosialidemokraattinen valtiovarainministeri suoritti käytännössä teon, jolla on erittäin suuri merkitys maan nuorisolle.

Työministeriössä, joksi työvoima-asiainosastoa myös nimitetään, on valmisteilla kaksikin lakiesitystä. Toinen koskee nykyisenlaisen nyt valtalakiin perustuvan työvoiman sijoitusta koskevan toiminnan saattamista, jatkuvasti voimassa-olevaan lakiin perustuvaksi. Esitys jätetään lähiviikkoina eduskunnalle. Toinen lakiesitys on sekin jo esityskelpoinen ja koskee työnvälitystä sekä ammatinvalinnan ohjausta.

Käsitykseni mukaan työministeriö jo nyt, mutta varsinkin sen jälkeen, kun edellä mainitut lait saadaan voimaan, on teknillisesti niin rakennettu, että se voi hoitaa maim työvoima-asioita myöskin nuorison osalta.

Mutta lain kirjain voi jäädä kuolleeksi, ellei siihen, saada oikeaa henkeä. Työvoima-asioiden hoidossa on saatana johdettavaksi periaatteeksi se, että työmarkkinoita, niiden edustamaa tuotantoa, on ylläpidettävä siinä laajuudessa kuin tarjolla oleva ihmistyövoiman määrä sallii eikä tuijotettava niihin estoihin, joita omien pankkimiespiirien taholta, esitetään rahamarkkinoiden "rautaisista laista".

Me tiedämme, että lähivuosina eniten vuosina 1962—63, nuoriso hakeutuu 20—30.000 runsaampana kuin tällä kertaa työhön. Mutta saavatko he työtä ja vielä voidaanko tulevaisuudessa nykyistä paremmin huolehtia nuorison työhön sijoittumisesta yleensä. Parhainkaan ammattikoulutus yhdessä ammatinvalinnanohjauksen kanssa ei kykene asiaa hoitamaan, jos työmarkkinatutkimus käytännössä osoittaa, ettei kaikille työhön kykeneville ja sitä haluaville voidakaan järjestää työtä.

Asioiden käytännöllisessä hoidossa on toistaiseksi pakko lähteä siitä tosiasiasta, että ns. normaali talouselämä, joka toimii tavarain ja palvelusten kysynnän ja tarjonnan varassa, on pääasillisin työvoiman käyttäjä. Se panee f/almisteittensa kysynnän heiketessä työvoimaa kylmästi pois ja ottaa lisää tilanteen muuttuessa.

Valtion tehtäväksi on jäänyt ja edelleenkin jää olla työvoiman kysynnän ja tarjonnan epäsuhteiden tasoittajana. Käytäntö osoittaa, että tuotantoelämämme laajentaminen sekä lisääntyvän teollisuuden raaka-aineentuotantoihin että raaka-aineita jalostavan teollisuuden toiminnan laajentaminen ja tehostaminen jää yhä enenevässä määrässä valtion suoranaiseksi tai välilliseksi tehtäväksi. Tässä suhteessa viime vuosien tilastot puhuvat omaa selvää kieltään, j

Mitä siis nuoriso voi odottaa valtiolta asiansa hoitamiseksi? Lyhyesti sanottuna me toivomme, että valtiolta

onnistuu hoitamaan maan yleistä talouspolitiikkaa niin, että normaali talouselämä kykenee tarjoamaan kaikille nuorille hyvää ja kunnolla palkattua työtä.

Mutta me emme voi välttyä sen tosiasian tunnustamiselta, että ilman valtiovallan välitöntä asioihin puuttumista ei voida hoitaa kaikkien nuorien työhön sijoittumista. Tähän on valtiovallalla sekä teknilliset mahdollisuudet että velvollisuus hoitaa niiden hyväksikäytön edellytyksenä rahoitusta.

Lähivuosina on avattava tarpeellinen määrä suuria nuorisotyömaita. Niiden työala voi olla uusien teiden rakentamista, laajojen vajatuottoisten metsäalojen täyteen tuottoon saattamista jne. Mutta nuo työmaat olisi saatava nimenomaan nuorisoa varten. Se merkitsee käytännössä mm. sitä, että nuorille on noilla työmailla kyettävä antamaan erikoisesti käytännöllistä ammattiopetusta heille kullekin parhaiten sopivalla ammattialalla.

Me tiedämme, että maamme voi tuottaa entistä enemmän puuraaka-ainetta ja malmeja sekä, että sen kuljetusväyliä on suuresti parannettava. Raaka-aine on jalostettava ja se käy silloin, kun me rakennamme lisää tehtaita ja sitä tietä lisää työtilaisuuksia myös nuorille.

Heimo Taskinen: Ehdotan, että puheaika rajoitetaan 5 minuutiksi.

P ä ä t ö s : Puheaika rajoitetaan 5 minuutiksi.

Terttu Pylkkänen: Pitäisi saada hyvin koulutettuja me; **kalaisia** henkilöitä kuntiin hoitamaan näitä asioita. Työttömyystöissä on pystyttävä avaamaan erillisiä nuorisotyömaita. Hyvälle asialle on myös löydettävä parempi nimi kuin työleiri.

Onni Mikkola: Alityöllisyysalueisiin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Näillä alueilla ovat metsävarat suuria, mutta työllisyysvarat menevät caterpillarien hankintaan. Varoitan siirtotyömaiden nuorison moraaliin huonontavista vaikutteista. Nuoret on ehdottomasti saatava omille työmailleen, eikä vanhempien kanssa samoille.

Heimo Taskinen: Meidän tulee valvoa, että nuorij'e avataan omat työmaansa.

Lauri Ukkola: Alityöllisyysalueilla pitäisi pestyä ratkaisemaan riita yksityisen ja valtion talouden välillä, asutustoiminnallaan korjaa maalaisliitto näillä alueilla poliittisen sadon. Metsien järkevä hyväksikäyttö on tärkeä kysymys, johon tulee kiinnittää nuorten huomiota.

Hannes Tiainen: Muutamia huomautuksia: 1. Uudessa laissa siirretään työnvälitys valtion haltuun. Huoltovelvolliset pyritään sijoittamaan töihin asuinpaikkakunnilleen. 2. Työleiri nimitys on kansainvälinen ja sillä ei siinkaan tarkoiteta mitään Natsi-Saksan työleiriä. 3. Kyllä metsätöissä koneita tarvitaan, mutta huomio on kiinnitettävä niiden järkipäraseen käyttöön ja hankintaan. 4. Liian pienten tilojen muodostaminen on porvariön syytä, jotka täten ovat saaneet aikaan ns. "terveen työttömyyden".

Puheenjohtaja: Keskustelu päättynyt. Voimme tehdä asiasta ainoastaan sen päätöksen, että keskustelu mejrkitään pöytäkirjaan.

P ä ä t ö s : Merkitään.

OSASTOJEN NIMET.

(Kts. alustusviihon sivut 136—137).

Erkki Wiksten: Meillä ei ole mitään syytä mennä osastojen nimissä mahdollisimman suureen kirjavuuteen. Nykyinen käytäntö on hyvä.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan lausunnon mukaisesti) hylättiin esitys yksimielisesti.

LIITON JA OSASTOJEN LIPUT.

(Kts. alustusviihon sivut 138—139).

P ä ä t ö s : Keskustelutta hyväksyttiin esitys liit1|otoimikunnan lausunnon mukaisesti.

LIITTOPUSERO.

(Kts. alustusvihon sivut 140—141).

Erkki Wiksten: Nykyistä puseroa ei haluta käyttää. Pitäisi saada tilalle paita joko merkillä varustettuna tai ilman. Oma ehdotuksemme on, että paidan taskun päälle olisi omeltu liiton merkki.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan lausunto hyväksyttiin yksimielisesti kokouksen päätökseksi.

TOIMINTAKILPAILU.

(Kts. alustusvihon sivut 142—143).

P ä ä t ö s : Keskusteluitta hyväksyttiin liittotoimikunnan lausunto kokouksen päätökseksi.

JÄSENVERON JA LIITTYMISMAKSUN SUURUUS.

P ä ä t ö s : Keskusteluitta hyväksyttiin yksimielisesti, että jäsenvero pidetään ennallaan 30 markkaa neljännekseltä jäsentä kohti ja liittymismaksuna edelleen 10 markkaa uudelta jäseneltä.

VALIOKUNNISTA PALANNEITA ASIOITA.

Liittoneuvoston valinta.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotuksen mukaisesti valittiin liittoneuvostoon yksimielisesti seuraavat piirien nimeämät henkilöt liittotoimikuntaan valittujen lisäksi:

Centralkomité: Walter Lundström ja varalle Rolf Friman, Etelä-Saimaa: Mauno Hirvisaari ja Kosti Vepsäläinen, Helsinki: Johannes Rautsiala ja Risto Sinisalo, Hämeenlinna: Pentti Marjamäki ja Pertti Koskinen, Joensuu: Lauri Korppi ja Uki Vuotilainen, Jyväskylä: Matti Pylvinen ja

Pertti Tiihonen, Kuopio: Keijo Suksi ja Pauli Suhonen, Kymenlaakso: Jaakko Minkkinen ja Kalevi Liukkonen Lappi: Erkki Kuoppala ja Sirkka-Liisa Tauriainen, Mikkeli: Aaro Airas ja Erkki Ikäheimonen, Oulu: Lauri Ukkola Ija Ville Huotarinen, Pori: Alpo Andrell ja Keijo Ketola, Tampere: Oiva Hakolinna ja Matti Kaasinen, Turku: Kauko Kruskopf ja Kaarin Hakala, Vaasa: Pentti Laitinen ja Leo Sillanpää.

Sos.-dem. maaseutunuorten keskustoimikunnan valinta.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotuksest¹ valittiin Sos.-dem. maaseutunuorten keskustoimikuntaan! seuraavat piirien nimeämät ehdokkaat: Etelä-Saimaa: Mauno Hirvisaari ja varalle Heikki Teittinen, Helsinki: Kirsti Tuominen ja Risto Ahs, Hämeenlinna: Aaro Eloranta j|. Ensio Heinonen, Joensuu: Igor Wikström ja Uki Vuolainen, Jyväskylä: Onni Lehtonen ja Onni Puttonen, Kuopio: Niilo Nissinen ja Veijo Tolonen, Kymenlaakso: Aarno TsJhvanainen ja Heikki Virtanen, Lappi: Hannes Uksila ja Veikko Ruuskanen, Mikkeli: Pauli Nykänen ja Esko Ravineil, Oulu: Erkki Halttunen ja Lauri Ukkola, Pori: Erkki Mäkilä ja Risto Kuronen, Tampere: Jorma Salonen ja Pirkko Ylämäkipää, Turku: Alpo Tauren ja Jukka Saaristo ja Vaasa: Tauno Hirvinen ja Eeli Lepistö.

Julkilausuma.

Puheenjohtaja: Kokousedustajille on jaettu meftiättelytapavaliokunnan ehdotus kokouksen julkilausumaksi. Halutaanko keskustella asiasta?

Kalevi Vatanen: Monistettaessa on pudonnut yktti sana pois. Kolmannen kappaleen viimeisessä lauseessa ovat sanat: Kansainvälinen sosialismi ... näiden väliin kuuluu sana "demokraattinen".

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotus kokouksen julkilausumaksi hyväksyttiin yksimielisesti. Liite N:o 6.

Tilintarkastajien valinta.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotuksesta valittiin liiton tilintarkastajiksi yksimielisesti uudelleen Kerttu Koivisto ja Lahja Simonen, varalle Tyyne Paasivuori ja Bertha Latvala.

SSN:n ja piirijärjestöjen henkisten kilpailujen ohjesääntö.

Matti Kangas: Ohjelmatoimintavaliokunta on käsitellyt tehdyt muutosehdotukset ja esittää liiton henkisten kilpailujen ohjesääntöön seuraavat muutokset ja lisäykset:

Sivu 117. kohtaan yleisiä määräyksiä ehdotetaan, että 3 kappaleessa oleva virke: Samalla työllä jne. siirretään ensimmäisen kappaleen toiseksi lauseeksi. Ensimmäinen kappale tulisi näinollen kuulumaan: — on varustettava nimimerkillä. Samalla työllä jne. Ilmoitus jne.

Sivulla 118. Kilpailulajit, ehdotetaan seuraavat muutokset: 1/2. Lausunta jaettava kohtiin a) lausunta, b) leikilliset lausuntaesitykset. 1/5. Soitinmusiikki, lisättäväksi kohta b) haitarin soitto.

Sivu 120. Lausunta. Ehdotetaan, että jos edellinen lausunnan jakoa koskeva muutos hyväksytään, liittotoimikunta veloitetaan täydentämään arvosteluperusteita leikillisten lausuntaesitysten huomioimiseksi.

Sivu 121. Soitinmusiikki. Jos ehdotus haitarinsoiton lisäämisestä hyväksytään ehdotetaan liittotoimikunta veloitettavaksi lisäämään Soitinmusiikin arvosteluperusteisiin myös haitarinsoittoa koskevat ohjeet.

Lisäksi on ohjelmatoimintavaliokunta käsitellyt siv. 127 olevat seinälehtien arvosteluperusteet ja ehdottaa, että 1. kappale, joka alkaa sanoilla Kerho-, seinä-, jne. poistettaisiin tar-

peettomana. Jäljelle jäävään kappaleeseen ehdotetaan lisättäväksi neljänneksi virkkeeksi virke: Lehden ulkpasu ja tekotapa on otettava arvostelussa huomioon.

Piirien henkisten kilpailujen ohjesääntöön ehdotetaan seuraavaa:

Siv. 132 kohtaan yleisiä määräyksiä. Sama muutos kuin liiton sääntöihin ja lisäksi uudeksi kolmanneksi kappaleeksi virke: Samalla ryhmäesityksellä ei saa kilpailla kaksilla peräkkäisillä piirijuhlilla.

Kilpailulajit ehdotetaan hyväksyttäväksi samanlaisin muutoksin kuin liitonkin säännöissä.

Arvosteluperusteiden kohtaan: Puhetaito, ehdotetiän toinen virke kuulumaan: Piiritoimikunnan harkinnan j mukaan voidaan puhujat velvoittaa pitämään 3—5 minuutin puheen "ex tempore" jne kuin ennen.

Kohta: Lausunta ehdotetaan hyväksyttäväksi samanlaisin lisäyksiin kuin liiton säännöt.

Kohta: Näytelmäesitykset toinen lause ehdotetaan: kuulumaan: Mikäli mahdollista on näytelmät esitettävä verhoihin varustetulla näyttämöllä.

Kohta: Seuralehdet ehdotetaan samanlaisin muutoksin kuin liiton säännöissä.

P ä ä t ö s : Ohjelmatoimintavaliokunnan tekemä! muutosehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti. Muilta osiltaan hyväksyttiin säännöt liittotoimikunnan esittämässä miodossa.

Kantamme kansankirkkoon ja kristillisyyteen

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta ehdottaa, että esityksen ponsi hyväksyttäisiin näin kuuluvana: Ejiustajakokouksen käsityksen mukaan ei ole tapahtunut sellaisia oleellisia muutoksia, joiden vuoksi liiton olisi syytjl muuttaa aikaisempia päätöksiään suhtautumisessaan valtionkirkkoon.

Pitäen aitoa kristillistä elämänasennetta arvokkaana edustajakokous toteaa, että uskonnonvapaus on edelleenkin sosialidemokratian peruseriaatteita.

Lauri Ukkola: En voi yhtyä menettelytapavaliokunnan kantaan. Tainio sanoi aikanaan, että valtionkirkko on hävitettävä. Me emme voi antaa enää lisää aseita kirkon miesten, käsiin. Ehdotan seuraavaa ponsilauselmää:

Pitäen aitoa kristillistä elämänasennetta arvokkaana edustajakokous toteaa, että kirkon ja valtion väliset suhteet on järjestettävä kansanvaltaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja uskonnonvapauden periaatteita vastaavasti. ,

Väinö Sinervo: Kannatan Ukkolan tekemää esitystä.

P ä ä t ö s : Asia lähetetään takaisin menettelytapavaliokuntaan.

Nuorison edustus kunnallisissa lautakunnissa.

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta ehdottaa, että edustajakokous päättäisi seuraavaa: Edustajakokous hyväksyy Joensuun Sos.-dem. Nuorten esityksen liittotoimikunnan lausunnon mukaisesti todeten, että asia pitää ensi syksynä pidettävien kunnallisvaalien vuoksi saada kiireellisesti ratkaisuun.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sosialidemokraattinen nuorisotalo.

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta on todennut, että Wikstenin esittämä ajatus sisältyy liittotoimikunnan lausuntoon ja ehdottaa, että liittotoimikunnan lausunto hyväksytään.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan lausunto hyväksyttiin yksimielisesti.

Riittäisyydet liittomme ulkopuolella.

Kalevi Vatanen: Menetelytapavaliokunta ehdottaa, että liittotoimikunnan lausunto hyväksytään kokouksen päätökseksi.

Erkki Ikäheimonen: Pysyn edelleen kannassani ja) ehdotan koko alustuksen hylkäämistä. Meidän ei ole syytä eines tällä tavoin sekaantua ulkopuolisiin riitoihin.

Kalevi Perho: Kannatan Ikäheimosen esitystä.

Tenho Hovi: Kannatan menettelytapavaliokunnan ehdotusta. I

Erkki Wiksten: Kannatan Hovin ehdotusta.

Sakari Kiuru: Pidän tärkeänä, että lausumme käsityksemme asiasta ja silloin on liittotoimikunnan lausunto paikallaan. Emme saa sulkea silmiämme.

Lauri Ukkola: Liittotoimikunnan ehdotus on juuri oikea. En käsitä Ikäheimosen kantaa.

Puheenjohtaja: Meillä on kaksi kannatettua ehdotusta. On suoritettava äänestys. Käntennostoäänestys riittänee? Riittää. Pyydän äänestysvaliokuntaa suorittamaan' laskun. Ensin nostavat edustajakorttinsa ne, jotka kannattivat liittotoimikunnan ehdotusta ja sen jälkeen ne, jotka Kannattavat Ikäheimosen ehdotusta.

Äänestys. Liittotoimikunta 61 ääntä. Ikäheimoseni ehdotus 11 ääntä.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan lausunto hyväksyttiin kokouksen päätökseksi.

Nuorisopiiri järjestöjen sääntöjen muutosehdot i.s.

Pekka Ylivuori: Koska varajäsennimityksen poisjättäminen ei aiheuta minkäänlaisia hankaluuksia, vaan tup parannusta tullessaan ehdottaa järjestöasiain valiokunta, että sääntömuutokset hyväksytään liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

P ä ä t ö s : Keskusteluitta hyväksyttiin esitys liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

Vihurin levitystyöstä.

Pekka Ylivuori: Järjestöasiain valiokunta ehdottaa, että liittotoimikunnan esittämä ponsi hyväksytään edustajakokouksen päätöksen 1. ponneksi ja, että lisäksi päätetään:

2. Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan yhdessä Vihurin kustantajan kanssa suunnittelemaan tietyn levikkitavoitteen saavuttamisen palkitsemista osastoille annettavalla esinepalkinnolla, johon vuosittain voidaan lisätä laatta, rengas tms. lisää.

3. Edustajakokous toteaa, että liiton äänenkannattaja VIHURI on viime ja kuluvan vuoden aikana ilmestynyt erittäin epäsäännöllisesti. Tämä epäkohta heikentää huomattavasti lehden tehoa aatteellisena kasvatustekijänä sekä vaikeuttaa suuresti sen levitystyötä.

Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin VIHURIN säännöllisen ilmestymisen takaamiseksi.

P ä ä t ö s : Keskustelutta hyväksyttiin yksimielisesti järjestöasiain valiokunnan ehdotus kokouksen päätökseksi.

Työajan lyhentäminen.

Pentti Kymensalo: Ohjelma valiokunta on käsitellyt asiaa ja esittää seuraavaa:

Keskustelussa on Mauno Hirvisaari esittänyt, että sivulla 88 olevaa 2. pontteen lisättäisiin sanat:

"...muodostu työntekijäin realiansiota alentavaksi eikä,"

Tällöin ponsi kuuluisi kokonaisuudessaan:

2. Nykyinen työaikalaki on muutettava niin, että työviikon pituudeksi tulee 40 tuntia ja 5 työpäivää viikossa. Siirtyminen lyhyempään työaikaan tulee toteuttaa siten, että se ei muodostu työntekijäin realiansiota alentavaksi eikä aiheuta maamme teollisuuden kilpailukykyyn heiken-

tyrnostä kansainvälisillä markkinoilla. Lyhyempi än työ-aikaan voidaan siirtyä myös astettain.

Käsiteltyään asiaa valiokunta esittää kantanaar| s
vaa:

Esitetty vaatimus saattaisi pitkittää työajan lyhentämistä 40 tuntiin ja 5 työpäivään viikossa. Aikaisemmat kokemukset ovat sitäpaitsi osoittaneet, että työntekijäin vapaa-ajan lisääntyessä on ansio tehtyä työtuntia kohden vastaavasti kohonnut, joten realiansio ei todellisuudessa ole alentunut. Muutosesitys on lisäksi sellainen yksityiskohta, jonka hoidaminen on ajankohtainen silloin kun työajan lyhentämistä ryhdytään toteuttamaan. Em. seikoista johtuen si valiokunta pitää tarpeellisenä lisätä ponteen muutosehdotusta, vaan esittää sen hylättäväksi.

Mauno Hirvisaari: En voi yhtyä valiokunnan ,kantaan, vaan ehdotan muutosesitykseni hyväksymistä.

Kosti Vepsäläinen: Kannatan Hirvisaaren ehdotusta.

Puheenjohtaja: On kaksi kannatettua ehdotust: Voita-
neen suorittaa koeäänestys. Suoritetaan. — Koska valta-
osa edustajista on ohjelmavaliokunnan esityksen [lannalla,
voitaneen se hyväksyä.

P ä ä t ö s : Ohjelmavaliokunnan esitys hyväksytiin ko-
kouksen päätökseksi

Kantamme kansankirkkoon ja kristillisyytet n.

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta on uudelleen käsitellyt asiaa ja ehdottaa, että kokous hyväksyisi seuraavan lausunnon. Pitäen aitoa kristillistä elämänasennetta arvokkaana edustajakokous toteaa, että kirkon ja valtion väliset suhteet on järjestettävä kansanvaltaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja uskonnonvapauden periaatteita vastaviksi.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotus Hyväksyt -
tiin yksimielisesti.

Puheenjohtajaksi siirtyi Antti Hietanen.

SEURAAVAN EDUSTAJAKOKOUKSEN PAIKKA.

Pekka Ylivuori: Liittotoimikunta ehdottaa, että seuraava edustajakokous järjestetään Helsingissä, koska täällä ovat kokouksen käytännölliset järjestelyt helpoin hoitaa.

Hannes Vksila: Ehdotan paikaksi Kuopiota.

Kirsti Laukkanen: Ehdotan paikaksi Jyväskylää.

Pertti Tiihonen: Kannatan Laukkasen ehdotusta.

Onni Mikkola: Kannatan myös Laukkasen ehdotusta.

Pertti Koskinen: Ehdotan paikaksi Lahtea.

Pentti Mikkonen: Kannatan Uksilan tekemää ehdotusta.

Aaro Eloranta: Kannatan Koskisen tekemää ehdotusta.

Mauno Hirvisaari: Ehdotan, että paikan ratkaiseminen jätetään liittoneuvoston tehtäväksi.

P ä ä t ö s : Seuraavan edustajakokouksen paikan määrääminen jätettiin liittoneuvoston tehtäväksi.

PÖYTÄKIRJAN PAINATTAMINEN.

Pekka Ylivuori: Liittotoimikunta ehdottaa, että pöytäkirja painatetaan ja lähetetään postiennakolla osastoille. Sellaisille osastoille, joista on edustaja tässä kokouksessa lähetetään kaksi kappaletta, muille yksi kappale.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN.

Puheenjohtaja: Luovutan puheenvuoron liittomme kunniajäsenelle Pietari Salmenojoille.

Pietari Salmenoja: Teidän tämänkertainen liittokokouksenne tunnuksena on: perinteet velvoittavat — eteenpäin sosialismiin! Tämä tunnus on luonteenomainen sille kokoustyölle, joka nyt on päättymässä. Omasta puolestani olen havainnut — ja totta kai saman havainnon ovat tehneet kaikki täällä kunniajäsenten penkeillä istuvat — niin, olen havainnut, että te, tämän päivän työläisnuorison edustajat,

todellakin elävästi tunnette perinteiden jalon velvoituksen. Sen seikan ovat selvästi osoittaneet ne kysymykset, jotka ovat olleet tämän liittokouksen esityslistalla ja ne syväliiset keskustelut, joita näiden kysymysten johdosta on täällä käyty. Me, vanhemman polven nuorisoliittolaiset, Joilla oli onni — niin sanon — nähdä vuosisadan vaihteen aika, nähdä työväenliikkeen aamun koitto, nähdä jalon aattemme väkevä esiinmurto — me elimme ja olimme toisenlaisissa yhteiskunnallisissa ja taloudellisissa olosuhteissa kuin missä teidän nykyisin on suotu elää. Moni, tänapäivänä selvä ja luonnollinen asia, oli noina alkuaikoina vain kaukainen tavoite, kaukainen ranta, joka häämötti äärettömän ulapan utuisella rannalla. Emme sen vuoksi voinee. muuta kuin haaveilla paremmasta elämästä. Mutta vallankumouksen siemen oli syvälle juurtunut sieluihimme. Muistan, kuinka Matti Paasivuori eräässä vappupuheessaan) kerran sanoi, "jokainen saavutus, johon työväenliike on j päässyt, kantaa otsallaan vallankumouksen leimaa". Kuinkk hyvin tuo kaikki pitääkin paikkansa. Alkuaikojen työväenliikkeen ensimmäinen suuri saavutus, äänioikeusuudistus, tul lihaksi 1905 marraskuun suurlakossa. Siitä kehkeytyi rnrös työväenliike suureksi kansanliikkeeksi ja marraskuun suurlakon vaikutuksen alaisena myös sosialidemokraattinen työläisnuoriso lähti liikkeelle. Se on näin ollen myös vallankumouksen lapsi. Tiedämme niinikään, kuinka suuret uudistukset, kuten kunnallislait ja 8-tunnin työpäivälaki saatiin aikaan vuoden 1917 suuren vallankumouksen pyörteissä ja kuinka semmoisenkin synkän vuoden kuin oli vuosi 1918 seuraamuksena saatiin aikaan työväenliikkeen alunperin ajama torpparien vapautus. Työväenliikkeemme, koko maamme historiasta — niin, ja koko maailmankin historiasta Aämme, että, Eino Leinoa lainatakseni, "taistojen tie rauhan rantaan vie".

Aina ei kuitenkaan tarvitse olla näin. Näemme jo tänä päivänä, että yhteiskuntaelämän ja eri etuluokkien taistelu voi tulevaisuudessa jo olla pehmeämpää, toisia kan lanluok-

kia ymmärtävämpää, kun mitä on ollut se taistelu, jota kohta unhoon menevän vähemmän polven on ollut pakko käydä. Ehkä maailmassa sittenkin kaikesta huolimatta lähestytään aikaa, johon sopivat vanhan klassikon sanat:

Katso, me vihaamme,
taistelu meillä on mielen ja aatteen,
mutta sun, kuten mun
pian jo on harmaja haps!"

Nämä säkeet merkitsevät sitä, että taistelujenkin temmellyksessä kunnioittaisimme lähimmäisiämme, muistaisimme, että kukin meistä on vain hetken täällä, että kasvomme pian katoavat elämän virran kuvajaisesta. Niin muodoin ylinpänä ja korkeimpana olkoon meidän julistuksessamme ihmisyyden ja vapauden julistus.

Noihin kolmeen sanaan sisältyy sosialismin ydin, sen sosialismin, jolle kuuluu arkinen aivojemme ja kättemme työ, mutta jolle myös kuuluu sydäntemme lämpö, se on: aate, perinne tulevaisuus, sosialismi, joka alituisesti on mukautuva ja muodostuva sen mukaisesti kuin me itsekkin kehittymme ja muokkaannumme uutta maailmaa varten.

Tässä mielessä, nuoret toverit, liiton kunniajäseneet kiittävät tätä liittokokousta ja liiton toimitsijoita siitä, että olette kutsuneet meidät juhluvuoden kokoukseen ja olemaan kanssanne muutaman hetken. Kiitämme julkilausumastanne. Olkoon täällä tehdyt päätökset siunauksellisia sos.-dem. nuorisoväen vastaiselle työlle ja valmistakoon nämäkin päätökset työväenliikkeen nuorta väkeä vaalimaan niitä perinteitä, joihin työväenliike jo useimman sukupolven aikana on vihkiytynyt.

Puheen jälkeen esitti Kallion Sos.-dem. Nuorisoseuran jäsen *Eino Liukkonen* yksinlaulua taiteilija Lyyli Kuuston säestämänä. Nuorten Kotkain tervehdyksen esitti Karkkilan Nuoret Kotkat osasto. Pohjoismaisten veljesjärjestöjen edustajana puhui SSU:n puheenjohtaja *Bertil Löfberg*, lausuen mm. seuraavaa:

Olen ollut 9 vuotta kosketuksissa suomalaisten kanssa ja ollut myös teidän liittokokouksissanne. Koska tämä on viimeinen liittokokous, jossa edustan SSU:ta, sano takoon, että sen jälkeen kun lukemattomat kerrat olen kulkenut Pohjanlahden ylitse, olen ruvennut tuntemaan suomalaiset hyvin läheisiksi. Ehkä se johtuu siitä, että minua on sanottu jäykäksi ja harvasanaiseksi, jotka ominaisuudet meillä Ruotsissa nähdään olevan suomalaisille tyypilliset. I

Kun aloitin toimintani SSU:ssa, päätin opetella myös Suomen kielen, kuten norjalainenkin toverimme Reidaa Hirsti. Olen kuitenkin oppinut vain kaksi sanaa: — Kiittoa paljon. Ne haluan nyt teille, suomalaiset toverit, sanoa. I Toivon, että myöhemmin muissa merkeissä saan olla teidati kanssanne yhteydessä.

Minä olen ottanut teistä oppia. Olen aina ihmetellyt tapaanne käsitellä kommunisteja. Olen aina ihaillut sitä, miten pystytte toteuttamaan demokratian periaatteita. Teiltä saamiemme oppien ansiota varmaan on, että kommunismin Ruotsissa on nyt enää vain pöytätennispeliä.

Tästä teidän kongressistanne olen saanut sekä vakavia että miellyttäviä mielikuvia. Erittäinkin on huomiotani kiinnittänyt se hyvä perehtyminen esillä olleisiin ohjelinakysymyksiinne ja tulevaisuudensuunnitelmiinne, joka on keskustelujen aikana täällä tullut esille.

— Sosialidemokratia seisoo nyt ratkaisevan vaiheiden edessä. Suurin tehtävämme on tutkia, mitä voimme käyttää vanhasta ideologiastamme ja mitä uutta meidän on otettava lisäksi toteuttaessamme luokatonta yhteiskuntaa. Tässä asiassa meidän on otettava tarmokas ote. Ei riitä, että heitetään sopimattomat toimintamuodot syrjään, vaan meidän on myös löydettävä paljon uutta.

Vuoden 1956 nuorisolla on määrättömät mahdollisuudet, mutta myös paljon suuremmat vaikeudet kuin rieneillä sukupolvilla. Elämme kovan paineen alaisina. Iskulauseet eivät riitä, vaan niissä esitetyt vaatimukset ovat myös vieävä voittoon. Elämme monimutkaistuvassa yhteiskunnassa.

Meidän on kuitenkin kaikesta tästä huolimatta ryhdyttävä työhön optimisteina. Toivotan teille suomalaisille tässä työssä onnea ja menestystä.

Kokouksen päättäjäissanat lausui liiton puheenjohtaja *Antti Hietanen* mainiten m.m. seuraavaa:

— Pidettyä kokousta katsellessa toteaa muutamia seikkoja. Me olimme, aika monet ainakin, hiukan kireissä tunnelmissa kokousta aloittaessamme ja sitä käydessämme. Mieliin oli patoutunut jotain sellaista, jonka täytyi päästä purkautumaan. Keskusteluja tämän alan kysymyksistä käytiin sekä pöytätyössä, valiokunnissa että käytävillä. Sanottiin vähän ronskin puoleisesti taholla ja toisella. Ilmeisesti me kaikki kuitenkin omalle käsityksellemme uskollisina ja vilpittöminä näin menettelimme ja teimme sen siinä vakaassa mielessä, että menettely, jota tavoittelimme, oli kunkin omasta mielestä liittomme parasta tarkoittava. Tältä pohjalta niitä valintaerimielisyyksiä katsellessa voidaan todeta eheyden ja rakentavaan työhön pyrkimisen edelleenkin valitsevan voimakkaana keskuudessamme. Joku on pannut liikkeelle sanonnan: rapatessa roiskuu. Roiskittuhan täälläkin on, mutta emmeköhän sentään säilyttäneet sen rehdin asenteen, joka nuorisoliittolaisuudelle aina sittenkin on kaikkein oleellisinta.

Suoritettujen valintojen kautta, jää liiton johdon työskentelystä pois muutamia tovereitamme. Tähän kokoukseen asti istuneista liittotoimikunnan jäsenistä jäävät pois *Viljo Kuukkanen, Viljo Virtanen, Valo Varjola, Unto Laitila, Olavi Hurri, Sakari Kiuru, Aimo Halonen* ja *Nils-Erik Fager*. Uusi ja vanha liittotoimikunta kokoontuvat vielä yhteiseen kokoukseen, johon toivottavasti kaikki nämä entiset voivat osallistua. Tässä yhteydessä tyydyn vain kaikkien nuorisoliittolaisten puolesta esittämään lämpimät kiitokset näille tovereillemme. Teidän panoksenne liikkeellemme on ollut todella merkittävä.

Kokouksessamme suoritettiin myös liiton sihteerin vaihdos, *Pekka Ylivuori*, joka menneen kolmivuotiskauden ajan

paikan täytti siirtyi pois. Kesän ajan hän vielä on Jeiritouhujemme sieluna, mutta siirtyy sitten johonkin toiseen rahkeisiin. Me saamme Pekalle olla paljosta kiitollisia. Vuodesta 1948 lähtien on hän nuorisoliikkeessämme uusi istunut. Aluksi Nuorten Kotkain ja sittemmin liittomme toimittajana. Uskon osuvani oikeaan todetessani, että Pekassa meillä on ollut parhaansa nuorisoliikkeen hyväksi tekevä, vilpittömä toveri. On miellyttävää, että hän edelleenkin pysyy liittotoimikunnan jäsenen ominaisuudessa liiton toiminnassa mukana ja jatkaa siten työtään, tosin hiukan toisenlaisissa merkeissä. Kun Pekka tulee vielä huhkimaan liiton renkinä jonkin aikaa, niin sopinee kiitokset tätä konkreettisemmassa muodossa esittää vasta myöhemmin. Tässä yhteydessä! Kiitos Pekka suuriarvoisesta työstäsi liiton sihteerinä ja loimittajana.

. Liittomme on saanut uuden sihteerin Pentti Kymensalon. Henkilökohtaisesti olen hyvin tyytyväinen tästä valinnasta. Toivon ja uskon, että Pentti tulee saavuttamaan jäsenistömme jakamattoman luottamuksen uudessa tehtävässään.

Valitun liittotoimikunnan puolesta lausun parhaimmat kiitokseni siitä luottamuksesta, jota kokous meille osoittanut valitsemalla meidät kolmivuotiskaudeksi liitin johtoon. Olen vakuuttunut siitä, että teidän ei lausukkaan tule olla huolestuneita tässä kokouksessa käytyjen keskustelujen vaikutuksesta työskentelyymme. Uskon jokaista meitä nuorisoliittolaisuuden kannustavan irtautumaan kaikesta muusta niin, että työllämme siinä suhteessa on parhaat mahdollisuudet onnistua.

Kokoustamme ovat kutsuvieraamme uterasti seulanneet. Kokouksemme puolesta lausun teille, kunniajäsenemme, järjestöjen edustajat ja muut kutsuvieraat. Parhaimmat kiitokseni osallistumisestanne tähän kokoukseemme. Olen kiitollisia niistä ajatuksista, joilla tervehdyksissänne ja puheenvuoroissanne olette kokoustamme rikastuttaneet.

Tällaisissa tilaisuuksissa on eräs ryhmä ihmisiä, joihin ei aina oikealla tavalla huomata. Tarkoitan näillä lähinnä

liiton toimiston rouvia ja tyttäriä, jotka aamusta iltaan ennen kokousta ja kokouksen aikana ovat töitään kokouksen järjestelytehtävissä suorittaneet. Kokouksemme puolesta lausun heille parhaimmat kiitoksemme.

Juhlavuotemme eräs etappi on tavoitettu. Jos minulta kysyttäisiin, miten kokouksemme on onnistunut vastaisin, 'että se on paras missä mukana olen ollut. Paras siksi, että me olemme nyt osoittautuneet monien asioiden käsittelyssä kypsemmiksi korkeatasoiseen keskusteluun ja merkittäviin päätöksiin kuin monasti aikaisemmin. Vaikuttaa siltä, että tämä kokouksemme on ollut oikeassa suhteessa tunnuslauseseeseemme. Liiton juhlavuoden edustajakokouksena se saa korkean arvosanan.

Uudet tehtävät odottavat meitä. Työ kaikkialla kentällemme on meitä varten. Käydään siihen vastakin lujasti kiinni. Niin rakennetaan liitostamme nykyistäkin voimakkaampi. Perinteet velvoittavat — eteenpäin sosialismiin — demokraattiseen sosialismiin.

Liittomme XJJ varsinainen edustajakokous on päättynyt.

Kokous päättyi yhteisesti laulettuun Kansainväliseen työväenmarssiin 21. 5. 1956 kello 15.30.

Kokouksen puolesta:

Pekka Ylivuori

Juhani Hietanen
Pekka Lahtinen

Kalevi Kallio
Aulis Leppänen

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN LAUSUN! 3

"Valittuina tarkastamaan Suomen SosialidemokLiattinen Nuorisoliitto — Finlands Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y:n XII Varsinaisen edustajakokouksen pöytäkirjan olemme tehtävän tänään suorittaneet ja todenneet pöytäkirjan yhtäpitäväksi kokouksen päätösten kanssa sekä kokouksen kulun mukaiseksi.

Helsingissä, joulukuun 19 päivänä 1956.

Vappu

Kallio

Kauko

Niemi

Lennart

Ahlström

m

Helsingin Eteläinen Sos.-dem. Työläisnuorisosaasto r.y.,
Osmo Mäkinen

Helsingin Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Kauko Niemi
Hyvinkäänkylän Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Toivo Hok-
kanen

Hyvinkään Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Rauno Sillanpää
Jokelan Sos.-dem. Työläisnuorisosaasto r.y., Kirsti Tuo-
minen j

Järvenpään Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Eira Surid
Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura r.y., Erkki Wikstén
Karjaan Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Elli Hyyryläinen
Kellokosken Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Risto Ahs
Kruunuhaan Sos.-dem. Nuoret r.y., Heino Ihalainen
Kulosaaren Sos.-dem. Nuoret r.y., Rauha Koirala nmi
Oulunkylän Sos.-dem. Työläisnuorisosaasto r.y., . Voitto
Vuorinen, Oiva Mäkinen (III päivänä)

Puistolan Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Vappu Kallio
Tapanilan Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Paavo Yihavai-
nen, Martti Pöysälä

Hämeenlinnan piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö • y.

Hämeenlinnan Läntinei Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y.,
Ville Asmela

Hämeenlinnan • Sos.-dem Nuoret r.y., Lasse Walleiius
Jokioisten Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Kalevi Teir
Lahden Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Pertti Koskinen
Napialan Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y. "Valo", Aapo Elo-
ranta

Riihimäen Lasitehtaan Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Val-
to Terhomaa

Ryttylän Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Paavo Kuusila
Toijalan Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Pentti Majamäki
Turengin Sos.-dem. Nuorisosaasto r.y., Ossi Eror
Valkeakosken Sos.-dem. Nuoret r.y., Toivo Kurone»

J c ens uv n piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Hattuvaaran Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Unto Honkanen
 Ilomantsin Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Väinö Jeskanen
 Joensuun Sos.-dem. Nuoret r.y., Ossi Ronkainen
 Juuan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Harry Väyrynen
 Järventauksen Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Heimo Koponen

Lehmon Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Matti Keronen
 Lieksan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Martti Toivanen
 Outokummun Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., Väinö Sinervo

Pankakosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Erkki Vatanen
 Ukkolan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Kauko Nissinen
 Utran Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Raimo Rouvinen.

Jyväskylän piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Jyväskylän Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Niilo Puura
 Keijon Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Leo Hyppönen
 Keuruun Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Erkki Haukkamäki
 Laukaan Sos.-dem. Nuoret r.y., Onni Lehtonen
 Lohikosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pentti Keurulainen

Säynätsalon Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Kaino Salminen

Tikkakosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pertti Tiihonen, Kauko Tiihonen

Vaajakosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Veikko Petäinen

Vesangan Sos.-dem. Nuoret r.y., Armas Lahtinen
 Äänekosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Heikki Kalenius

Kuopion piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Kuopion Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Keijo Suksi
 Sorsakosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Soini Rankinen
 Varkauden Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Seppo Ihanus

Kymenlaakson piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö] r.y.

Inkeröisten Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Pertti Rae
 Ison-Puiston Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Jorma Kilappa
 Karhulan Läntisen Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y. Heikki
 Virtanen

Karhulan Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Oma Soli
 Kotkan Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Terttu Pylkkänen
 Metsolan Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Pyry Doinander
 Myllykosken Sos.-dem. Nuoret r.y., Antero Frin an
 Otsolan Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Jorma Luoto
 Popinniemen Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., JuhaJii Liuk-
 konen

Pyhtään Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Pirkko P rinen
 Tavastilan Seudun Sos.-dem. Nuoret r.y., Ilpo Ahola
 Turvalan Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Elis I Erikson
 Voikkaan Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Aarno Tahvanai-
 nen, Pentti Marttila

Lapin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.]

Karihaaran Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Kalevi Mikkonen
 Lautiosaaren Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Veikko Valli
 Rovaniemen Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Pentti! Mikko-
 nen

Veitsiluodon Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Martti Kallio-
 koski l

Ylimaan Sos.-dem. Nuoret r.y., Onni Mikkola

Mikkelin ^piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö

Heinolan Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Niilo Virkkunen
 Mikkelin Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Aaro Airas
 Mäntyharjun Sos.-dem. Nuoret r.y., Eeva-Liisa Stjöröberg
 Pieksämäen Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Anneli Helin
 Savonlinnan Sos.-dem. Nuoris-osasto r.y., Rauha Koikka-
 lainen

Ovlin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Haukiputaan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Erkki Ervasti
Kajaanin Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., Jaakko Pikkarainen

Martinniemen Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Kauko Nikkinen

Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Aimo Frondelius

Porin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Harjavalan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Aino Kortelainen

Nakkilan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Keijo Ketola

Oriniemen Liittolan Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y.,
Matti E. Lindholm

Panehan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Risto Kuronen

Porin Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Heikki Koivusaari

Rauman Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Leo Mattila

Rauman Uutilan Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., Alpo Andrell

Tampereen piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Lielahden Sos.-dem. Nuoret r.y., Viljam Määttänen

Mäntän Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pekka Peltonen

Nekalan Sos.-dem. Nuoret r.y., Kaarina Hanhinen

Raholan Sos.-dem. Nuoret r.y., Pekka Ahomäki

Siuron Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pentti Nieminen

Tampereen Sos.-dem. Nuoriso-yhdistys r.y., Aarne Selin

Viialan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Rauni Virtanen

Turun piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Kalanin Sos.-dem. Nuoret r.y., Alpo Tauren

Kalevan Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., Sulo Hentula

Kärsämäen Sos.-dem. Nuoret r.y., Jukka Siren

Pansion Sos.-dem. Nuoret r.y., Kaarin Hakala

Piikkiön Sos.-dem. Nuoret r.y., Terttu Lehtinen

Rauhistulan Sos.-dem. Nuoret r.y., Veikko Randeli
 Salon Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Paavo Frinan
 Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Kauko Krtskopf
 Uudenkaupungin Sos.-dem. Nuoret r.y., Heimo Sainio
 Vartsalan Sos.-dem. Nuoret r.y., Helvi Vepsä

Vaasan piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y.

Isokankaan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Tauno Hirvinen
 Kokkolan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Irma Haapasalo
 Laihian Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Toivo Pihlajamäki
 Palosaaren Sos.-dem. Nuoret r.y., Leo Kohtala
 Ylistaron Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Aune Bäckman
 Vaasan Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Marjatta I^rvola

Piirijärjestöjen edustajat.

Etelä-Saimaan piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö i.y., Annikki Salo

Finlands Svenska Socialdemokratiska Ungdomsklubbars
 Centralkommitté CK r.f., Bruno Sundman

Helsingin piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y., Johannes Rautsiala

Joensuun piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y., Lauri Korpi
 Jyväskylän piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y. Kirsti Laukkanen

Kymenlaakson piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y., Jaakko Minkkinen

Lapin piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y., Hanne* Uksila
 Mikkelin piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y., Ertti Ikäheimonen

Oulun piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y., Ville Huotari

Tampereen piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y., Oiva Hakolinna

Turun piirin Sos.-dem. Nuorisojärjestö r.y., Terho Lehto

Liittotoimikunnan jäsenet.

Antti Hietanen, Pekka Ylivuori, Viljo Kuukkanen, Mee-
ri Kalavainen, Valo Varjola, Kalevi Vatanen, Urpu Viha-
vainen, Eino Tammilehto, Judith Sundman, Unto Laitila,
Olavi Hurri, Kalevi Perho, Tenho Hovi, Sakari Kiuru, Aimo
Halonen.

Liittoneuvoston jäsenet.

Valtteri Lundström, Erkki Väre, Heimo Taskinen, Eero
Sorsa, Veikko Ruuskanen, Lauri Ukkola, Mauno Arjavirta,
Erkki Ikäheimonen, Leo Sillanpää.

Liiton tilintarkastajat.

Lahja Simonen.

*Jaostojen jäsenet sekä SSN:n, NKK:n ja NKY:n entiset
toimihenkilöt.*

Pekka Salokangas, Paavo Karvonen, Laila Lindberg, Pek-
ka Lahtinen, Väinö Tikkaaja, Erkki Takala, Lea Hietanen
Mauno Hirvisaari, Kalevi Sorsa, Erkki Kuoppala, Tauno
Hietanen, Juhani Hietanen.

Liiton henkilökunta.

Matti Kangas, Pentti Kymensalo, Pentti Sulonen, Hilikka
Maukonen, Irja Handroos, Thelma Nyman, Terttu Hakala,
Eila Laitila.

Piiriohjaajat.

Erkki Aholammi, Pauli Ahtiainen, Eino Haro, Ulla Jout-
sio, Juhani Järvinen, Kalevi Kallio, Tapio Korhonen, Terho
Lehto, Aulis Leppänen, Vilho Manninen, Pentti Marjamäki,
Eero Niemelin, Eero Pylkkänen, Martti Pöysälä, Pentti
Sokkanen, Yrjö Venäläinen.

Alustajia ja puhujia.

Hannes Tiainen, Jaakko Rantanen, Aatto Väyrynejn, Kaarlo Pitsinki.

Työväen lehdistön edustajat.

Turun Päivälehti: Rafael Paasio

Pohjolan Työ: Taisto Honkanen

Vihuri: Teppo Meriluoto

Kutsuvieraat.

Kunniajäsenet: Karl August Fagerholm, Arvi Hautamäki, Vihtori Huhta, Kusti Kaukovaara, Pietari Salmenoja! Martta Salmela-Järvinen, Otto Toivonen, Vilho Viitanen.

Ulkolaiset veljes järjestöt.

Arbeidernes Ungdomsfylking, Norja: Reidar Hirajti

Danmarks socialidemokratiske Ungdom, Tanska Borge Jensen

Sveriges socialdemokratiska Ungdomsförbund: Beral Löfberg, Sture Holmman, Rouva Löfberg.

Kotimaiset järjestöt.

Nuorten Kotkain Keskusliitto: Veikko Helle

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ja Sos.-den). Eduskuntaryhmä: Väinö Leskinen

Sos.-dem. Puoluetuimisto: Armas Salovirta

Sosialidemokraattinen Naisliitto: Martta Salmela-Järvinen

Sos.-dem. Naisliiton toimisto: Anu Karvinen

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto: Keijo Ljlinamaa

Työväen Sivistysliitto: Arvi Hautamäki,

Työväen Urheiluliitto: Pekka Martin

Väinö Voionmaan Opisto: Uno Nokelainen.

Suomen Sos.-dem. Raittiusliitto: Mauno Merilinnal)

Työväen Matkailuliitto: Pekka Railo

Työväen Näyttämöiden liitto: Pentti Lähde

Suomen Työväen Musiikkiliitto: Oiva Hilden

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto: Martti Larni

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOLIITTO
— FINLANDS SOCIALDEMOKRATISKA UNGDOMSFÖRBUND r.y:n XII VARSINAISEN EDUSTAJAKOKOUKSEN

ESITYSLISTA.

1. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
2. Päätetään edustajavaltuuksista ja todetaan edustajien läsnäolo.
3. Valitaan kokouksen virkailijat:
 - a) neljä puheenjohtajaa
 - b) viisi sihteeria
 - c) kolme pöytäkirjan tarkastajaa.
4. Hyväksytään kokouksen esityslista.
5. Hyväksytään kokouksen järjestyssääntö.
6. Valitaan tarvittavat valiokunnat:
 - a) järjestävä valiokunta
 - b) äänestysvaliokunta
 - c) menettelytapavaliokunta
 - d) ohjelmavaliokunta
 - e) järjestöasiain valiokunta
 - f) ohjelmatoimintavaliokunta.
7. Käsitellään liiton toimintakertomus vuosilta 1953—1955.
8. Käsitellään ja vahvistetaan kertomukset liiton tileistä vuosilta 1953—1955.
9. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä.
10. Toimitetaan liiton puheenjohtajan vaali.
11. Toimitetaan liiton sihteerin vaali.
12. Toimitetaan liiton toimikunnan vaali.
13. Toimitetaan liittoneuvoston vaali.
14. Toimitetaan liiton tilintarkastajien vaali.
15. Toimitetaan Sos.-dem. maaseutunuorten keskustoimikunnan vaali.

16. Sosialidemokratian tulevaisuuden näköaloja. Keskustelu, jossa alustavan puheenvuoron käyttäk Aatto Väyrynen.
17. Käsitellään esitys n:o 1. SSN:n lähiajan koulutustavoitteista (ss. 65—74).
18. Käsitellään esitys n:o 2. Koululaitoksen ja ammatikasvatuksen uudistaminen (ss. 75—81). ja esitys n:o 3. Koululaitoksen uudistamisesta (ss. 82—83).
19. Käsitellään esitys n:o 4. Työajan lyhentäminen (ss. 85—88).
20. Käsitellään esitys n:o 5. Asevelvollisten oikeusturva ja vapaa-ajan vietto (ss. 89—92).
21. Käsitellään esitys n:o 6. Sos.-dem. Nuorisoliikkeen ja Nuorten Kotkain suhteet (ss. 93—100).
22. Käsitellään esitys n:o 7. Kantamme kansankirkkoon ja kristillisyyteen (s. 101).
23. Käsitellään esitys n:o 8. Nuorisotyölaki (ss. 102—105).
24. Käsitellään esitys n:o 9. Nuorison edustus kunnallisissa lautakunnissa (ss. 106—107).
25. Käsitellään esitys n:o 10. Kunnallistiedon opiskelu (s. 108).
26. Käsitellään esitys n:o 11 Sosialidemokraattinen nuorisotalo (ss. 109—110).
27. Käsitellään esitys n:o 12. Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 1957 (s. 111). Samassa yhteydessä kuullaan suullinen selostus vuoden 1956 jälkipuoliskon toimintatapahtumista.
28. Käsitellään esitys n:o 13. Nuorisopiirijärjestöjen sääntöjen muutosehdotus (ss. 112—113).
29. Käsitellään esitykset n:ot 14 ja 15. SSN:n henkisten kilpailujen ja SSN:n piirijärjestöjen henkisten kilpailujen ohjesääntö (ss. 114—132).
30. Käsitellään esitys n:o 16. Riitaisuudet liittomme ulkopuolella (s. 133).
31. Käsitellään esitys n:o 17. Vihurin levitysoptä (ss. 134—135).

32. Käsitellään esitys n:o 18. Osastojemme nimet (ss. 136—137).
33. Käsitellään esitys n:o 19. Liiton ja osastojen liput (ss. 138—139).
34. Käsitellään esitys n:o 20. Liittopusero (ss. 140—141).
35. Käsitellään esitys n:o 21. Toimintakilpailu (ss. 142—145).
36. Nuorison työllisyys ja suurten ikäluokkien kysymys. Keskustelu, jossa alustavan puheenvuoron käyttää ministeri Hannes Tiainen. Lisäksi on edustajille jaettu monistettu muistio asiasta.
37. Päätetään jäsenverojen ja liittymismaksun suuruudesta.
38. Käsitellään valiokunnista palanneita asioita.
39. Määrätään seuraavan edustajakokouksen paikka.
40. Päätetään pöytäkirjan painattamisesta.
41. Kokouksen päättäminen.

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOLIITTO
— FINLANDS SOCIALDEMOKRATISKA UNGLJLOMS-
FÖRBUN r.y:n

XII EDUSTAJAKOKOUKSEN JÄRJESTYSSÄÄMÖ.

Aamupäiväistunnot aloitetaan nimenhuudolla. Edustajan, joka on saapunut nimenhuudon jälkeen, on ilmoitauduttava kokouksen sihteerille.

Puheenvuorot on pyydettävä kokouksen puhdenjohtajalta kirjallisesti sitä varten laadittuja puhelmuvoorolappuja käyttäen. Lapussa tulee ilmetä, mihin työjärjestyksen kohtaan ja mihin asiaan puheen uoro on tarkoitettu.

Puheenvuorot luovutetaan pyytäjille pyyntöjärjestyksessä. Mahdolliset selitykset on liittotoimikunnan edustaja kuitenkin oikeutettu antamaan puheenvuorjärjestyksestä riippumatta.

Puheenvuoro saa kestää korkeintaan 10 minuuttia. Kokouksella on oikeus rajoittaa puheaika vieläkin lyhyemmäksi sekä rajoittaa puheenvuorojen lukumäärää. Rajoituksen jälkeenkin on liittotoimikunnan edustaja ja alustaja oikeutettu antamaan selitysten tehtyihin kysymyksiin ja huomautuksiin. Liittotoimikunnan edustajalle ja alustajalle on myönnettävä aikarajoituksen jälkeen pitempi aika, jollei hänen joitetun ajan vuoksi voi antaa täydellistä vastausta kyselyihin ja huomautuksiin.

Kahta minuuttia pitemmät puheenvuorot on jätettävä puhujakorokkeelta.

Luovuttaessaan puheenvuoron on puheenjohtaja velvollinen mainitsemaan seuraavan puheenvuoron saajan nimen.

Puheenvuoronkäyttäjän on pyrittävä esittämään asian mahdollisimman keskitetysti ja hänen on välttävä

kertaamasta sitä, mitä edellinen puhuja jo sanoi. Kokouksen aika on kallista, eikä sitä ole tarpeettomasti haaskattava. Puheenjohtaja on oikeutettu ja velvollinen keskeyttämään puheenvuoron, jos puhuja käsittelee muita asioita kuin sitä, joka parhaillaan on käsittelyn alaisena. Ennen keskeyttämistä puheenjohtaja kuitenkin kehoittakoon puhujaa sirtymään esillä olevaan asiaan.

8. Mahdolliset muutosehdotukset on jätettävä kirjallisesti puheenjohtajalle.
9. Äänestys suoritetaan edustajakorttia näyttämällä tai nimenhuudolla.
10. Vaalit suoritetaan suljetuin lipuin ellei vaali ole yksimielinen.
11. Äänten mennessä tasan ratkaisee äänestyksessä puheenjohtajan kanta ja vaaleissa arpa.
12. Äänestys-oikeus on ainoastaan sellaisilla osastojen edustajilla, joiden valtuuden edustajakokous on vahvistanut. Puhe- ja esitysoikeus on lisäksi liittoneuvoston ja liiton toimikunnan jäsenillä, piirijärjestöjen edustajilla, liiton toimihenkilöillä ja äänenkannattajan edustajalla. Näiden lisäksi on kokoussalissa läsnäolo-oikeus kutsuvierailla, sosiaalineuvoston ja eri jaostojen edustajille. Näille voi kokous pyynnöstä antaa puheenvuoroja heidän alaansa koskevissa kysymyksissä.
13. Kokoussaliin pääsevät vain edustajakortin saaneet henkilöt. Parvekkeelle päästetään Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton jäseniä juhlakansliasta jäsenkirjaa vastaan annettavilla pääsylipuilla. Sikäli kuin tila parvekkeella sallii, voidaan kokouskansliasta myöntää myös Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen jäsenkirjaa vastaan parvekkeelle pääsyyn oikeuttavia pääsylippuja.
14. Asiallisuus, lyhytsanaisuus ja joustamiskyky ovat hyvän kokousihmisen tunnusmerkit. Me olemme hyviä kokousihmisiä.

P. M.

IUSY:n LEIRI TAMPEREELLA 16. -25. 7. 1956.

Yleistä:

Leiri on IUSY:n (International Union of Socialists Youth) 10-v. ja samalla Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton 50-v. juhlaleiri. Joulukuun 9 p:nä tulee kuluneeksi 51 vuotta SSN:n perustavasta kokouksesta, joka pidettiin myöskin Tampereella.

Leiripaikka.

Leiri tulee sijaitsemaan Tampereen kaupungin välittömässä läheisyydessä Kissanmäen alueella. Kaupin urheilupuiston alueella. Tampereen rautatieasemalta on leirialueelle matkaa n. 1,5 km ja trolleybussilla pääsee n. 200 m. päähän leiristä. Näsijärven rantaan — uimapaikalle — on matkaa leirialueen lähimmästä pisteestä n. 250 m.

Osanottajat.

Leirille odotetaan n. 7.000 nuorta *— 15 ikävuodeita ylöspäin —, joista yli puolet ulkolaisia. Ulkolaiset osanottajat saapuvat etupäässä Skandinaviasta ja Länsi-Euroopasta, mutta joukossa on myös Euroopan ulkopuolelta saapuvia. Kaukaisin tähän asti ilmoittautuneista osanottajista on Intiasta. Euroopan ulkopuolelta saapuvien osanottoa »ajoittaa luonnollisesti erittäin kalliit matkakustannukset, sillä esim. Kultarannikolta saapuvien edestakaiset matkakulut ovat halvimman matkustustavan mukaisesti n. 150.000:-! markkaa.

Leirin ohjelma.

Leirin koosta ja luonteesta johtuen leirin ohjelma eroaa hyvin paljon tyypillisestä suomalaisesta leiriohjelmasta. Kul-

lekin leiripäivälle on määritelty oma tarkoituksensa ja ohjelma on suunniteltu sen mukaisesti.

Päivittäinen yleisohjelma on seuraava: 7.30 herätys, 8.30—10.30 aamiainen, 9.00 lipunnosto, 9.15 tiedoituksia, 16.00—18.00 päivällinen, 16.30 tiedoituksia, 20.00 lipunlasku ja 23.00 hiljaisuus.

Kaksi ensimmäistä päivää (16. ja 17. 7.) ovat leirille saapumispäiviä, joista jälkimmäisen iltana järjestetään leirin virallinen avajaisjuhla. *Keskiviikkona* (18. 7.) pelataan aamupäivällä jalkapallo- ja koripallosarjojen I kierros ja suoritetaan yleisurheilun alkukilpailut. Illalla on Espanjalainen juhla. *Torstaina* 19. 7. pelataan SSN:n lentopallomestaruusottelut ja mm. ulkolaiset tekevät retkiä Helsinkiin. *Perjantaina* 20. 7. järjestetään leirin ja samalla SSN:n suunnistusmestaruuskilpailut ja illalla järjestetään jalkapallo-ottelu TKT:n ja leirijoukkueen välillä. Päivän mittaan järjestetään myös erilaisia retkeilymahdollisuuksia. *Lauantaina* 21. 7. pidetään päivällä työväentalon konserttitalissa SSN:n kansantanhujen ja kuorolaulun mestaruuskilpailut ja illalla on leirialueen läheisyydessä Suomalainen ilta. *Sunnuntaina* 22. 7. leiriläiset marssivat kulkueena kaupungin halki Pyynikin entisen laululavan alueelle, missä järjestetään leirin pääjuhla. Illalla järjestetään leirialueen läheisyydessä Kansojen juhla. *Maanantaina* 23. 7. järjestetään kesken olevien urheilukilpailujen loppukilpailut ja illalla leirin päättäjäisjuhla. *Tiistaina ja keskiviikkona* 24.—25. 7. tapahtuu leiriläisten lähtö leiriltä.

Leirin muonitus.

7.000 leiriläisen huolto asettaa luonnollisesti suuren joukon erilaisia pulmia, joiden ratkaisemiseksi ryhdyttiin työhön jo viime kesänä. Yhteistoiminnassa OI. Voiman kanssa tullaan hoitamaan koko leirin muonitus. Ruoka tullaan valmistamaan leirin ulkopuolella ja kuljetetaan suoraan jake-luastioissa leirille. Päivittäin tarjotaan leirillä kaksi ateriaa klo 8.30—10.30 aamiainen ja klo 16.00—18.00 päivällinen.

Kahvin y.m. sellaisen keittäminen jää leiriläisten itsensä huollettavaksi. Ruoka tulee olemaan tyypillistä suomalaista leiriruokaa.

Kahvia ei kuitenkaan välttämättä tarvitse keitellä itse, sillä Oi. Voima tulee perustamaan leirille kahvila, josta kansanravintolahinnoin voi ostaa kahvia ja muita vir*okkeita. Niiden taas, jotka itse keittävät kahvinsa, ei tarvitsi lähteä hakemaan aineksia kaupungilta, sillä leirille pystytetään myös myymälä, josta ne voi ostaa. Myymälästä saa luonnollisesti myös muita leiriläisten kaipaamia tarvikkeita, kuten räiskäleaineita, peseytymisvälineitä jne.

Tiedotustoiminta.

Ennen leiriä annetaan SSN:n toimistosta jatkuvasti lehdistölle tietoja leirin valmisteluista ja ohjeita leiriläisille. Lisäksi on painossa touko—kesäkuun vaihteessa valmiiksi tuleva lentolehtinen, johon on varattu osastoille mahdollisuus merkitä kenelle osastolaisten on ilmoitettava leirille osallistumisesta. Kesäkuun alussa esitetään Kansan Elokuvan teattereissa leiriä mainostava filmi (2 min. i).

Leirin aikana annetaan tietoja lehdistölle tähän tehtävään määrättyjen henkilöiden kautta ja lisäksi tulokannan painattamaan Kansan Lehden liitteenä leirisivu. Tiedotukset leiriläisille annetaan kovaäänisten välityksellä kaksi kertaa päivässä. Kuulutus tapahtuu ainakin viidellä kielellä nim. suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, saksaksi ja ranskaljksi. Leirin virallisena kielenä tulee olemaan englanti.

Leiriläisten kuljetus.

Pahimman kuljetuspulman muodostaa ulkomaalaistjen kuljetus Tukholmasta Suomeen. Runsaasta osanotosta johtuen kuljetus joudutaan jakamaan kahden päivän osalle, jolloin saapumispäiväksi tulevat 16 ja 17 päivä vastaavien lähtöpäivien ollessa 24. ja 25 päivä heinäkuuta. Tästä huolimatta eivät tavalliset vuorolaivat riitä, vaan olemms joutu-

neet varaamaan myös ylimääräisiä laivoja, joista mainittakoon Birger Jarl.

Suurin osa suomalaisista osanottajista saapuu leirille junilla, mutta useat osastot ovat hankkimassa myös omia linja-autoja. Suomalaisten matkustus tapahtuu samoina päivinä kuin ulkolaisten.

Leirirakennelmat.

Leirin koosta johtuen joudutaan alueella pystyttämään paljon erilaisia rakennelmia. Kulku leirille tulee tapahtumaan 2—3 tietä pitkin ja tästä johtuen rakennetaan mm. 2—3 leiriporttia. Alue tulee myös aidattavaksi yli 2 km pitkällä aidalla. Samoin alueelle tulee vedettäväksi vesijohtoa n. 2 km sekä sähkö-, puhelin- ja kovaäänisjohtoja useita kilometrejä.

Varsinaisia rakennuksia leirille tullaan pystyttämään ainakin seuraavat: toimistorakennus, ulkolaisten toimisto, 2 myymälärakennusta, kahvila, sekä tarpeellinen määrä pienempiä rakennuksia. Lisäksi rakennetaan leirille 3—4 käymälää ja saman verran peseytymispaikkoja.

Leirin pystytystyöt suoritetaan osittain palkatun ammattityövoiman, osittain vapaaehtoisen työleirin avulla, joka alkaa kesä—heinäkuun vaihteessa.

Leirimaksu.

IUSY:n päätöksen mukaisesti määrättiin leirimaksuksi jo aikaisessa vaiheessa 4.900:—, johon sisältyy myös IUSY:lle menevä leirivero. Kevään aikana tapahtuneet hintojen korotukset ovat olleet omiaan vaikuttamaan leirimaksuun ja sitä joudutaan hieman nostamaan. Suomalaisten osanottajien leirimaksun alentamiseksi toimeenpantu leirikeräys ei tuottanut toivottua tulosta hyvin ymmärrettävistä syistä. Kuitenkin se tuotti niin paljon, että suomalaisten leirimaksuksi on nyt määrätty 4.700:— mk.

Ilmoittautuminen leirille.

Viime tiistaina päättynyt ennakoilmoittautuminen ei vielä ole antanut selvää kuvaa suomalaisten osanottajamäärästä. Kun tilanne on tällainen, on erittäin tärkeätä, että osastot huolehtivat aikanaan tapahtuvasta ilmoittautumisesta leirille. Lopullinen ilmoittautumisaika päättyy *Kesäkuun 15 pnä.*

Telttakysymys.

Sen jälkeen kun puolustuslaitos on ilmoittanut, että se ei voi lainata meille telttoja ja kun lisäksi Opetusministeriö on ilmoittanut, että se lopettaa leiri- ja retkeilyvälinelainayrityksensä toiminnan, olemme joutuneet vaikean pulman eteen. Nämä kaksi paikkaa ovat ainoat, joista voimme telttoja, saada suuremmissa määrin käyttöömmemme. Kun tilanne on tällainen, toivomme kaikkien suomalaisten saapuvan leirille omine telttoineen, sillä joudumme hankkimaan yli 1.000 ulkomaalaiselle teltat.

Leiriläisten valmennus.

SSN 50 v. — IUSY v. — Sosialidemokraattisen kansainvälinen leiri — Tampereella kunnallisvaalit syksyllä. Siinäpä joukko asioita, jotka kukin omalta osaltaan tuovat meille leirin isäntämaana suuren vastuun. On varmasti paikallaan pitää näitä asioita riittävän usein esillä jii niiden pohjalta ryhtyä leiriläisten valmennukseen. *Ottakaamme päämääräksemme: Jokainen suomalainen osanottaja käyttäytyy aito nuorisoliittolaismaisesti.*

Hannes Tiainen:

NUORISO JA TYÖLLISYYS.

Työllisyysasioista on muodostunut omassa maassamme ja kansainvälisestikin keskeisin yhteiskunnallinen kysymys. Täystyöllisyyden säilyttäminen, kunnollisen palkan maksaminen työstä sekä työtä vailla oleville tai työhön kykenemättömille sosiaalisen avustuksen järjestäminen niin, että hekin voisivat elää ihmisarvoista elämää, nämä kaikki kysymykset ovat muodostuneet päivänpolttaviksi kysymyksiksi.

Luonto-olot ja työllisyys.

Maatalousvaltaisissa maissa niin nyt kuin aikaisemminkin on työllisyyteen määrääjänä olleet ratkaisevasti luonto-olot. Kevät on joka vuosi aloittanut, kiireellisten kylvöjen ajan, jota on seurannut kesä ja syksy, sadon hoito ja korjuutöiden. Korjattu vilja ja muu peltojen sato on voitu käyttää talvikauden aikana ihmisten ruuaksi ja eläinten rehuksi. Kotieläinten hoito on ollut talvisista töistä kaikkein tärkein. Työllisyysvaihtelut eri vuodenaikoina maataloudessa ovat niin suuret, että talviset työt ovat vain osa kesäkauden aikana suoritettavasta työstä.

Omana aikanamme nimenomaan metsätalouden piirissä tapahtuva raakapuun kaato ja kuljetus käyttöpaikalle on muodostanut talvisin suuren työkentän maatalouden ja maaseudun piiriin. Tämä on ollut omiaan tasoittamaan maatalouden muuten kausiluontoista työllisyyttä.

Mutta maatalous ei suinkaan ole ainoa ammatti, jolla maan routautuminen ja lumeen peittyminen merkitsee vaikeuksia kesäkauden töiden jatkamiseen. Kaikki ulkona tehtävät työt, siis myös rakennustyöt, tietyöt, satamatyöt ym. ovat suuresti erilaisia kesän aikana ja talvikautena suoritettaessa. Töiden koneellistaminen ja tekniikan kehitty-

nen mm. rakennusteollisuudessa ja -toiminnassa ovat kyllä helpottaneet työskentelyä myöskin talvikautena, mutta selvää on, että kesäkauden aikana suoritettut työt tulevat halvemmiksi ja ovat joutuisampia.

Näistä luonto-oloista johtuvista tekijöistä on aikaisemmin ollut seurauksena se, että talvikaudeksi töiden väheilyminen ja kokonaan loppuminenkin on otettu vastaan luonnollisena ilmiönä aivan kuten maan routautuminen ja lumen tulokin. On jääty odottamaan uuden kevään ja työkauden alua.

Ammattirakenne ja työllisyys.

Aivan erikoisen pulmalliseksi muodostuu kuitenkin, työllisyyskysymysten hoito niissä tapauksissa, jolloin on kysymys rakennetyöttömyydestä. Rakennetyöttömyyden syntyminen voi johtua monistakin syistä ja esiintyy joko täydellisenä työttömyytenä taikka pysyvänä vajaatyöllisyytenä ja vajaatuloisuutena. Täydellinen työttömyys syntyy luonnollisesti sitä tietä, että työntekijälle ei ole tarjolla inempää kausi- kuin muutamaa vuotta, ellei normaalisesta tilasta tämän kulkua kyetä muuttamaan niin, että uusia työpaikkoja saadaan.

"Vajaatyöllisyyden ja -tuloisuuden tyypillisimpinä rakennetyöttömyysilmiöinä ovat maamme runsaslukuiset ijäntilat. Lasketaan että vain puolen vuotta tehollista työtä ja sitä vastaavaa tuloa tarjoavia pientiloja on maassamme 150.000—200.000 ja täystyöllisyyden turvaavia tiloja vain noin 70.000 eli vajaa neljännes kaikkien tilojen lukumäärästä.

Teollisuus kykenee tarjoamaan työntekijöilleen ivuoden ajasta riippumatta mahdollisuuden työntekoon määräaikoina, järjestämään vuosilomat ja muut sosiaaliset etuisuudet säännönmukaisesti vuodenaajoista ja sääsuhteista riippumatta. Teollisuuden piirissä on kuitenkin ratkaiseva merkitys työllisyyden säilymiselle teollisuustuotteiden menekissä. Meidän tärkein teollisuutemme, puuraaka-ainetta jalostava puunjalostusteollisuus, muodostaa tuotteineen huomattavan osan koko kansantulostamme, joksi lasketaan nykytasolla 700-

800 miljardin markan tuotannon arvo ja tästä puunjalostusteollisuuden arvo on noin 200 miljardia markkaa. Suurin osa paperista, selluloosasta, sahatavarasta ym. puunjalostusteollisuuden tuotteista viedään ulkomaille ja vientimme kokonaismäärästä on näiden tavaroiden osuus 80—90 %. Mikäli kansainvälisillä markkinoilla sattuu häiriötä nimenomaan meidän kannaltamme tärkeitten vientituotteitten menekissä hintojen alenemista jne. on tästä vakavia seurauksia koko kansantaloudellemme. Kotimarkkinateollisuuskään ei voi toimia normaalisesti, jos puulla ja puunjalostusteollisuuden tuotteilla ei ole kysyntää ja näin ollen kotimarkkinateollisuuden tuonnista tarvitsemien raaka-aineiden hankinnan rahoitus ei ole mahdollista. Tätä tietä syntyy lamakausia, jotka aikaansaavat kaikkein vaikeimman laatuisten tilanteen työllisyysasioitten hoidossa.

Aikaisemmin ei ole katsottu työnantajien velvollisuudeksi huolehtia siitä, että työttömiksi joutuneille työntekijöille järjestetään lamakausinakin ansiomahdollisuuksia. Valtion ja kuntien tehtäväksi on näin ollen jäänyt työttömien ja varattomien ihmisten toimeentulon järjestäminen. Yksityisen teollisuuden piirissä on töiden vähenemisestä syntyneitä tilanteita pyritty hoitamaan mm. siirtymällä 3—4—5 päiväisiin työviikkoihin, jotta ei olisi tarpeen irtisanoa työntekijöitä. Vaikea menekkipula on kuitenkin pakottanut teollisuuslaitosten kokonaan sulkemiseen ja työläisiä on ollut pakko sijoittaa sellaisiinkin ammatteihin, joihin heillä ei ole ollut tottumusta.

Ratkaisuna tasaisen työllisyyden aikaansaamiseen on pidetty paitsi kuntien ja valtion järjestämien töiden laajentamista tarpeen mukaan myöskin sitä, että kukin tuotantotala varautuisi jo etukäteen suhdannevaihteluitten varalle ja mm. tärkeimpään teollisuuteen, puunjalostusteollisuuteen onkin suositeltu nk. sJhdannevarausjärjestelmää. Tämän tapaisilla järjestelyillä onkin mahdollisuuksia suuresti lieventää työllisyyden kohdalla sattuvia häiriötä, mutta mitään lopullista ratkaisua yksin tätä tietä tuskin saavutetaan.

*Työlcohteita.***M a a t a l o u s .**

Eniten väittelyä aiheuttanut tuotannonala meidän maassamme on maatalous. Sehän tuottaa raaka-ainetta kaikkia elintarviketeollisuuksia varten ja sellaisena muodostaa Ikansantaloudellisesti erittäin tärkeän tuotannonalan. Kptimaan markkinoita varten tuotetaan nykyisin täyttä omavaraisuutta vastaavasti maitoa ja maitotaloustuotteita, (lihaa ja kananmunia. Näitä tuotteita liikenee n. 10 % tuotannon koko määrästä vieniinkin. Maataloustuotteitten vipnti tapahtuu kuitenkin valtion tuen turvin ja vientihinnat ovat usein vain vajaat puolet kotimaan hinnoista. Vilja», tuotetaan maassamme niin, että leipäviljaomavaraisuus on hiukan yli puolet. Puuttuvien 300—400 milj. leipäviljakin tuotamiseen tarvittaisiin maataloustuotannon suunnan! ja rakenteen muuttamista niin, että nykyisin rehun tuotannon määrästä voitaisiin noin 10—15 % muuttaa leipäviljan tuotannoksi. Kysymys ei siis ole kokonaisuudessaan mistään suuresta muutoksesta ja vielä vähemmän on kysymys työllisyyden paranemisesta.

Maatalouden tuottamista teollisuuden raaka-ainejlsta on syytä mainita myös sokerijuurikas ja rypsi. Maatatoustuotajapiirien puoleltakin on myönnetty, että näitten tuotteitten tuotantokustannukset muodostuvat meidän maassamme niin korkeiksi, ettei edes täydelliseen omavaraisuuteen sokeirin ja kasvirasvojen suhteen ole syytä pyrkiä. Kotimainen sokeri on hinnaltaan 3—4 kertaa kalliinpaa kuin ulHomailta tuotu. Mielenkiintoisempi on kasvirasvojen kotimaiijen tuotanto rypsiä viljelemällä. Tosin tavoitteeksi on asetettu vain n. 40 % margariini-raaka-aineomavaraisuus. Hintisuhteet kotimaassa ja kansainvälisillä markkinoilla ovat mjös rypsin osalta niin epäedulliset, että halpaankin hintaan ulkomaille myydyllä voilla voidaan vaihtaa raaka-ainetti; edullisemmin kuin mitä kotimaassa harjoitetun rypsinvilfelyksen kautta saadaan.

Menemättä tämän pidemmälle maataloustuotannon mahdollisuuksien selvittelyyn on syytä todeta, että maataloustuotannon lisääminen kykenemättä samanaikaisesti tuntuvasti alentamaan kotimaassa tuotettujen elintarvikkeiden tuotantokustannuksia, ei tunnu työllisyyden kannalta houkuttelevalta.

Yhteiskunnan tuen lisääminen maataloudelle esim. sitä tietä, että jatkettaisiin asutustoimintaa ja muodostettaisiin yhä uusia tiloja, joilla tuotantokustannukset ovat vielä kalliimmat kuin vanhoilla tiloilla, tuntuu äärimmäiseltä toimenpiteeltä. Ajanoloon ei ole mahdollista hoitaa asutustoimintaa muutoin kuin maatalousväestön elintasoja alentamalla taikka verottamalla yhä raskaammin kotimaista kulutusta korottamalla elintarvikkeiden hintoja taikka muilla keinoilla.

M e t s ä t a l o u s .

Puunjalostus- ja metsätaloustuotteiden myynnissä on maamme pystynyt menestyksellisesti kilpailemaan kansainvälisillä markkinoilla. Tosin on sanottu, että varsinkin aikaisempina vuosina tämän alan kannattavuus johtui pääasiassa metsätöissä ja puutavaran kuljetuksessa työskentelevien ihmisten alipalkkauksesta.

Viime vuonna vietiin maastamme raakapuuta ulkomaille 6—7 milj. k-m'. Tällä raaka-ainemäärällä, jos se olisi jalostettu kotimaassa, olisi voitu lisätä puunjalostusteollisuuden tuotantoa lähes kaksinkertaiseksi. Maassamme on myös runsaasti vielä ns. vajaatuottoisia metsiä. Metsäalan ammattimiehien arvioinnin mukaan voitaisiin metsänhoidollisilla kuivaus- ja perkaustöillä lähimmän miespolven aikana lisätä metsän tuottoa n. 50 %. Tämä merkitsisi myös puuraaka-aineeseen perustuvan vientimme kaksinkertaistumista. Metsätalouden piirissä niin raaka-aineen tuotannon lisääminen kuin siihen perustuvan teollisuuden laajentaminen tulevat edelleenkin olemaan arvokkain osa kansantaloutemme tuotannon lisäämiskeinoista.

M a l m i v a r a m m e .

Malmilöydöt kotimaassa, Ruotsissa, Norjassa ja Itä-Karjalassa ovat osoittaneet vääräksi luulon, ettei meidän maaperämme sisältäisi erilaisia malmiesiintymiä. Outokummun lisäksi maassamme on useita alueita, joissa tuottavaan kaivostoimintaan varsin laajalla malmivalikoimalla on mahdollisuuksia. Kaivosteollisuus — malmien louhinta ja niistä rikasteiden valmistaminen — on pienissäkin olosuhteissa kannattavaa, vaikkei siihen liittyisikään varsinaista jalostusteollisuutta. Malmirikasteiden viennillä on välillisesti metalliteollisuudelle suuri merkitys. Niillä voidaan vaihtaa ulkomaisilta suurilta metalleja jalostavilta teollisuuslaitoksilta oman teollisuutemme tarpeisiin korkealaatuisia metallituotteita, jotka puolestaan takaavat mahdollisuuden korkeatkin laatuvaatimukset täyttävälle kotimaiselle metalliteollisuudelle.

Malmilöydöt, ja niihin perustuva kaivosteollisuus sekä malmien jalostaminen tullevat muodostamaan vastailuudessa meidän maassamme yhä huomattavamman tuotannonalan, johon työntekijöitten sijoittuminen nykyistä suuremmassa määrin käy mahdolliseksi.

K u l j e t u s o l o m m e .

Maamme on harvaan asuttua. Tieverkostomme lämmön kunnosta johtuen kuljetukset tulevat varsin kalliiksi. Meillä on laajoja alueita joilta puuraaka-aineen kuljettaminen teollisuuden tarpeisiin on kokonaan kannattamatonta. Uuden tieverkkoston rakentaminen samoin kuin entisen kunnostaminen nopeammin ja taloudellisemmin liikennöitävksi tuo mahdollisuuksia tilanteen korjaamiseen ja nollarajan takana olevien puuraaka-ainevarojen hyväksikäyttöön. Rauteitten ja maanteitten rakentaminen uusien malmilöytöjen kautta syntyville kaivosteollisuusalueille on välttämättömyys. Runsaitten jokiemme ja järviemme muodostaman puutavaran vutto- ja kuljetusverkoston kehittäminen nykyistä talou-

dellisemmaksi kuuluu tärkeänä osana kuljetusolosuhteittemme parantamiseen. Kuljetusväylien parantaminen ja uudestirakentaminen tulevat olemaan jatkuvasti erittäin paljon työtä ja kustannuksia vaativa osa invenstoinneissa.

V o i m a t a l o u s .

Viime vuosien aikana on voimalaitostyömaat nimenomaan Pohjois-Suomessa taanneet monille tuhansille työntekijöille työtä, jota on tehty ensisijaisessa kiireellisyysjärjestyksessä. Syynä on se, että laajentuva teollisuutemme edellyttää ehdottomasti jatkuvaa ja voimakasta voimalaitosten rakentamista. Ajanoloon halvinta käyttövoimaa saadaan koskiimme rakennetuista voimalaitoksista. Näihin töihin tarvitaan vielä lähimmän 10—15 vuoden aikana suunnilleen nykyinen työntekijämäärä. Sen jälkeen kun vesivoimavaramme on rakennettu, joudutaan turvautumaan meilläkin höyryvoimasemiin, ja niinkuin julkisesta keskustelusta on käynyt ilmi, myös atomivoiman hyväksikäyttöön.

P a l v e l u e l i n k e i n o t .

Tuotannon jatkuva koneellistuminen on muuttanut varsinkin käsityöammatteja, mutta myöskin muilla aloilla tuotannon rakennetta aikaisempaan verrattuna. Käsityöammatit ovat yhä suuremmassa määrässä muodostuneet palveluammateiksi, joissa uuden valmistamisen asemasta on tullut tehtäväksi kulutuksessa jo olevien tavaroiden ja koneiden korjaus ja huolto. Nimenomaan tuotantoelämän, mutta myös kotitalouden jatkuva teollistuminen merkitsee sitä, että teollisuusammattien lisäksi muodostuu suuri joukko huoltoammatteja, joiden palveluksessa olevat ihmiset ovat toisaalta "kauppiaita", mutta samalla myöskin teknikkoja, joitten tehtävänä on myyntiensä kestävien kulutustavaroitten ja tuotantovälineitten huolto ja siihen liittyvät tehtävät. Tällä alalla uusien työtilaisuuksien saaminen lisääntyy sitä mukaan kuin elintaso kohoaa ja vaatimukset elämän mukavuuksista lisääntyvät.

Rationalisointi ja työllisyys.

Tarkkoja tutkimuksia siitä, mikä ns. rationalisoinnin vaikutus on työllisyyteen, ei liene suoritettu. Sellaisen seikan toteaminen, että jossakin teollisuuslaitoksessa sen tuotantokoneiston uusiminen on aikaansaanut tuotannon lisääntymisen, vaikka työntekijämäärää ei ole ollut tarpeen lisätä, tai sitä on päinvastoin voitu vähentää, ei sellaisena vielä osoita kokonaistyömenekin vähentymistä kansantalouden piirissä. Uusien koneiden rakentaminenkin ja näihin koneisiin raaka-aineen hankinta on vaatinut työtä. Uusien koneiden huolto saattaa sekin muodostaa hyvin huomattavan kustannuslisän ja samalla lisätä myös työtilaisuuksia. Maatalouteen hankittu traktori syrjäyttää tosin hevoset, niutta se tuo traktorin valmistajille ja niiden huoltajille työtilaisuuksina osan siitä, mitä maataloudessa maataloustyöläiset ovat menettäneet. Mikäli tuotannon rationalisointi kuitenkin johtaa kokonaisuudessaan tuotannon tehostumiseen, ja tästä olla seurauksena työn tuottavuuden kasvaminen niin, että ilman uusien tuotantoyksiköitten, siis mm. tehtainten rakentamista ei kyetä sijoittamaan edes siihen astista työntekijämäärää ko. aloille. Aikaisemmin on jo tullut todettua meidän mahdollisuutemme nimenomaan metsätalouden ja kaivosteollisuuden piirissä, samoin myös metalliteollisuuden piirissä, joten rationalisointi tuotantoelämässämme ei sellaisenaan ole uhka työtilaisuuksien vähentymiselle. Mikäli siihen vaiheeseen joskus joudutaan, on harkittava työajan lyhentämistä ja sitä tietä ei vain tasaisen tulonjaon vaan myös tasaisen työtilaisuuksien jaon toteutumista.

Täystyöllisyyden aikaansaaminen.

Sodan jälkeisinä vuosina on käytetty investointeihin suunnilleen kolmasosa koko kansantulomme määrästä. Vertailun vuoksi on syytä mainita, että 30-luvulla, sen loppupuolellakin, käytettiin investointeihin vajaa neljännes kansantulosta. Teollisuuden nopea kasvu, voimalaitosten laajien rakentamien

nusohjelma, asuntopulan torjuminen, maataloussiirtoväkeen kuuluneiden ihmisten sijoittaminen muille asutustiloille ja sotakorvausten suorittaminen ovat muodostaneet sodanjälkeisenä kautena vallinneen ylityöllisyydenkin lähtökohdan. Varat tähän kaikkeen on ollut pakko löytää, tuo pakko on valitettavasti usein johtanut säästäjien varoilla inflation kautta suoritettuun jälleenrakentamiseen. Onko normaalioloissa, jolloin inflation edistäminen on suoranainen rikos nimenomaan piensäästäjiä kohtaan, edelleen jatkettava tähän astista inflatiopitoista investointia? Tämä on kysymys, jonka rinnalle on asetettava toinen; kysymys siitä onko rahanarvon vakaana pitäminen vieläkin tärkeämpi tavoite kuin mitä on kaikille työkykyisille ja -haluisille ihmisille töiden järjestäminen ja siis työttömyyden torjuminen. Mikäli on vain yksi vaihtoehto, vain inflatio ja piensäästäjien varojen uhraaminen, on kysymys erittäin vaikea. Mutta ilmeisesti säästämälläkin voidaan aikaansaada se, että siitä muodostuu tähänastista paremmin nimenomaan työllisyysnäkökohtia palvelevaa toimintaa.

Tällöin on lähdettävä siitä periaatteesta, että kansamme muodostaa suuren perheen, jossa sen jokaisella terveellä ja työkykyisellä kansalaisella on mahdollisuus tehdä kokonaisuutta hyödyttävää tuottavaa työtä kaikilla niillä tuotannonaloilla, joita maamme luontaiset raaka-ainevarat edellyttävät tehtäväksi niiden entistä laajemman ja korkeampiasteisemmän hyväksikäytön aikaansaamiseksi, tuotantokustannusten alentamiseksi jne. Vastakohtana tälle ajatukselle on se, että tietoisesti jätetään jokin osa välttämättömistä töistä suorittamatta, muka varojen puuteessa ja sillä tavalla hidastetaan tuotantoelämämme kehittymistä niin nopeasti kuin ihmistyövoiman tarjonta ja jatkuvasti kansantalous edellyttävät.

Yleisessä ajattelutavassa olisi aikaansaattava sellainen muutos, että tuotantoa on ylläpidettävä siinä laajuudessa kuin tarjolla oleva ihmistyövoiman määrä sallii eikä tuijotettava niihin estoihin, joita nimenomaan pankkimiespiirit

rahaspolitiikallaan "terveine työttömyysmäärineen" ja muine kansan kannalta vieraine ja vahingollisine käsityksineen pyrkivät esittämään.

Työllisyyden rahoittaminen.

Metsiemme kasvukunnon parantaminen, voimalaitostemme rakentaminen, tieverkostomme ja muiden kuljetusteiden parantaminen ja monet muut maamme talouselämän kannalta ensiarvoisen tärkeät ja varmat sijoitukset voivat tulla kysymykseen säästämisobjekteina ja muodostua koko kansan yhteiseksi säästämispyrkimykseksi. Kun esim. asutustoimintaan viimeisen 10 vuoden aikana sijoitettujen varojen määrää arvioidaan nousevan yli 200 miljardin markan, ja tästä määrästä valtion osuuden olevan lähes puolet, voitaneeko lähteä myöskin siitä, että tuotantonsa ja tuloksiensa puolesta paljon varmempiin yrityksiin kuin mitä asutustoiminta kokonaisuutena on ollut, saadaa myöskin varoja ja nimenomaan Mensäästäjien varoja kiinnitetyksi. Voimalaitosten rakentamis-, puuraaka-aineen tuoton lisäämis- ja uuden teollisuuden rakentamispääoma voidaan aikaansaada laskemalla liikkelle valtion obligatiolainoja taikka myymällä näitä yrityksiä varten perustettavien yhtiöiden osakkeita, joille valtion puolesta voidaan antaa sekä indeksitakuu että etuoikeus pankkikorkoa vastaavan osingon jakamisessa.

Osoituksena siitä millä tavoin yksityinen pääoma suhtautuu nimenomaan rakennetyöttömyysalueille uuden teollisuuden perustamiseen on Pohjois-Suomi. 1930-luvulla ja sitä ennen toimi vain yksityinen puunjalostuslaitos, joka hankki kannattavalle toiminnalleen pohjan maksamalla erittäin heikkoja palkkoja niin puuraaka-aineen hankinnassa kuin teollisuudenkin piirissä. Sen jälkeen kuin 1940-luvun lopulla ja 1950-luvulla palkka- ja kustannustaso ko. alueella on saatu muun Suomen tasolle ja lisäksi maksettu korkeimmista elinkustannuksista johtuva ns. Lapin lisä, on teollisuuslaitosten toiminta Lapissa vaikeutunut äärimmilleen. Tässä tilanteessa on yksityinen pääoma osoittautunut varsin halut-

tomaksi laajentamaan tuotantotoimintaansa tällä alueella.' Näin siitä huolimatta että Lapin alueella sijaitsee 29 % koko maan metsäalasta, joka tosin tuottaa vain 12 % metsiemme kokonaiskasvusta. Kolmannen valtakunnallisen metsänarvioimistulosten mukaan sisältävät nämä mäntypuuta yli 170 milj. ja kuusta yli 100 milj. p-m³. Lapin metsät kärsivät kuitenkin yli-ikäisyydestä. Jotta ne vähitellen saataisiin paremmin tuottavaan kuntoon, pitäisi niistä vuosittain hakata runsaat 3 milj. p-m³ mäntyä ja hieman yli 2 milj. p-m³ kuusta. Nimenomaan näitten Pohjois-Suomen puurikkauksien, siellä olevien malmilöydösten, kalkkikivi-esiintymien ym. luonnonrikkauksien hyväksikäyttö edellyttäisi, että valtiovalta edelleenkin lisäisi teollista panostaan näitten alueitten ja koko maan hyvinvoinnin lisäämiseksi. Esim. vientituotteissa 10 % valuuttakurssin muutoksen kautta Pohjois-Suomen hyväksi tulevan erikoisedun avulla voitaisiin huomattavasti parantaa Lapissa toimintaedellytyksiä. Joka tapauksessa tällä muutoksella saataisiin huomattavasti enemmän tuloksia työllisyydenkin kannalta kuin sillä, että samoilla alueilla lähes toivottomissa tuotantoolosuhteissa ylläpidetään esim. maidon tuotantoa valtion varoilla niin, että tuosta tuotannosta aikaansaatu voikilo maksaa noin 3 kertaa enemmän kuin siitä saadaan ulkomaillevietynä.

Edellä oleva esimerkki osoittanee, että tuotannon laajentaminen ja raaka-ainevarojen entistä tarkempi hyväksikäyttö on järjestelykysymys myöskin kannattavuuden suhteen. Mainita sopii lisäksi että ko. alueella Pohjois-Suomessa on joka vuosi jouduttu käyttämään miljardeja markkoja työllisyysvaroja tuotonsa kannalta toisarvoisiin töihin sensijaan, että nuo varat olisi voitu käyttää myöskin tuotantoelämän laajentamiseen niin, että hyöty olisi jäänyt pysyväksi ja suuressa määrässä kausiluontoisten töiden varassa oleville asukkaille olisi voitu varata säännöllistä ympärivuotista työtä ja ansiota teollisuuden ja sen raaka-aineen hankinnan piirissä.

Nuoriso hakee työtä.

Tilastojen mukaan syntyi 1930-luvulla vuosittain i. 72.600 lasta. Vuosina 1945—1950 oli syntyneitä keskimäärin n. 103.200 lasta. Syntyvyys oli korkeimmillaan vuonna 1947, jolloin syntyneitä oli 108.168. Syntyvyyden lisäätyminen ja toisaalta kuolleisuuden pienenemisen johdosta tulleet lähivuosina työkään ehtivät vuosiluokat olemaan nykyistä tuntuvasti suuremmat. Huippuluvut saavutetaan vv 1962—63. Kun nykyisin ilmenee vuosittain vakavaa kausiuontoista- ja rakennetyöttömyyttä, tulee tilanne lähimpien vuosien aikana entisestäänkin huomattavasti pahenemaan. Tämän vuoksi lähivuosien aikana pitäisi erikoisesti kiinnittää huomio niihin tuotantoelämän rakennevirheisiin ja niiden korjaamiseen, jolla on merkitystä uusien ikäluokkien työhön sijoittamisessa. Mikään ei voi olla nuorelle työkään ehtineelle kansalaiselle suurempi pettymys kuin todeta, että hänelle työhön kykenevänä ja sitä haluavana ei olekaan yhteiskunnan puolesta järjestetty työtä tai että hänelle tarjotaan vain tilapäisiä työtilaisuuksia usein sellaisessa seurassa, jossa hänen nuoruutensa parhaat vuodet joka suhteessa kuluvat toivottomuuden merkeissä.

Nykyisin nuorison varustaminen tulevaa ammattiaan varten on sattumanvaraista. Meillä on koulupakko, mutta sen mukaisen oppimäärän suorittaminen on puutteellista ja tarjoaa vain rajoitetussa määrässä mahdollisuuksia päästä mukaan ammattityöläisten joukkoon. Työmarkkinoitten mahdollisuudet uusien työntekijöitten sijoittamisessa, nuorison ammatinvalinnan ohjaus ym:t muualla jo pitkälle viedyt toiminnot ovat meidän maassamme päässeet vaatimattomaan alkuun vasta vuonna 1956. Ammattikoulujuskysymys on yhä avoinna ja oppikoulumme valmistavat joka vuosi lisääntyvässä määrässä uutta opillisen koulutuksen saanutta nuorisoa joka sekin kyetäkseen ammattityö|lön, ehdottomasti vaatii vielä lisää ammattikoulutusta.

Tällaisen olotilan jatkaminen voi johtaa ennen pitkää täydelliseen umpikujaan. Yhteiskunnan kehitys kulkee jatkuvasti tuotannon rationalisointia ja kaikkien töiden koneellistamista kohti. Tämä merkitsee käytännössä tarvetta saada yhä enemmän ammattikoulutuksen saanutta teknillistä työntekijäjoukkoa ja tuotannon sekä koneiden suunnitteluun ja käyttöön perehtynyttä korkeammalle koulutettuja työntekijöitä.

Nykyinen koulutusjärjestelmämme, vaikka siinä kieltämättä varattomillekin on tehty mahdolliseksi opintielle pääsy eräitä taloudellisia etuisuuksia järjestämällä, suosii kuitenkin yhä edelleen varakkaampien piirien lasten etuoikeutta opintielle pääsyssä ja ennenkaikkea tutkintojen suorittamisessa. Näitten haittojen eliminoimiseksi on tehty lukuisia suunnitelmia, joitten pohjalta pääjohtaja Oittinen on eräässä muistiossaan v. 1956 luonnehtinut kokonaan uuden suunnitelman kouluolojen järjestämiseksi. Tämän suunnitelman mukaan pitäisi koulupakko ulottaa 8-vuotiseen kouluun. Tämän 8-vuotisen koulun 4 ensimmäistä luokkaa olisivat kansakoululuokkia ja toiset neljä vuotta keskikoululuokkia, joilla annettaisiin opetusta myöskin vieraissa kielissä. 8-vuotisen oppivelvollisuuden päätyttyä voisivat silloin noin 15 vuoden ikään tulleet nuoret asianmukaisen ammatinvalinnanohjauksen jälkeen, jolloin heidän luontaiset taipumuksensa eri työaloilla olisivat tulleet selvitettyiksi, siirtyä jatkamaan opintojaan joko teknillisissä ja muissa käytännöllisissä ammattioppilaitoksissa taikka nykyisen oppikoulun jatkuoluokkia vastaavalla tavalla toimivissa kouluissa. Ammattityöhön taikka jatkokoulutukseen sopimaton nuorison osa voisi pohjakoulutuksellaan sekin saada vastaiselle työelämän huomattavasti paremman perustan kuin mitä nykyinen kansakoulu kykenee antamaan. Edelleen on syytä todeta mainitusta suunnitelmasta kouluolojen uudestijärjestelyssä, että myöskin ammattikoululinjalla suoritettu 4-vuotinen kurssi oikeuttaisi sellaisen päästötodistuksen saamiseen, joka tekisi mahdolliseksi opintojen jatkamisen teknillisissä

korkeakouluissa. Nykyinen ylioppilaslakin tavoittelu muodostuisi siten kokonaan toiseksi, entistä tarkoituksen mukaisemmaksi ja hyödyllisemmäksi pyrinöksi, jota voisi edesauttaa nimenomaan teknilliset oppilaitokset yhtä hyvin kuin nykyisten oppikoulujen jatkuokkien kurssien suorittaminen. Erikoisesti on syytä alleviivata myöskin yhteiskeskikoulun merkitystä siinä, että se takaisi kaikille lapsille ja nuorille samanlaiset mahdollisuudet perusopetuksen saamiseen ja koulun jatkamiseen kunkin taipumusten mukaisesti peruskoulutuksen jälkeenkin vaativimpia ammattialoja varten.

Itsestään selvää on myös, että keskikouluasteelle viety nuoriso on valmiimpaa myöskin ammattikouluihin liittymiseen kuin mitä nykyinen kansakoulun päättänyt nuoriso. Ammatinvalintatoimikunnan yleiseksi saattaminen <ii myöskin yhtenäiskoulujärjestelmän puitteissa mahdollista toteuttaa niin maaseudulla kuin asutuskeskuksissakin.

Parhaimmankaan peruskoulutuksen antaminen ja kunkin taipumusten mukaisen ammatin valinnan kautta elämää varten valmennettu nuori ihminen ei kuitenkaan viillä automaattisesti voi selvitä työmarkkinoilla. Ainahan v*i* käydä niin, että hänen koulutuksensa mukaista työtä ei olekaan tarjolla, taikka että työttömyyttä ainakin tilapäisesti tuolla alalla esiintyy. Tämän vuoksi on mitä tärkeintä, että pohja ammattikoulutuksessa huomioidaan etukäteen t*i*htävien suunnitelmien ja laskelmien perusteella kunkin ammattialan todennäköinen lisätyövoiman tarve, jotta nuoriso voisi nämä seikat tuntien valmentautua ja kouliintua eijlkoisesti niitä oloja varten, jotka varmimmalla tavalla takaajat työhönsijoittumisen.

Parhaimmatkaan kouluolosuhteet ja tulevia anjmatteja varten laaditut suunnitelmat eivät voi toteutua, elle yhteiskunta valmistaudu sijoittamaan työikään tulevia 1 ansalaisiaan tuotantoelämää laajentamalla ja monipuolis*i* tamalla. Tätä varten olisi normaali talouselämä, oli se sitten yksityisen, osuustoiminnallisen tai valtion omistamass*i* sektoreissa, kyettävä laatimaan yhteissuunnitelmat työt*i* laisuuk-

sien lisäämiseksi tarjolla olevien ja tarjolle tulevien työntekijöitten tarvetta vastaavassa määrässä. Mikäli tässä tehtävässä ei onnistuta, olisi yhteiskunnan pyrittävä erikoistoitmenpiteillä, hoitamaan asia niin, että nuoret ikäluokat työhön pyrkiessään sitä joka tapauksessa saisivat ja tavalla, joka auttaa heitä pääsemään vertaisessaan seurassa elämän alkuun. Meidän maassamme on asevelvollisuus aika suhteellisen lyhyt moniin muihin maihin verrattuna, joissa miespuolinen nuoriso joutuu olemaan asevelvollisina 2—4 kertaa pitemmän ajan kuin täällä. Valtiomme ja koko yhteiskuntamme edun nimessä olisi pyrittävä järjestämään nuorille yhteisiä työmaita, jotka nimenomaan kuuluisivat heidän ikäluokilleen. Maassamme on jatkuvasti järjestetty kansainvälisiä työleirejä maitten kasvukuntoon saamiseksi kuivatusolosuhteita parantamalla, peltoa raivaamalla, metsää istuttamalla jne. Tällaisen toiminnan laajentaminen nimenomaan oman maan kansalaisia varten niin, että kyettäisiin nuorison työn tarve tyydyttämään myös tätä keinoa hyväksi käyttäen, ansaitsee kaiken huomion.

Yleensäkin olisi syytä kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, että jokaiselle nuorelle varattaisiin harjoittelunomaisesti mahdollisuus ruumiillisen työn tekoon sellaisissa perusammateissa, jotka meidän maassamme luovat pohjan kaikelle taloudelliselle toiminnalle. Henkisen työntekijän määrän lisääntyminen ruumiillisen työntekijämäärän kustannuksella ei saisi missään vaiheessa johtaa siihen, että ruumiillisen työntekijän ja hänen työnsä arvoa pidettäisiin vähempimerkityksellisenä kuin mitä on henkisen työn ja sen tekijöitten arvo. Jotta jokainen kansalaisemme voisi saada itselleen täydellisen peruskoulutuksen ja sivistyksen, pitäisi siihen yhtenä osana kuulua myöskin riittävän pitkä aika harjoittelunomaista työtä ruumiillisen työn piirissä.

Kokoontuneena juhluvuotensa edustajakokoukseen me sosialidemokraattinen nuoriso esittää seuraavaa

Maamme työläisnuorisolle on kuluva vuosi **erityisen** merkittävä. Työläisnuorison järjestyneen toiminnan aloittamisesta — Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton perustamisesta — tulee joulukuussa kuluneeksi 50 vuotta. Työläisnuorison nykyinen polvi esittää kuluneiden vuosikymmenien aikana liiton riveissä parhaansa työläisnuorison hyväksi tehneille veteraaneille kunnioittavan kiitokseen.

Me nykyiset nuorisoliittolaiset pyrimme tekemään parhaamme liiton kunniakkaitten perinteiden jatkajilla. Uskomme maamme koko työläisnuorison entistäkin paremmin oivaltavan itsenäisen toimintansa arvon ja liittyvän nuorison oikeuksien, kansainvallan, rauhan ja vapauden puolesta taistelevien Sos.-dem. nuorisoliittolaisten riveihin. Van näin voidaan ratkaista työväen yhtenäisyyskysymys nuorison kohdalla.

Socialidemokraattiset nuorisoliittolaiset tervehtivät ilolla sitä lieventymistä, mikä kansainvälisessä tilanteessa on tapahtunut. Sen jatkuva kehittyminen on meillekin tärkeää ja me tulemme siihen omalla osuudellamme vaikuttamaan. Ilmauksena siitä veljeyden tunteesta, joka yli kansallisten rajojen voimakkaana maailman sosialidemokraattisen nuorison keskuudessa vallitsee, kohotetaan ensi heinäkuussa Tampereelle valtava kansainvälinen telttakaupunki. Kansainvälinen demokraattinen sosialismi on sen leirin osanottajille sytyttävä aate.

Maamme työväestö on viime kuukausina käynyt iinkaraa taistelua. Maaliskuun yleislakko oli ammattiyhdistysliikkeen valtava voimannäyte työväestön aseman ja sen elin- ehtojen varmana puoltajana. Sosialidemokraattinen nuoriso tulee voimakkaasti tukemaan SAK:n yhteyteen järjestäytyneen työväestön oikeutettuja pyrkimyksiä.

Sosialidemokraattiset nuorisoliittolaiset asettuvat tukemaan valtiovaltamme toimenpiteitä, jotka tähtäävät vähävaraisen kansanosamme elinehtojen kaikinpuoliseen kohenemiseen. Edustajakokous toteaa huolestuneena, että valtiotaloudessa nyt on jouduttu tilanteeseen, josta on seurauksena hintojen ja maksujen kohoaminen sellaisillakin aloilla, jotka välittömästi vaikuttavat heikentävästi erityisesti juuri työväestön asemaan.

Sosialidemokraattiset nuoret odottavat kaikkia maamme nuoria koskevien suurten pulmakysymysten myönteistä ratkaisua. Koululaitoksemme kaipaa kiireellistä uudistamista, erikoisesti ammattikoulutus. Nuorison työllisyysongelmat tulee saada selvitetynsi hyvissä ajoin ennen suurten ikäluokkien työmarkkinaikään tuloa.

Nuorisoliittolaiset. Juhlavuotemme toiminnallinen tunnus on tuloksellisena kiirinyt keskuudessamme. Voimakkaina me toteutamme tehtäviämme. Liittomme on eheä ja kestävä. Jatkakaamme edelleen samaan tahtiin. Pyrkikäämme toteuttamaan liittomme XII varsinaisen edustajakokouksen tunnusta:

PERINTEET VELVOITTAVAT —

ETEENPÄIN — SOSIALISMIIN